

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**سند استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر
و عوامل خطر مرتبط**

برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای

استان یزد

۱۳۹۵-۱۴۰۴

کارگروه تدوین و اجرای برنامه

۱۳۹۹

عنوان و نام پدیدآور: برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان یزد/ کمیته استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط ، کارگروه تدوین و اجرای برنامه.

مشخصات نشر: یزد: طب گستر، ۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۱۰۸ ص: جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۴۴۴-۹۷-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: بالای عنوان: سند استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط (۱۳۹۵-۱۴۰۴).

یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۳

عنوان دیگر: سند استانی پیشگیری و کنترل بیماریهای غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط (۱۳۹۵-۱۴۰۴).

موضوع: هوا- آلودگی- ایران- یزد (استان) - - پیشگیری

موضوع: Air - Pollution—Iran – Yazd (Province) --- Prevention

موضوع: آلودگی- جنبه های زیست محیطی

موضوع: Pollution - - Enviromental aspects

موضوع: آلاینده ها- ایران

Pollution—Iran

شناسه افزوده: کمیته استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط استان یزد، کارگروه تدوین و اجرای برنامه.

شناسه افزوده: استانداری یزد

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

شناسه افزوده: Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services رده

بندی کنگره: TD ۸۸۳ /۷

رده بندی دیویی: ۶۲۸ /۵۳۰۹۵۵۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۸۹۱۹۶

وضعیت رکورد: فیپا

نام کتاب: برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان یزد

نویسنده: کمیته استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

صفحه آرای: طب گستر

طرح جلد: حمید رضا توکلی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: یاس

چاپ و صحافی: یاس

ISBN: 978-964-8444- 97-1

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۴۴۴-۹۷-۱

یزد: انتشارات طب گستر- تلفن: ۳۵۲۵۵۹۳۴ ۰۳۵

کمیته استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

کارگروه تدوین و اجرای برنامه ی جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوا

زیر نظر:

دکتر محمدعلی طالبی استاندار یزد

دکتر محمدرضا دهقانی معاون بهداشتی دانشگاه

دکتر احمد ترحمی معاون سیاسی و امنیتی استاندار

استان یزد با برخورداری از مزیت های نسبی متعدد نظیر موقعیت جغرافیایی، زیر ساخت های مناسب، منابع معدنی و کارخانه های تولیدی و صنعتی و جاذبه های گردشگری از حیث توسعه دارای جایگاه ویژه ای در کشور می باشد. بی تردید مهمترین و کلیدی ترین عامل و مزیتی که می تواند این جایگاه را حفظ

نموده و بهبود و ارتقاء آن را در آینده تضمین نماید سرمایه عظیم نیروی انسانی توانمند استان می باشد. این سرمایه هنگامی می تواند در راستای توسعه به خوبی نقش آفرینی کند که از سلامتی در حیطه های مختلف جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی برخوردار باشد و این گونه است که می توان انتظار داشت انسان سالم محور توسعه پایدار قرار گیرد.

متأسفانه با وجود این مزیت های بی نظیر، تهدیدات خطرناکی نیز وجود دارند که سلامت مردم استان و به عبارتی محور اصلی توسعه را نشانه رفته اند. بروز مهمترین بیماری ها و مخاطراتی که امروزه در استان یزد موجب مرگ و یا ناتوانی و از کار افتادگی شامل بیماری های قلبی عروقی، سرطان ها، دیابت و سوانح و حوادث ترافیکی می باشند. مهمترین علت های بروز این بیماری ها، تغذیه نامناسب، کم تحرکی، مصرف دخانیات، اضافه وزن و چاقی و اختلالات روانی نظیر اضطراب و افسردگی، انواع اعتیاد و آلودگی هوا نام برد.

با توجه به شیوع بالای کم تحرکی در استان یزد و لزوم مداخله جدی در خصوص رفع آن، این برنامه با محوریت دانشگاه علوم پزشکی و با مشارکت، همفکری و همکاری دستگاه های مرتبط تدوین و ابلاغ شده است. مسئولیت اجرایی نمودن این برنامه در ابلاغ شماره ۵۶۵۳۵ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۱۴ به مدیر کل محترم اداره ورزش و جوانان استان داده شده است.

انتظار می رود دستگاه های اجرایی استان همگام با دانشگاه علوم پزشکی و اداره کل ورزش و جوانان، برای افزایش تحرکی بدنی مردم استان که پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و کاهش عوارض آن را به دنبال دارد، با توجه به وظایف و مسئولیت های مشخص شده، دست در دست هم دهند و هماهنگی و همکاری لازم را برای رفع عامل خطر کم تحرکی به عمل آورند.

امید است در اجرای این برنامه و در سال های آینده با تعامل و هماهنگی تمامی دست اندرکاران و با جلب مشارکت های مردمی و ایجاد هماهنگی های مناسب بین بخشی و در چارچوب سند پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط استان، شاهد کنترل و کاهش بار بیماری های غیرواگیر در استان باشیم.

محمدعلی طالبی

استاندار یزد

تغییر سبک زندگی طی دهه های اخیر زمینه را برای رشد فزاینده بیماری های مزمن و غیرواگیر فراهم آورده است. عمده این بیماری ها عبارتند از انواع بیماری های قلبی عروقی، سرطان ها، بیماری های مزمن ریوی و دیابت. خوشبختانه بیماری های غیرواگیر تا حد زیادی قابل پیشگیری و درمان می باشد.

راهبردهای اصلی در پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر شامل کنترل عوامل خطر رفتاری شامل کم تحرکی، تغذیه نامناسب، مصرف دخانیات، اختلالات روانی و اعتیاد و کنترل عوامل خطر زیست محیطی شامل آلودگی هوا می باشد. همچنین در مواردی که بیماری ایجاد شده باشد، اثربخش ترین راهبرد موفقیت در درمان، تشخیص زودرس و بهبود مراقبت بیماران مبتلا می باشد.

اکنون که ریاست محترم جمهور و دولت تدبیر و امید یکی از اولویت های اساسی خود را تقویت نظام سلامت کشور و توجه ویژه به سلامتی آحاد شهروندان قرار داده و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با تدوین و اجرای طرح تحول سلامت به خوبی به این موضوع پرداخته و برنامه های ارزشمندی را در دستور کار قرار داده اند فرصت بسیار مغتنمی است تا با به کارگیری همه توان و امکانات و با جلب حمایت های مردمی طرحی نو برای مقابله با بیماری های غیرواگیر و سایر معضلات سلامتی استان در افکنیم. به این منظور سند پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط در استان یزد همزمان با سفر مقام محترم وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی جناب آقای دکتر قاضی زاده هاشمی تدوین و رونمایی شد. این سند شامل ده برنامه می باشد که برنامه حاضر یکی از ده برنامه ی سند مذکور می باشد.

اجرای این برنامه که در راستای پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط تدوین شده است، احتیاج به عزم عمومی و همکاری متقابل همه دستگاه ها و سازمان های مردم نهاد دارد و نمی توان تمامی مسئولیت را بر دوش یک وزارتخانه و یا سازمان نهاد و باید همواره در صدر توجه و عنایت همه دست اندرکاران و تصمیم سازان و تصمیم گیران استان قرار گیرد.

محمدرضا میر جلیلی رئیس دانشگاه علوم پزشکی و

رئیس کمیته استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

برآورد شده است که بیماری های غیرواگیر سالانه ۳۵ میلیون مرگ یعنی حدود ۶۰ درصد از کل مرگ های جهان را باعث می شود. حدود ۸۰ درصد این مرگ ها در کشورهای در حال توسعه اتفاق می افتد که این امر ضرورت توجه بیش از پیش به مقوله بیماری های غیر واگیر در کشورهای در حال توسعه و به ویژه کشور ما را دو چندان می کند. یکی از مهمترین عوامل خطر بیماری های غیرواگیر شیوع بالای کم

حرکی می باشد. بر اساس نتایج مطالعه عوامل خطر بیماری های غیرواگیر در سال ۱۳۹۵، شیوع کم تحرکی در استان یزد برابر با ۶۵٫۸ درصد برآورد شده که استان یزد دارای رتبه دوم از نظر شیوع کم تحرکی در کشور را به خود اختصاص داده است. این امر هزینه های اجتماعی، اقتصادی و روانی بسیار سنگینی را بر جامعه و نظام سلامت استان تحمیل می کند که به سادگی قابل جبران نمی باشد.

از آنجا که ارتقای تحرک بدنی مردم یک کار گروهی می باشد، برنامه "افزایش تحرک بدنی مردم استان یزد" که یکی از ده برنامه سندغیر واگیر استان می باشد، با همکاری و مشارکت دستگاه های متولی تدوین و در شورای سلامت و امنیت غذایی استان به تصویب رسیده است. راهبردها و راهکارهای این برنامه با هدف ارتقای آگاهی و نگرش مردم، غربالگری کم تحرکی و ارائه مشاوره های لازم، افزایش کمی و کیفی فضاها، امکانات ورزشی و نیروی انسانی لازم، افزایش کمی و کیفی پارک ها، فضاهای سبز و ارتقای مبلمان شهری و ارتقای استفاده از سیستم حمل و نقل عمومی در مسافرت های درون شهری تدوین شده اند.

امید است با همت همه مسئولان استان و دستگاه های ذی ربط و با جلب مشارکت آحاد مردم استان در راستای اجرایی نمودن مفاد این برنامه بتوانیم به اهداف پیش بینی شده دست یابیم. در پایان از اعضای کارگروه تدوین و اجرای برنامه های استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر و آقای حسین شجاعی فر، مدیرپیشگیری و مبارزه با بیماری های معاونت بهداشتی که در کار تدوین و گردآوری این مجموعه تلاش فراوان نموده و زحمات زیادی متحمل شده اند، صمیمانه سپاسگزاری نموده و توفیق آنان را در خدمت به جامعه و سلامت مردم خواستارم.

دکتر محمدرضا دهقانی، معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی
و دبیر اجرایی سند پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر استان

فهرست مطالب

مقدمه	۱
معرفی سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط	۱
کلیات	۱۱
تعریف آلودگی هوا	۱۲
حوادث آلودگی هوا	۱۲
آلاینده های هوا	۱۳
آلاینده های اولیه و ثانویه	۱۳
تقسیم بندی آلودگی هوا	۱۴
تقسیم بندی از نظر منشاء آلودگی	۱۴
تقسیم بندی از نظر حالات فیزیکی آلاینده	۱۴
تقسیم بندی از نظر شیمیایی	۱۵
تقسیم بندی از نظر فیزیولوژیکی	۱۵
تقسیم بندی از نظر فرم آلودگی	۱۵
منابع آلاینده های هوا	۱۵
منابع طبیعی	۱۶
منابع انسانی: صنعتی، شهری و کشاورزی	۱۶
آلاینده های معیار هوا:	۱۷
اسناد بالادستی	۱۷
تصویب نامه در خصوص الزام دستگاه های اجرایی برای مقابله مؤثر با آلودگی هوا	۱۸
وضعیت آلودگی هوا و پیامدهای آن در جهان	۲۵
وضعیت آلودگی هوا و پیامدهای آن در ایران	۳۰
وضعیت آلودگی هوا و پیامدهای آن در استان یزد	۳۵
هدف کلی	۴۳
شاخص های ارزیابی برنامه	۵۳
ضمائم	۵۷

۸۲.....	آیین نامه اجرایی آمادگی مقابله با پدیده گردوغبار
۹۴.....	پیوست فرم برنامه عملیاتی
۹۵.....	منابع

فهرست جداول

۲۲.....	جدول ۱: استانداردهای هوای پاک ایران مصوب سال ۱۳۷۶
۲۳.....	جدول ۲: استانداردهای هوای پاک ایران مصوب مرداد ماه ۱۳۸۸
۲۴.....	جدول ۳: استانداردهای ملی کیفیت هوای آزاد EPA(NAAQS)

مقدمه

بیماری های غیرواگیر که به عنوان بیماری های مزمن نیز شناخته می شوند از فردی به فرد دیگر منتقل نمی شوند. این بیماری ها مدت زمان طولانی ادامه می یابند و عموماً دارای پیشرفت کند هستند. مهمترین بیماری های غیرواگیر به ترتیب عبارتند از بیماری های قلبی عروقی، سرطان ها، مزمن ریوی و دیابت.

بیماری های غیر واگیر سالانه سبب مرگ ۳۸ میلیون نفر در جهان می شود. حدود سه چهارم مرگ های ناشی از بیماری های غیر واگیر (۲۸ میلیون) در کشور های کم درآمد و با درآمد متوسط رخ می دهد. شانزده میلیون مرگ ناشی از بیماری های غیر واگیر قبل از سن ۷۰ سالگی رخ می دهد که ۸۲ درصد از این مرگ و میرهای زودرس مربوط به کشورهای کم درآمد و با درآمد متوسط است. عمده ترین دلیل مرگ و میر ناشی از بیماری های غیر واگیر، بیماری های قلبی-عروقی هستند که موجب ۱۷/۵ میلیون مرگ در سال می شوند و پس از آن، سرطان ها (۸/۲ میلیون مرگ)، بیماری های تنفسی (۴ میلیون مرگ) و دیابت (۱/۵ میلیون مرگ) قرار دارند. این چهار گروه از بیماری ها عامل ۸۲ درصد از کل مرگ و میرهای ناشی از بیماری های غیر واگیر محسوب می شوند (۱).

در حال حاضر بیماری های غیرواگیر مسئول بیش از ۵۳ درصد بار بیماری ها در سراسر جهان هستند و انتظار می رود تا سال ۲۰۲۰ این عوامل سبب ۶۰ درصد کل بار بیماری ها و ۷۳ درصد تمام موارد مرگ شوند که از این میزان ۸۰ درصد در کشورهای در حال توسعه رخ می دهد (۱).

معرفی سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

"سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط در جمهوری اسلامی ایران در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۴" با تکیه بر تلاش گروهی از خبرگان و صاحبان نظران کشوری و با بهره گیری از نظرات کارشناسان سازمان جهانی بهداشت تدوین گردیده است. این سند که عمده هدف گذاری های آن منطبق با اهداف پیشنهادی سازمان جهانی بهداشت می باشد. سند مذکور با تصویب در شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور از بالاترین سطح حمایت قانونی و اجرایی برخوردار بوده و کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر مسئولیت پیگیری و نظارت بر اجرای آن را به عهده دارد.

بر اساس این سند، کشور جمهوری اسلامی ایران متعهد گردیده که تا سال ۲۰۲۵ احتمال مرگ زودرس (مرگ ۳۰ تا ۷۰ سال) به علت بیماری های غیرواگیر ناشی از بیماری های قلبی عروقی،

سرطان ها، دیابت و بیماری های مزمن ریوی را به میزان ۲۵ درصد در جمعیت کشور کاهش دهد. تعهدی که برای اجرای آن نیاز به بسیج منابع و امکانات وزارت بهداشت و همکاری سایر وزارتخانه ها، نهادهای عمومی و حتی بخش خصوصی است. در این راستا و در تیر ماه سال ۱۳۹۴، سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط با حضور خانم دکتر مارگارت چان، مدیر کل سازمان جهانی بهداشت و آقای دکتر علاء الوان، مدیر منطقه مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت، به امضای مقام محترم ریاست جمهوری، مقام محترم ریاست مجلس شورای اسلامی، سه تن از معاونان رئیس جمهور، نه نفر از وزرای دولت یازدهم و ریاست سازمان صدا و سیما رسید که شاید اولین مورد از این دست اسناد در تاریخ نظام سلامت کشور باشد. بنابراین انتظار می رود اقدامات سریع و قاطع برای اطمینان از دستیابی کشور جمهوری اسلامی ایران به اهداف اشاره شده در سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط انجام شود.

اهداف سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر

هدف ۱: ۲۵٪ کاهش خطر مرگ زودرس ناشی از بیماری های قلبی-عروقی، سرطان، دیابت بیماری های

مزمن ریوی

هدف ۲: حداقل ۱۰٪ کاهش نسبی در مصرف الکل

هدف ۳: ۲۰٪ کاهش نسبی در شیوع فعالیت بدنی ناکافی

هدف ۴: ۳۰٪ کاهش نسبی در متوسط مصرف نمک در جامعه

هدف ۵: ۳۰٪ کاهش نسبی در شیوع مصرف دخانیات در افراد بالاتر از ۱۵ سال

هدف ۶: ۲۵٪ کاهش نسبی در شیوع فشار خون بالا

هدف ۷: ثابت نگه داشتن میزان بیماری دیابت و چاقی

هدف ۸: دریافت دارو و مشاوره (از جمله کنترل قند خون) توسط حداقل ۷۰٪ از افراد واجد

شرایط، به منظور پیشگیری از حمله های قلبی و سکته مغزی

هدف ۹: ۸۰٪ دسترسی به تکنولوژی ها و داروهای اساسی قابل فراهمی شامل داروهای ژنریک مورد نیاز

برای درمان بیماری های غیرواگیر در بخش های خصوصی و دولتی

هدف ۱۰: به صفر رساندن میزان Trans Fatty Acid در روغن های خوراکی و محصولات غذایی

هدف ۱۱: ۲۰٪ کاهش نسبی در میزان مرگ و میر ناشی از سوانح و حوادث ترافیکی

هدف ۱۲: ۱۰٪ کاهش نسبی در میزان مرگ و میر ناشی از مصرف مواد مخدر

هدف ۱۳: ۲۰٪ افزایش دسترسی به درمان بیماری های روانی

معرفی سند استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

به منظور اجرایی نمودن سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط در سطح استان، کمیته پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر در استان یزد در اواخر سال ۱۳۹۴ تشکیل و در هماهنگی کامل با کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان مسئولیت هماهنگی های درون بخشی و برون بخشی را برای تدوین و اجرای سند استانی به عهده گرفته است. ضمناً سند مذکور در کارگروه شورای سلامت و امنیت غذایی استان به شماره نامه ۶۸۹۸۴ مورخ ۹۷/۰۴/۰۳ مطرح و تایید گردید.

در این راستا کارگروه های متعددی در نظر گرفته شده است که هر یک از آنها مسئولیت دستیابی به یک یا چند هدف موجود در سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط را به عهده دارند. در تشکیل کارگروه های تخصصی تدوین برنامه ها، جلب مشارکت و همفکری ذی نفعان اصلی هر برنامه مد نظر قرار گرفته است. این کارگروه ها به شرح زیر می باشند.

✓ کارگروه تدوین برنامه افزایش تحرک بدنی مردم استان

✓ کارگروه تدوین برنامه بهبود تغذیه مردم استان

✓ کارگروه تدوین برنامه ارتقای سلامت روانی، اجتماعی و پیشگیری از اعتیاد در مردم استان

✓ کارگروه تدوین برنامه کاهش مصرف دخانیات در مردم استان

✓ کارگروه تدوین برنامه بهبود کیفیت نان در استان

✓ کارگروه تدوین برنامه کاهش آلودگی هوا در استان

✓ کارگروه تدوین برنامه کاهش حوادث ترافیکی در استان

✓ کارگروه تدوین برنامه تشخیص زودرس و بهبود مراقبت بیماری های قلبی عروقی و پرفشاری خون

✓ کارگروه تدوین برنامه تشخیص زودرس و بهبود مراقبت سرطان ها در استان

✓ کارگروه تدوین برنامه تشخیص زودرس و بهبود مراقبت دیابت در استان

کلیه برنامه ها پس از تدوین در کارگروه های مربوطه، به ذی نفعان اصلی ارسال و نظر نهایی آنها اخذ و سپس در شورای سلامت و امنیت غذایی استان به تصویب رسیده اند. جهت اجرایی کردن این برنامه ها، شیوه نامه اجرایی تدوین و برای هر برنامه یک دبیرخانه اجرایی تعیین شده است. ابلاغ دبیر اجرایی هر برنامه توسط استاندار محترم صادر شده است. دبیرخانه های اجرایی مسئول اجرایی کردن برنامه ها می باشند. جهت اجرایی کردن برنامه ها لازم است کلیه دستگاه ها، برنامه عملیاتی مرتبط با راهبردها و راهکارهای ارائه شده در برنامه ها تدوین و به دبیرخانه اجرایی ارسال نمایند. پایش و ارزشیابی اجرای برنامه ها نیز هم توسط دبیرخانه اجرایی و هم توسط کمیته استانی سند پیشگیری و

کنترل بیماری های غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط انجام خواهد شد.

اهداف سند استانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط

هدف کلان

کاهش ۲۵ درصد خطر مرگ زودرس ناشی از بیماری های غیرواگیر ۱۴۰۴-۱۳۹۵

اهداف بینابینی

- ۱- کاهش نسبی در شیوع فشارخون بالا به میزان ۲۵ درصد
- ۲- ثابت نگه داشتن میزان شیوع دیابت
- ۳- ثابت نگه داشتن رشد بروز سرطان
- ۴- کاهش ۲۰ درصد در بار ناشی از حوادث ترافیکی
- ۵- کاهش نسبی ۱۰ درصد در میزان مرگ و میر ناشی از مصرف مواد مخدر

اهداف کلی

- ۱- کاهش نسبی شیوع کم تحرکی به میزان ۳۰ درصد وضع موجود
- ۲- بهبود وضعیت تغذیه مردم استان یزد به میزان ۳۰ درصد
- ۳- افزایش کیفیت نان استان به میزان ۳۰ درصد (تولید گندم، ذخیره سازی، فرآوری و پخت)
- ۴- ارتقای سلامت روانی، اجتماعی و پیشگیری از سوء مصرف مواد مردم به میزان ۲۰ درصد
- ۵- کاهش شیوع مصرف دخانیات به میزان ۳۰ درصد در افراد بالای ۱۵ سال
- ۶- افزایش میانگین تعداد روزهای هوای سالم به میزان ۳۰ روز در سال نسبت به وضعیت موجود
- ۷- کاهش نسبی ۳۰ درصد مرگ و شدت معلولیت ناشی از سوانح و حوادث ترافیکی
- ۸- غربالگری و بیماریابی بیماری های قلبی عروقی و پرفشاری خون در ۹۰ درصد گروه های هدف و بهبود مراقبت بیماران شناسایی شده به میزان ۳۰ درصد
- ۹- غربالگری و بیماریابی سرطان پستان، دهانه رحم و روده بزرگ در ۹۰ درصد گروه های هدف و بهبود مراقبت سرطان ها به میزان ۳۰ درصد
- ۱۰- غربالگری و بیماریابی دیابت در ۹۰ درصد افراد بالای ۳۰ سال و بهبود مراقبت آن به میزان ۳۰ درصد

ساختار اجرایی سند پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط در

استان یزد

جهت اجرایی نمودن برنامه های سند پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر در استان یزد، ساختار

اجرائی آن تدوین و در کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان در تاریخ ۹۶/۱۰/۲۶ به شماره ۲۶۵۸۲۵ به تصویب رسیده است. در این ساختار، شورای برنامه ریزی و توسعه استان به عنوان بالاترین مرجع تصمیم گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه ریزی و بودجه قرار دارد. بعد از آن کارگروه سلامت و امنیت غذایی با هدف گسترش همکاری های بین بخشی، مشارکت مردمی و حمایت از طرح های جدید در حوزه سلامت و در مرحله بعد کمیته استانی سند غیرواگیر با هدف رصد وضعیت بیماری های غیرواگیر استان و در صورت نیاز بازمهندسی فعالیت ها در راستای پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط قرار دارد.

برای هر یک از برنامه های سند غیرواگیر یک دبیرخانه اجرایی جداگانه تعریف و توسط استاندار محترم ابلاغ صادر شده است. دبیرخانه اجرایی برنامه ارتقای تحرک بدنی به اداره کل ورزش و جوانان، دبیرخانه اجرایی برنامه بهبود تغذیه به دانشگاه علوم پزشکی (معاونت غذا و دارو)، دبیرخانه اجرایی برنامه کاهش مصرف دخانیات به دانشگاه علوم پزشکی (معاونت بهداشتی)، دبیرخانه اجرایی برنامه سلامت روانی، اجتماعی و پیشگیری از اعتیاد به دانشگاه علوم پزشکی (معاونت بهداشتی)، دبیرخانه اجرایی برنامه بهبود کیفیت نان به شرکت غله و خدمات بازرگانی، دبیرخانه اجرایی برنامه پیشگیری و کنترل آلودگی هوا به اداره کل محیط زیست، دبیرخانه اجرایی برنامه پیشگیری و کنترل حوادث ترافیکی به سازمان اورژانس، دبیرخانه اجرایی برنامه تشخیص زودرس و بهبود مراقبت بیماری های قلبی عروقی و فشارخون به دانشگاه علوم پزشکی (معاونت درمان)، برنامه تشخیص زودرس و بهبود مراقبت سرطان به دانشگاه علوم پزشکی (معاونت درمان) و دبیرخانه اجرایی برنامه تشخیص زودرس و بهبود مراقبت دیابت به دانشگاه علوم پزشکی (معاونت بهداشتی) داده شده است. برنامه عملیاتی مربوط به هر برنامه در ابتدای هر سال توسط دستگاه های مجری به دبیرخانه اجرایی هر برنامه ارائه و دبیرخانه اجرایی موظف به پیگیری اجرایی شدن فعالیت ها، پایش فعالیت ها و ارزشیابی اهداف برنامه می باشد. اجرای فعالیت ها توسط واحدهای شهرستانی دستگاه های مجری و سازمان های مردم نهاد صورت می پذیرد. هماهنگی داخل شهرستانی توسط شورای سلامت هر شهرستان صورت می پذیرد.

واحدهای مجری در سطح شهرستان موظف به ارائه گزارش فصلی به شورای سلامت شهرستان و دستگاه مربوطه در سطح اداره کل می باشند. دستگاه های مجری در سطح اداره کل موظف به ارائه گزارش فصلی به دبیرخانه اجرایی برنامه، دبیرخانه اجرایی برنامه موظف به ارائه گزارش فصلی به کمیته استانی سند غیرواگیر، کمیته استانی سندغیرواگیر نیز موظف به ارائه گزارش شش ماهه به شورای سلامت استان و شورای سلامت استان موظف به ارائه گزارش سالیانه به شورای برنامه ریزی استان

می باشد. در ادامه شرح وظایف هر یک از اجزای ساختار اجرایی این سند ارائه شده است.

شورای برنامه ریزی و توسعه استان

به منظور تصمیم گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه ریزی و بودجه استان در چارچوب برنامه ها و سیاست ها و خط مشی کلان کشور، این شورا با اعضای مندرج در قانون (تصویب نامه هیات وزیران در تاریخ ۱۳۹۴/۰۴/۲۴) و به ریاست استاندار تشکیل می شود.

شرح وظایف

۱. تصویب برنامه ها
۲. تخصیص بودجه
۳. جلب همکاری و مشارکت دستگاه ها در اجرای برنامه ها

کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان

کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان یکی از کارگروه های ۱۳ گانه ذیل شورای برنامه ریزی و توسعه استان است. رئیس این کارگروه معاون سیاسی امنیتی استاندار است که به دبیری رئیس دانشگاه علوم پزشکی تشکیل می شود. هدف از تشکیل این کارگروه اتخاذ تدابیر مناسب، گسترش همکاری های بین بخشی، مشارکت مردمی و حمایت از طرح های جدید در حوزه سلامت در سطح استان می باشد.

شرح وظایف

- (۱) تصویب برنامه ها
- (۲) پیگیری ابلاغ برنامه ها به کلیه دستگاه های اجرایی و فرمانداران استان با امضای استاندار
- (۳) بررسی گزارش اقدامات انجام شده توسط دبیران هر برنامه هر شش ماه یک بار
- (۴) گزارش پیشرفت برنامه ها سالیانه یک بار در شورای برنامه ریزی استان
- (۵) انجام هماهنگی های بین بخشی جهت تسهیل اجرای برنامه ها

کمیته استانی سند غیرواگیر

این کمیته به ریاست دانشگاه علوم پزشکی و دبیری معاونت بهداشتی با هدف رصد وضعیت بیماریهای غیرواگیر استان و در صورت نیاز بازمهندسی فعالیت ها در راستای پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط تشکیل می شود. سایر اعضای این کمیته شامل کلیه دبیران اجرایی برنامه ها، کلیه معاونین دانشگاه علوم پزشکی، نماینده معاون سیاسی امنیتی و نماینده اداره ارزیابی عملکرد استانداری، رئیس اداره ارزیابی عملکرد دانشگاه و اعضای هیات علمی، رابطین و ناظرین برنامه ها و کارشناسان فنی دبیرخانه می باشند.

رابط برنامه با هدف هماهنگی بین کمیته استانی و کارگروه اجرایی تعیین می شود. ناظرین برنامه ها از بین اعضای هیات علمی یا یکی از کارشناسان صاحب نظر در هر برنامه با هدف نظارت بر پایش و ارزشیابی برنامه ها تعیین می شوند.

شرح وظایف

- (۱) برگزاری منظم جلسات دبیرخانه استانی سند غیرواگیر هر سه ماه یک بار
- (۲) پیشنهاد صدور ابلاغ برای دبیران برنامه ها با امضای استاندار
- (۳) تدوین و نهایی کردن برنامه ها با مشارکت ذی نفعان برنامه
- (۴) پیگیری تصویب و ابلاغ برنامه ها به دبیرخانه های اجرایی
- (۵) پایش و ارزیابی انطباق اجرای فعالیت ها توسط رابط هر برنامه و ارائه پسخوراند به دبیرخانه برنامه ها
- (۶) معرفی رابط و ناظر هر برنامه به دبیرخانه های مربوطه
- (۷) ارزشیابی میزان دستیابی به اهداف کلی سند غیرواگیر و ارائه پسخوراند به دبیرخانه برنامه ها
- (۸) گزارش پیشرفت برنامه های سند غیرواگیر هر شش ماه یک بار به کارگروه سلامت و امنیت غذایی
- (۹) بررسی پیشنهادات دبیرخانه اجرایی برای اصلاح یا ویرایش اهداف یا فعالیت های برنامه ها

دبیرخانه های اجرایی هر برنامه

اجرای هر کدام از برنامه های سند غیرواگیر، با ابلاغ استاندار به یک دستگاه یا سازمان تحت عنوان "دبیرخانه اجرایی برنامه" واگذار می شود. مدیر کل آن دستگاه به عنوان "دبیر" و پیگیری فعالیت های دبیرخانه به عهده فردی می باشد که توسط مدیر کل آن دستگاه تحت عنوان "مسئول دبیرخانه" تعیین می شود. اعضای این کارگروه مدیران کل یا یکی از معاونینش به عنوان نماینده تام الاختیار دستگاه های مجری فعالیت های برنامه و رابطین کمیته استانی می باشند.

رابط هر برنامه از بین یکی از کارشناسان صاحب نظر و با تجربه توسط کمیته استانی سند غیرواگیر تعیین و به دبیرخانه اجرایی معرفی می گردد. تا با حضور در جلسات دبیرخانه اجرایی، ارتباط بین کمیته استانی و دبیرخانه اجرایی را تسهیل نماید. وی مسئولیت پایش فعالیت های برنامه ها و ارزیابی انطباق آن را خواهد داشت.

شرح وظایف

- (۱) برگزاری منظم جلسات با دستگاه های مجری به صورت ماهیانه
- (۲) تفکیک فعالیت های هر دستگاه و ابلاغ به دستگاه های مربوطه

- ۳) پیگیری و نظارت بر تدوین برنامه عملیاتی دستگاه های مجری
- ۴) پایش اجرای برنامه عملیاتی دستگاه های مجری
- ۵) پیگیری رفع موانع پیش روی اجرای برنامه عملیاتی
- ۶) ثبت و گزارش میزان پیشرفت برنامه عملیاتی
- ۷) ارزشیابی میزان دستیابی به اهداف برنامه
- ۸) جمع بندی و گزارش پیشرفت فعالیت ها هر سه ماه یک بار به کمیته استانی سند غیر واگیر
- ۹) همکاری با ناظرین برنامه ها
- ۱۰) ارائه پیشنهادات اصلاح یا ویرایش اهداف یا فعالیت های برنامه ها به کمیته استانی

دستگاه های اجرایی

کلیه دستگاه های اجرایی استان که مسئولیت اجرای بخشی از برنامه ها را به عهده دارند.

شرح وظایف

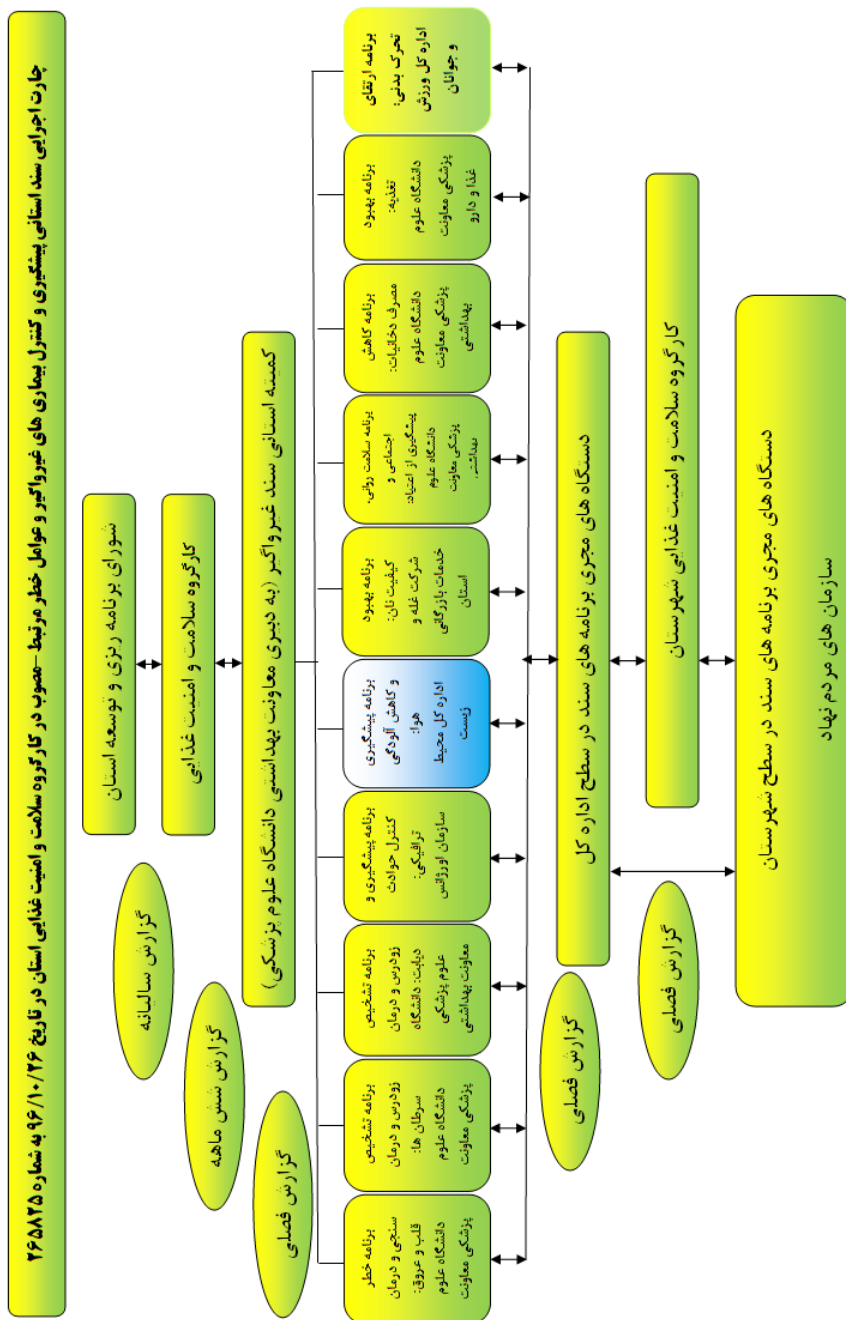
- ۱) معرفی نماینده به دبیرخانه هر برنامه جهت شرکت در جلسات
- ۲) تدوین برنامه عملیاتی بر اساس برنامه های محوله
- ۳) ابلاغ شرح وظایف اداره های شهرستانی و ارسال رونوشت به فرماندار آن شهرستان
- ۴) پیگیری اجرای برنامه عملیاتی
- ۵) ارائه گزارش پیشرفت به دبیرخانه برنامه
- ۶) همکاری با ناظرین برنامه ها

کارگروه سلامت و امنیت غذایی شهرستان ها

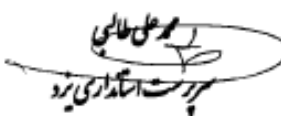
کارگروه سلامت و امنیت غذایی شهرستان به ریاست فرماندار و دبیری شبکه های بهداشت و درمان به منظور اتخاذ تدابیر مناسب، گسترش همکاری های بین بخشی، مشارکت مردمی و حمایت از طرح های جدید در حوزه سلامت در سطح شهرستان است. دبیرخانه سند غیرواگیر به عنوان متولی اجرای سند با مسئولیت رئیس شبکه بهداشت و درمان و عضویت دستگاه های مسئول در اجرای برنامه تشکیل می گردد.

شرح وظایف

- ۱) پیگیری، هماهنگی های بین بخشی و رفع موانع اجرایی برنامه ها در سطح شهرستان
- ۲) جمع بندی و ارائه گزارش عملکرد برنامه های سند غیر واگیر هر شهرستان

ابلاغ دبیر اجرایی برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان یزد

شماره: ۵۶۵۲۵ تاریخ: ۱۳۹۷/۹/۱۴ پست:	 جمهوری اسلامی ایران وزارت کشور	استانداری یزد 		
سرکار خانم دکتر نیره پور طالبی مدیرکل محترم حفاظت محیط زیست استان سلام علیکم				
باسلام و در صورت تجله شماره ۲۶۵۸۲۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۰۳ کارگروه سلامت، ایمنی و امنیت غذائی استان و با عنایت به بازرسی های به عمل آمده، به موجب این ابلاغ به عنوان دبیر اجرایی برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان یزد ۱۳۹۵-۱۴۰۴ منصوب می شوید. امید است بایادی خداوند متعال و ضمن با همکاری با کمیته استانی سند غیرواکنش و عوامل خطر مرتبط و با بهره گیری از ظرفیت مدیران سایر ادارات و ارگان های استان در اجرا و دست یابی به اهداف برنامه موفق باشید. شرح وظایف: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> ۱۶ ثبت و گزارش میزان به شرفت برنامه حفاظت ۱۷ ارزشیابی میزان دستیابی به اهداف برنامه ۱۸ جمع بندی و گزارش به شرفت فعالیت ها و به یکسب به کمیته استانی سند غیرواکنش ۱۹ نظارت و بازرسی برنامه ۱۱ ارائه مشاهدات اصلاحی و به ارزش اهداف فعالیت های برنامه به کمیته استانی </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> ۱۱ برگزاری منظم جلسات با شبکه های محلی به صورت بهانه ۱۲ تبلیک فعالیت های گروه ها و ابلاغ به شبکه های محلی ۱۳ به گیری و نظارت به تدوین برنامه حفاظت و شبکه های محلی ۱۴ پایش اجرائی برنامه حفاظت و شبکه های محلی ۱۵ به گیری رخ موانع پیش روی اجرائی برنامه حفاظت </td> </tr> </table> سرپرست استانداری یزد			۱۶ ثبت و گزارش میزان به شرفت برنامه حفاظت ۱۷ ارزشیابی میزان دستیابی به اهداف برنامه ۱۸ جمع بندی و گزارش به شرفت فعالیت ها و به یکسب به کمیته استانی سند غیرواکنش ۱۹ نظارت و بازرسی برنامه ۱۱ ارائه مشاهدات اصلاحی و به ارزش اهداف فعالیت های برنامه به کمیته استانی	۱۱ برگزاری منظم جلسات با شبکه های محلی به صورت بهانه ۱۲ تبلیک فعالیت های گروه ها و ابلاغ به شبکه های محلی ۱۳ به گیری و نظارت به تدوین برنامه حفاظت و شبکه های محلی ۱۴ پایش اجرائی برنامه حفاظت و شبکه های محلی ۱۵ به گیری رخ موانع پیش روی اجرائی برنامه حفاظت
۱۶ ثبت و گزارش میزان به شرفت برنامه حفاظت ۱۷ ارزشیابی میزان دستیابی به اهداف برنامه ۱۸ جمع بندی و گزارش به شرفت فعالیت ها و به یکسب به کمیته استانی سند غیرواکنش ۱۹ نظارت و بازرسی برنامه ۱۱ ارائه مشاهدات اصلاحی و به ارزش اهداف فعالیت های برنامه به کمیته استانی	۱۱ برگزاری منظم جلسات با شبکه های محلی به صورت بهانه ۱۲ تبلیک فعالیت های گروه ها و ابلاغ به شبکه های محلی ۱۳ به گیری و نظارت به تدوین برنامه حفاظت و شبکه های محلی ۱۴ پایش اجرائی برنامه حفاظت و شبکه های محلی ۱۵ به گیری رخ موانع پیش روی اجرائی برنامه حفاظت			

کلیات

هوا مهمترین نیاز بشر برای ادامه حیات است و اهمیت آن را می‌توان بدین صورت بیان نمود: هر فرد بالغ به طور متوسط در روز به ۱۵ کیلوگرم هوا، کمتر از ۱/۵ کیلوگرم غذا و حدود ۲ کیلوگرم آب نیاز دارد. در مقایسه با دیگر نیازهای بشر برای ادامه حیات، مصرف اجباری (غیر ارادی) و پیوسته هوا یکی از مشخصه‌های منحصر به فرد هواست. هر فرد بالغ به طور متوسط می‌تواند ۵ هفته بدون غذا، ۵ روز بدون آب و تنها چنددقیقه بدون هوا زنده بماند. بنابراین هوای پاک برای حیات ضروری است و عدم وجود هوای پاک منجر به مسائل متعدد مرتبط با سلامتی و حتی مرگ می‌شود.

آلودگی هوا یکی از مسائل ساخته دست بشر است که سبب اثرات بهداشتی کوتاه و بلند مدت متعددی می‌گردد. مه دود سال ۱۹۶۲ لندن منتج به ارتباط بین آلودگی هوا و افزایش مرگ در انسان گردید. براساس برآوردهای انجام شده، مشخص گردید که در سراسر جهان هر روز حدود ۸۰۰۰ نفر بواسطه بیماریهای مرتبط با آلودگی هوا جان خود را از دست می‌دهند و هر ساله در ایالات متحده آمریکا و چین به ترتیب حدود ۶۰۰۰۰ و ۵۰۰۰۰۰ مرگ منتسب به آلودگی هوا رخ می‌دهد. گرچه مرگ و میر منتسب به آلودگی هوا به نظر کم می‌رسد؛ ولی به علت بزرگ بودن جمعیت در مواجهه با آلودگی هوا و حساس بودن گروه های خاصی از جامعه، بار بیماری منتسب به آن بسیار زیاد خواهد بود.

طبق برآوردهای به عمل آمده برطبق سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، بالغ بر ۳۰ میلیون نفر در شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر از آلودگی هوا در فضاهای آزاد بدلیل منابع ثابت و متحرک بشر ساخت تولید کننده آلودگی هوا و یا از منابع طبیعی نظیر ریزگردها متاثر می شوند حال آنکه مشکل منطقه ای که بسیاری از کشورهای خاورمیانه و همسایه را نیز شامل می شود و وقوع پدیده ریزگردها و طوفان های مربوطه می باشد کل جمعیت یک منطقه جغرافیائی از جمله شهری، مناطق مرزنشین، روستائی و عشایری که غالباً در گروه های آسیب پذیر و حساس نیز می باشند را در برمی گیرد لذا جمعیت و گروه هدف و آسیب پذیر به مراتب بیش از ۳۶ میلیون نفر خواهد شد.

با توجه به اهمیت ارزیابی اثرپذیری شاخص های سلامت خصوصاً بیماریها و عوارض ناشی از استنشاق هوای آلوده، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی رسالت دارد که ضمن برآوردهای خسارات انسانی ناشی از آلودگی هوا و بار بیماریها، ناتوانی، مرگ زود هنگام و کمی سازی این عامل مخاطره آمیز، از بعد سلامت دستگاه های مسئول در کنترل آلودگی هوا را برای اقدامات موثر و ارتقاء کیفیت هوای استنشاقی و کاهش مشکلات انسانی آن آگاه می نماید و از سوی دیگر نظام پاسخگوئی به مطالبات و پوشش خدمات مناسب برای مراقبت از بیماریها و عوارض ناشی از استنشاق هوای آلوده را پیش بینی و

در سیاست های توسعه ای و استاندارد سازی خدمات بهداشتی درمانی، موارد اولویت دار و مرتبط را در برنامه های جاری خود لحاظ نماید.

تعریف آلودگی هوا

تعاریف بسیاری برای آلودگی هوا پیشنهاد شده است براساس تعاریف "آلودگی هوا عبارتست از حضور یک یا چند آلاینده یا ترکیب در اتمسفر بیرونی^۱ و یا داخلی^۲ در مقادیر و مدت زمانی که ممکن است سبب آسیب به زندگی انسان، گیاه یا حیوان یا اموال یا به طور نامعقولی سبب تداخل در برخورداری راحت از زندگی یا اموال شود." قوانین ایالت ویسکانسین آلودگی هوا را چنین تعریف نموده است: حضور یک یا چند آلاینده در اتمسفر در مقادیر و مدت زمانی که سبب صدماتی به سلامت یا رفاه انسان، زندگی حیوان یا گیاهی یا اموال و دارایی ها شود، یا به طور نامعقولی با خوشایندی زندگی یا اموال تداخل داشته باشد.

تعریف دیگری از آلودگی هوا عبارت است از: وجود هر نوع آلاینده اعم از جامد، مایع، گاز و یا تشعشع پرتوزا و غیرپرتوزا در هوا به تعداد و در مدت زمانی که کیفیت زندگی را برای انسان و دیگر جانداران به خطر اندازد و یا به آثار باستانی و اموال خسارت وارد آورد:

امروزه آلودگی هوا با تاروپود زندگی مدرن آمیخته شده است. این آلودگی محصول جانبی ساخت و ساز شهرها، فعالیت هایی مانند تولید کالاها، حمل و نقل، تولید انرژی گرمایشی و نور محل های زندگی، تفریح و کار انسان می باشد. عامل اصلی آلودگی هوا احتراق می باشد. در صورتیکه احتراق کامل یا نئوریکی روی دهد، هیدروژن و کربن موجود در سوخت با اکسیژن هوا ترکیب شده و گرما، نور، دی اکسیدکربن و بخار آب تولید می شود. با این حال ناخالصی های موجود در سوخت، نسبت ضعیف سوخت به هوا، درجه حرارت های بسیار بالا یا پایین احتراق سبب تشکیل محصولات جانبی نظیر مونوکسیدکربن، اکسیدهای گوگرد، اکسیدهای نیتروژن، خاکستر فرار و هیدروکربن های نسوخته می شود که همگی آنها آلاینده های هوا محسوب می شوند.

حوادث آلودگی هوا

آلودگی هوا پدیده جدیدی نمی باشد. ادوارد اول، پادشاه انگلستان، در سال ۱۲۷۲ میلادی تلاش نمود تا از طریق منع استفاده از زغال سنگ آسمان دودی لندن را پاکسازی نماید. اگرچه آلودگی جزئی هوا حتی در سال ۱۲۷۲ میلادی تجربه شد، با این وجود به اثبات رسید که در تاریخ بشر مسئله عمده راجع به این مقوله تنها در سال های اخیر (یعنی اواخر قرن نوزدهم و بیستم) قابل

^۱. Outdoor

^۲. Indoor

توجه بوده است. در سال ۱۸۷۳ میلادی در هنگام وقوع مه - دود ۳ لندن تعداد ۲۶۸ مرگ پیش بینی نشده ناشی از بیماری های تنفسی گزارش شد. در دسامبر سال ۱۹۳۰ میلادی ناحیه کاملاً صنعتی دره میوز بلژیک یک مه شدید سه روزه را تجربه نمود که طی آن صدها نفر مریض و ۶۰ نفر (بیش از ۱۰ برابر تعداد نرمال) به کام مرگ فرستاده شدند. در طی مه غلیظ ۹ روزه در ژانویه سال ۱۹۳۱ میلادی، ۵۹۲ نفر در ناحیه منچستر و سالفورد انگلستان فوت شدند که این میزان افزایش دیگری را در میزان مرگ و میر نشان داد. در سال ۱۹۴۸ میلادی در دنورای پنسیلوانیا که یک شهر صنعتی کوچک می باشد و صنایع غالب آن کارخانه های فولاد و صنایع شیمیایی است، یک مه چهار روزه، تقریباً نیمی از ۱۴۰۰۰ ساکن آن را مریض نمود و ۲۰ نفر آنها را به کام مرگ فرستاد؛ ۱۰ سال بعد ساکنینی از دنورا که در طی آن حادثه (سال ۱۹۴۸ میلادی) به شدت مریض شده بودند، میزان بیماری بالاتری داشته و نسبت به دیگر افراد شهر در سنین پایین تری می مردند.

تا سال ۱۹۵۲ میلادی واقعه چشمگیری مربوط به آلودگی هوا رخ نداد، در این سال مه وسیعی لندن را پوشاند که به واسطه این مه پتانسیل ناخوشایند بودن آلودگی هوا به طور کامل آشکار گردد. این شرایط از ۵ تا ۸ دسامبر آن سال ادامه یافت و ۱۰ روز بعد مشخص شد که کل تعداد مرگها در لندن در طی آن دوره از متوسط ۴۰۰۰ نفر فراتر رفته بود. محققین دریافتند که تقریباً همه افرادی که به طور پیش‌بینی نشده مرده بودند دارای سوابق برونشیت، آمفیزم، یا ناراحتی قلبی بوده و از این بین بیماران قلبی بیشترین آسیب‌پذیری را داشتند. در ژانویه سال ۱۹۵۶، ۱۰۰ مرگ اضافی در لندن به علت مه وسیع رخ داد. در آن سال پارلمان، قانون هوای پاک را تصویب نمود. اگرچه حوادث مشابهی در ۳۰ سال گذشته در ایالات متحده گزارش نشده است، اما کیفیت غیر قابل قبول هوا در بسیاری از مناطق در دوره‌های معینی از سال مشاهده می‌شود.

آلاینده های هوا

آلاینده های اولیه و ثانویه

آلاینده های اولیه آلاینده هایی هستند که مستقیماً نشأت گرفته از منابع آلودگی هستند و به صورت مستقیم وارد اتمسفر شده و با همان ترکیبی که وارد هوا شده اند در هوا حضور داشته و قابل اندازه گیری می باشند. منو اکسید کربن، هیدروکربن ها، اکسیدهای نیتروژن، دی اکسید گوگرد، گرد و غبار و ... آلاینده اولیه می باشد.

آلاینده های ثانویه آلاینده هایی است که در اثر بر هم کنش عوامل محیطی مانند نور خورشید،

رطوبت و واکنش های فتوشیمیایی، هیدرولیز و اکسیداسیون بر روی آلاینده های اولیه تولید می شوند و بطور کلی منشاء این آلاینده ها آلاینده های اولیه ای هستند که وارد اتمسفر می شوند این آلاینده ها شامل ازن، پراکسی استیل نیترات، اسیدسولفوریک و اسید نیتریک که از آلاینده های اولیه نظیر ترکیبات هیدروکربنی، SO_2 و NO_x حاصل می شوند

تقسیم بندی آلودگی هوا

مواد آلاینده هوا را به چند طریق می توان تقسیم بندی کرد.

- از نظر منشاء آلودگی
- از نظر حالات فیزیکی آلاینده
- از نظر شیمیایی
- از نظر فیزیولوژیکی
- از نظر فرم آلودگی

تقسیم بندی از نظر منشاء آلودگی

این منشاء می تواند طبیعی و مصنوعی باشد. آلاینده های طبیعی نظیر ذرات و خاکستر آتشفشان و گازهای ناشی از آن، فساد مواد آلی و اجساد حیوانات و بقایای تنه درختان که تحت تاثیر باکتری ها تولید فساد می کنند، آلاینده های مصنوعی از طریق انشان تولید و به فضا فرستاده می شوند که این آلاینده ها می تواند آلی یا صنعتی باشند. آلاینده های صنعتی یا ثابت اند یا متحرک. منابع ثابت مانند کارخانجات که از نظر اهمیت به ترتیب عبارتند از: نیروگاه، پتروشیمی، کارخانجات مواد شیمیایی و تولید مصالح ساختمانی.

تقسیم بندی از نظر حالات فیزیکی آلاینده

در این تقسیم بندی آلاینده ها در دو گروه گازها و بخارات و گروه آئروسول ها مجزا می شوند. آئروسول ها خود به دو گروه ذرات جامد و ذرات مایع تقسیم بندی می گردند.

آئروسول ها: پراکندگی ذرات میکروسکوپی جامد یا مایع در محیط گازی مانند دود و میست. غبار: ذرات جامد که از مواد کلئید بزرگتر بوده و قادرند موقتاً در هوا و یا گاز دیگری بصورت تعلق در آیند این ذرات تمایلی به چسپندگی ندارند.

قطره: ذره کوچک مایع دارای اندازه و وزن خصوصی که در شرایط سکون سقوط کند اما ممکن است در شرایط توربولانس بصورت معلق باقی بماند.

خاکستر فرار: ذرات بسیار کوچک خاکستر که در اثر احتراق مواد سوختنی وارد جریان گاز دودکش

می شود.

فیوم: ذرات جامدی هستند که در اثر برآکم حالت گازی و معمولاً بعد از تبخیر مواد ذوب شده و توام با یک واکنش شیمیایی مانند اکسیداسیون تولید می شوند.

تقسیم بندی از نظر شیمیایی

در این گونه تقسیم بندی آلاینده های به دو گروه مواد آلی و مواد معدنی تقسیم می شوند. ترکیبات آلی حاوی کربن و هیدروژن هستند و بسیاری از آنها دارای عناصری مانند اکسیژن، نیتروژن، فسفر و گوگرد می باشند.

تقسیم بندی از نظر فیزیولوژیکی

در این تقسیم بندی هفت گروه آلاینده قرار می گیرد:

- تحریک کننده ها
- خفه کننده ها
- سموم فلزی
- مواد آلرژیک
- مواد بیماریزای غیر فلزی
- سموم سیستمیک
- مواد مخدر یا بیهوش کننده و...

تقسیم بندی از نظر فرم آلودگی

در این تقسیم بندی دو گروه آلاینده اولیه مانند منواکسید کربن و دی اکسید گوگرد و آلاینده های ثانویه مانند اکسیدان ها فتوشیمیایی جای می گیرند

منابع آلاینده های هوا

پیشرفت صنایع و تکنولوژی توسعه شهرها، ازدیاد و تراکم جمعیت، افزایش وسایط نقلیه موتوری، ازدیاد مصرف سوخت های فسیلی، نامناسب بودن بافت شهری و در برخی از موارد نامناسب بودن موقعیت جغرافیایی محل، همگی باعث آلودگی هوا می شود.

منابع آلودگی هوا را به طور کلی می توان به دو گروه تقسیم بندی کرد که شامل منابع طبیعی و منابع انسانی یا مصنوعی می باشد.

منابع انسانی خود به دو گروه تقسیم بندی می شود: منابع صنعتی و شهری (ترافیکی) و دیگری منابع روستایی و کشاورزی.

منابع طبیعی

- فرسایش ناشی از باد که تولید SiO_2 می کند.
- آتش سوزی جنگل که باعث ایجاد CO ، SO_2 و هیدروکربن ها می شود.
- انفجار ناشی از آتشفشانها که تولید CO_2 و SO_2 می کند.
- گسیل های ناشی از باتلاق ها و جنگل ها باعث تولید متان، آمونیاک می شود.
- تبخیر دریایی
- فرایند میکروبی خاک که ایجاد CH_4 ، NO ، NO_2 و NH_3
- زوال طبیعی مواد آلی که تولید CH_4 ، SO_2 و NH_3 می کند.
- رعد و برق که ایجاد مقدار زیادی NO می کند.
- منابع جوی که شامل مه اسیدی و باران اسیدی است.

منابع انسانی: صنعتی، شهری و کشاورزی

آلودگی ناشی از صنایع منبع اصلی آلودگی است که در اثر فعالیت های مصنوعی ایجاد می شود. در میان صنایع نیروگاه های حرارتی، کارخانه های تولید مواد شیمیایی، سیمان سازی، کاغذسازی، نساجی، دباجی و غیره منابع اصلی آلودگی هوا هستند. بکارگیری روش های مناسب کنترل آلودگی در کاهش آلودگی منابع کمک خواهد کرد.

آلودگی ناشی از حمل و نقل بعلت شهرسازی بی رویه و سریع به اندازه آلودگی صنعتی مهم و از اهمیت برخوردار می باشد. آلودگی ناشی از حمل و نقل و وسایل نقلیه به شکل گازهای خروجی از اگزوز، ذرات معلق، صدا و غیره می باشد. این آلودگی با اتخاذ روش های برنامه ریزی شهری، منطقه ای و شهری و استفاده از اتومبیل ها و سوخت های مناسب همراه با اعمال تکنولوژی کنترل آلودگی به حداقل می رسد.

منابع کشاورزی و سایر منابع روستایی باعث ایجاد موارد ذیل می گردد :

- بلند شدن گرد و خاک
 - آتش سوزی ناگهانی
 - گسیل های ناشی از خاک
 - زباله های در حال پوسیدن
- در تقسیم بندی دیگری توسط آژانس حفاظت محیط زیست (USEPA)، منابع عمده آلودگی هوا را به صورت زیر طبقه بندی کرده است:
- حمل و نقل مانند: کشتی ها، هواپیماها، قطارها و اتومبیل ها

- احتراق سوخت از منابع ثابت مانند نیروگاههای برق و غیره
- فرآیندهای صنعتی مانند: کارخانه‌های فولادسازی، نساجی و کاغذسازی
- دفع مواد زائد جامد مثل: سوزاندن زباله در فضای باز، دفن بهداشتی زباله و سوزاندن زباله با دستگاه زباله‌سوز.

• فرآیندهای متفرقه نظیر فعالیت های خانگی مانند: کاربرد حشره کش ها و تمیز کردن حشره کش همچنین منابع آلوده کننده را به صورت زیر می توان تقسیم بندی کرد:

- منابع نقطه ای که ثابت می باشند.
- منابع سطحی که می توانند ثابت و یا متحرک باشند.
- منابع خطی که متحرک می باشند.

تقسیم بندی منابع آلوده کننده هوا طبق لایحه هوای پاک ۱۳۹۶:

منابع طبیعی شامل طوفان های گردوغبار، طوفانهای شن، آتش سوزی جنگلها و مراتع، آتشفشانها و هواویزهای دریایی می باشد.

منابع انسان ساخت شامل: الف) منابع متحرک: هر گونه منبعی از قبیل وسایل نقلیه موتوری و غیر موتوری که در اثر حرکت ایجاد آلودگی می کند.

ب) منابع ثابت: هر گونه منبعی از قبیل صنایع، عملیات معدنی، کشاورزی، بخش های خدماتی، تجاری، اداری و خانگی که در محلی ثابت سبب انتشار آلاینده ها می شود.

آلاینده های معیار هوا:

CO, SO₂, O₃, NO₂, PM_{2.5}, 10

سایر آلاینده ها :

پرتوهای یونیزان و غیر یونیزان، رادون، اشعه UV، هیدروکربن های آروماتیک چند حلقه ای، ترکیبات آلی فرار، فلزات سنگین و ...

اسناد بالادستی

سیاست های کلی نظام ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۳

- ۲-۳- کاهش مخاطرات و آلودگی های تهدید کننده سلامت مبتنی بر شواهد معتبر علمی.
- ۲-۵- ارتقاء شاخص های سلامت برای دستیابی به جایگاه اول در منطقه آسیای جنوب غربی.
- ۲-۶- اصلاح و تکمیل نظام های پایش، نظارت و ارزیابی برای صیانت قانونمند از حقوق مردم
- ۶- تأمین امنیت غذایی و بهره مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی، آب و

- هوای پاک، با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه ای و جهانی
- اسناد بالادستی/ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی**
- مصوب مجلس شورای اسلامی و آیین نامه بهداشت محیط**
- مطابق بند ۲ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، این وزارتخانه موظف به تامین بهداشت عمومی و ارتقاء سطح آن از طریق اجرای برنامه های بهداشتی خصوصا بهداشت محیط می باشد.
 - طبق ماده ۲ آئین نامه بهداشت محیط مصوب هبات محترم وزیران (هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود، ممنوع میباشد) وزارت بهداشت مکلف است
 - پس از تشخیص هر مورد راسا اقدام قانونی معمول و متخلفان را تحت پیگرد قرار دهد.
 - مطابق ماده ۵ آئین نامه بهداشت محیط، وزارت بهداشت مکلف است بررسی های لازم را در مورد تاثیرات هوای استنشاقی بر انسان معمول دارد و نسبت به ارائه توصیه های ضروری به مراجع ذیربط اقدام نماید.

لایحه هوای پاک مصوب مجلس ۱۳۹۶

شماره: ۸۳/۱۶۶۹۹	 لایحه هوای پاک	
تاریخ: ۱۳۹۶/۲/۳۰		
پوست:		

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر است:

۱- آلودگی هوا: عبارت است از انتشار یک یا چند آلاینده اعم از آلاینده های جامد، مایع، گاز، پرتوهای یون ساز و غیر یون ساز، بر و صدا در هوای آزاد، به صورت طبیعی یا انسان ساخت، به مقدار و مدتی که کیفیت هوا را به گونه ای

تصویب نامه در خصوص الزام دستگاه های اجرایی برای مقابله مؤثر با آلودگی هوا

شماره ۱۲۷۸۲/ت ۴۹۹۵۲ هـ ۱۳۹۳/۲/۱۰

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۱/۲۴ به پیشنهاد شماره ۹۲/۴۴۹۶۱ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۷ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

- ۱- دستگاه های اجرایی موظفند با توجه به لزوم اهتمام جدی برای مقابله مؤثر با آلودگی هوا، اقدامات مندرج در جدول پیوست (۱) را که تأیید شده به مهر «دفتر هیأت دولت» است، طی زمان بندی تعیین شده محقق نمایند.

- ۲- استانداردهای تولید خودرو تا سال ۱۴۰۲ به شرح جدول پیوست (۲) که تأیید شده به مهر «دفتر هیأت دولت» است، تعیین و جایگزین بندهای (۶) و (۷) و تبصره های ذیل آنها در برنامه کاهش آلودگی هوا در هشت شهر بزرگ کشور (موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۲۳۲۶/ت/۴۶۳۲۰ هـ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶) می شود.
- ۳- دستگاه های اجرایی موظفند اعتبارات لازم را برای تحقق اقدامات موضوع جدول پیوست (۱) در بودجه سنواتی پیش بینی نمایند.

ردیف	نام فعالیت	مجری	ناظر	زمانبندی اجراء
۵	نیروگاهها			
۵.۱	ارایه برنامه بازسازی و نوسازی و افزایش بهره‌وری و ارتقای فناوری و بازدهی (راندمان) حرارتی	وزارت نیرو	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۵.۲	تبدیل نیروگاههای توریین گازی موجود به نیروگاه سیکل ترکیبی و تولید همزمان برق و حرارت (CHP)	وزارت نیرو	سازمان حفاظت محیط زیست	۳۶ ماه
۶	مدیریت حمل و نقل و تقاضای سفر			
۶.۱	ارایه برنامه زمانبندی دسترسی به اهداف سهم حمل و نقل عمومی مطابق با قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت - مصوب ۱۳۸۶ - با استفاده از ظرفیت بند (ق) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	وزارت نفت (درون شهری) و وزارت راه و شهرسازی (برون شهری) با همکاری وزارت کشور	سازمان حفاظت محیط زیست	۳ ماه
۶.۲	تدوین برنامه مدیریت تقاضای سفر به منظور کاهش سفرهای درون شهری منطقه بر طرح‌های جامع شد آمد (ترافیک) در کلان‌شهرها	وزارت کشور با همکاری دستگاههای ذیربط	سازمان حفاظت محیط زیست	۱۲ ماه
۷	پایش و پیش‌بینی هوا			
۷.۱	شناسایی، پایش و ارایه برنامه شناس آلودگی هوا (علاوه بر آلایندهای سنتی (کلاسیک))	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	۱۲ ماه
۷.۲	تهیه و تدوین فهرست سالانه انتشار آلایندهای هوا در کلان‌شهرهای کشور	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	ابتدای سال ۱۳۹۳
۷.۳	پایش بیماریها و مرگ منتسب به آلودگی هوا به صورت سالیانه	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی	سازمان حفاظت محیط زیست	ابتدای سال ۱۳۹۴
۷.۴	ارایه گزارش سالانه آلودگی هوا در کشور به همراه عملکرد دستگاههای ذیربط در اجرای احکام این تصویب‌نامه به هیأت وزیران	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	●
۷.۵	رفع‌اندازی و تکمیل شبکه ملی پایش آلودگی هوا صدا و لوج با بهره‌گیری از سامانه‌های (سیستم‌های) زمینی و ماهواره‌ای و الزام به استقرار سلفه (سیستم) پایش بر خط صنایع بزرگ تا پایان سال ۱۳۹۳	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	●
۷.۶	تعیین قیمت انتشار آلایندهای محیط زیست و الزام بنگاهها به محاسبه هزینه‌های مذکور در اجرای پروژههای (طرح‌های) خود	وزارت صنعت معدن و تجارت	سازمان حفاظت محیط زیست	۱۲ ماه
۸	آموزش و اطلاع‌رسانی			
۸.۱	درج مباحث مرتبط با آلودگی هوا در محتوای درسی مقاطع تحصیلی مختلف با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست	وزارت آموزش و پرورش وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۸.۲	حمایت عمومی از گسترش فعالیت سازمانهای غیردولتی، فعالیتهای و شبکه‌های اجتماعی فعال در حوزه کاهش آلودگی هوا با افزایش میزان مشارکت مردمی	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	●
۸.۳	پخش رایگان مطالب آموزشی سازمان حفاظت محیط زیست در صدا و سیما	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	سازمان حفاظت محیط زیست	●
۹	زیرساختهای شهری			
۹.۱	گسترش زیرساختهای الکترونیکی خدمات‌رسانی در بخش دولتی و عمومی به منظور کاهش سفرهای درون‌شهری به میزان دو برابر وضع موجود	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	سازمان حفاظت محیط زیست	۳۰ ماه
۹.۲	افزایش سرانه فضای سبز در شهرها و حریم آنها به میزان مندرج در طرح جامع	وزارت کشور (از طریق شهرداریها)	سازمان حفاظت محیط زیست	سال تقی طرح جامع

● مواردی که زمان اجرای آنها در جدول قید نشده است از زمان ابلاغ این تصویب‌نامه لازم‌الاجراء می‌باشند.

پیوست (۲)

۱. جدول زمانی استاندارد حد مجاز آلایندهی خودروهای بنزینی و گازوئیلی ساخت داخل و موتور سیکلت به شرح زیر تعیین می‌شود:

دوره زمانی														
۱۳۹۴/۶/۱						۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
خودروهایی سبک بنزینی						۴ یورو						۵ یورو		
خودروهایی سنگین و نیمهسنگین						۱۳۹۴			۱۳۹۵			استاندارد روز اتحادیه اروپا		
						۳ یورو			۴ یورو			استاندارد روز اتحادیه اروپا		
موتور سبکت						تولید براساس استاندارد یورو ۴ از تاریخ ۱۳۹۲/۷/۱								

۲. خودروهای جدید (بالت فرم جدید) تولید داخل باید دو سال زودتر از دوره زمانی جدول بند (۱) با استانداردهای تعیین شده تطبیق پیدا کنند.

۳. شرکتهای تولیدکننده خودروهای پایه گازسوز و دوگانه‌سوز موظفند از ابتدای سال ۱۳۹۵، استاندارد آلایندهی یورو (۴) را در تولید محصولات خود رعایت نمایند.

پیوست (۱)

ردیف	نام فعالیت	مجری	ناظر	زمانبندی اجراء
۱	ساخت			
۱.۱	توقف افزودن حلالهای صنعتی تولیدی واحدهای پتروشیمی تحت عنوان اکتان افزا و پتروبنزین	وزارت نفت	سازمان حفاظت محیط زیست	۳ ماه
۱.۲	توزیع سوخت با استانداردهای یورو ۴ و دیزل با گوگرد کمتر از ۴۰ قسمت در میلیون در تبریز (از ابتدای مرداد ماه ۱۳۹۳) در اصفهان و شیراز (از ابتدای مهرماه ۱۳۹۳) و در اهواز و مشهد (از ابتدای آذرماه ۱۳۹۳)	وزارت نفت	سازمان حفاظت محیط زیست	۰
۱.۳	استانداردسازی سوخت مصرفی مطابق با استاندارد یورو ۴ و یورو ۵ حداقل در کلان شهرها و استانداردسازی سوخت مصرفی نیروگاهها مطابق با مصوبات شورای عالی حفاظت محیط زیست	وزارت نفت	سازمان حفاظت محیط زیست	۳۶ ماه
۱.۴	تجزیه و تحلیل (آنالیز) مستمر سوخت مصرفی کشور در بازه های زمانی سه ماه	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	۰
۱.۵	اختصاص حداقل ده درصد از ظرفیتهای جدید تولید برق به نیروگاههای بادی، خورشیدی، زیست توده و زمین گرمایی و حمایت از توسعه شبکه هوشمند انرژی	وزارت نیرو با همکاری معاونت علمی و فناوری رییس جمهور	سازمان حفاظت محیط زیست	۶۰ ماه
۲	خودروهای در حال حرکت			
۲.۱	تموضی کاتالیزگر (کاتالیز) خودروهای عمومی درون شهری	وزارت کشور (از طریق شهرداریها)	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۲.۲	ارایه برنامه جایگزینی موتورسیکتهای برقی از سوی وزارت صنعت معدن و تجارت به هیأت وزیران به نحوی که ظرف مدت مبنی تعداد موتورسیکتهای بنزینی کاهش یابد	وزارت صنعت معدن و تجارت - معاونت راهنامایی و راندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۲.۳	استفاده از صافی (فیلتر) ذرات برای خودروهای دیزلی سنگین	وزارت کشور (برای خودروهای عمومی درون شهری از طریق شهرداریها) - وزارت راه و شهرسازی	سازمان حفاظت محیط زیست	۲۴ ماه
۲.۴	ایجاد ساختار یکپارچه معاینه فنی با بهره گیری از زیرساختهای الکترونیکی و تطبیق با اطلاعات معاونت راهنامایی و راندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به منظور اعمال مقررات	وزارت کشور (از طریق شهرداریها) - معاونت راهنامایی و راندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۲.۵	اصلاح حدود مجاز آلودگی در معاینه فنی	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	۳ ماه
۲.۶	اصلاح نرخ گذاری بیمه وسائط نقلیه با تأکید بر اهرمهای تأثیر گذار بر کاهش آلودگی هوا و افزایش متناسب با سن خودرو با رعایت قوانین و مقررات مربوط	وزارت امور اقتصادی و دارایی (بیمه مرکزی)	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۲.۷	ارایه برنامه اجرایی نوسازی ناوگان فرسوده حمل و نقل عمومی درون کلانشهرها	وزارت کشور (از طریق شهرداریها) با همکاری وزارت صنعت معدن و تجارت	سازمان حفاظت محیط زیست	۳ ماه
۳	منابع ساکن			
۳.۱	تکمیل اجرای طرح کباب (کاهش، هدایت و انتشار بخارهای بنزین) در کشور شامل مخزن، تانکر و نازل جایگاه	وزارت نفت	سازمان حفاظت محیط زیست	۲۴ ماه
۳.۲	کنترل آلودگی ناشی از سامانه های (سیستم های) گرمایشی و سرمایشی (خنکای و تجاری) و هوشمندسازی موتورخانه ها	وزارت نفت با همکاری وزارت کشور، سازمان ملی استاندارد ایران و معاونت علمی و فناوری رییس جمهور	سازمان حفاظت محیط زیست	۶۰ ماه
۳.۳	به روز نمودن حدود مجاز خروجی آلودگی از واحدهای صنعتی	سازمان حفاظت محیط زیست - وزارت صنعت معدن و تجارت	شورای عالی حفاظت محیط زیست	۳ ماه
۳.۴	توسعه استفاده از واحدهای تولید همزمان برق، پودر و گرمایش به میزان حداقل سالیانه ۲۰۰ مگوات	وزارت نیرو - وزارت نفت	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه
۳.۵	ارایه برنامه بازسازی، نوسازی و ارتقای فناوری در صنایع آلوده کلان شهرها	وزارت صنعت معدن و تجارت - سازمان حفاظت محیط زیست	سازمان حفاظت محیط زیست	۱۲ ماه
۳.۶	اقدام واحدهای صنعتی با آلودگی بالا به تجهیزاتی کنترلی مانند حذف اکسیدهای گوگرد از فرایند تولید و احیای اکسیدهای ازت صافی کردن (فیلتراسیون) و غیره	سازمان حفاظت محیط زیست	شورای عالی حفاظت محیط زیست	۱۲ ماه
۴	خودروهای نو			
۴.۱	منوط شدن شماره گذاری خودروهای دیزلی به نصب صافی (فیلتر) دوده	معاونت راهنامایی و راندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	سازمان حفاظت محیط زیست	۱۳۹۴/۱/۱
۴.۲	ارایه برنامه تولید و واردات خودروها و موتورسیکتهای برقی و هیبریدی در داخل کشور	وزارت صنعت معدن و تجارت - وزارت نیرو	سازمان حفاظت محیط زیست	۶ ماه

ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود از قبیل آلوده کردن آب آشامیدنی یا توزیع آب آشامیدنی آلوده، دفع غیربهداشتی فضولات انسانی و دامی و مواد زاید، ریختن مواد مسموم‌کننده در رودخانه‌ها، زباله در خیابانها و کشتار غیر مجاز دام، استفاده غیرمجاز فاضلاب خام یا پس آب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب برای مصارف کشاورزی ممنوع می‌باشد و مرتکبین چنانچه طبق قوانین خاص مشمول مجازشدیدتری نباشند به حبس تا یک سال محکوم خواهند شد.

تبصره ۱ - تشخیص این که اقدام مزبور تهدید علیه بهداشت عمومی و آلودگی محیط زیست شناخته می‌شود و نیز غیرمجاز بودن کشتار دام و دفع فضولات دامی و همچنین اعلام جرم مذکور حسب مورد بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان دامپزشکی خواهد بود.

تبصره ۲ - منظور از آلودگی محیط زیست عبارتست از پخش یا آمیختن مواد خارجی به آب یا هوا یا خاک یا زمین به میزانی که کیفیت فیزیکی، شیمیایی یا بیولوژیک آن را بطوری که به حال انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان یا آثار یا ابنیه مضر باشد تغییر دهد.

جدول ۱: استانداردهای هوای پاک ایران مصوب سال ۱۳۷۶

استانداردهای ثانویه		استانداردهای اولیه		نوع آلاینده هوا
Ppm	$\mu g / m^3$	ppm	$\mu g / m^3$	
مونوکسیدکربن(CO)				
۹	۱۰۰۰۰	۹	۱۰۰۰۰	حداکثر غلظت ۸ ساعته
۳۵	۴۰۰۰۰	۳۵	۴۰۰۰۰	حداکثر غلظت ۱ ساعته
دی اکسیدگوگرد(SO ₂)				
۰/۰۲	۶۰	۰/۰۳	۸۰	معدل سالیانه
۰/۱	۲۶۰	۰/۱۴	۳۶۵	حداکثر غلظت ۲۴ ساعته
۰/۵	۱۳۰۰	-	-	حداکثر غلظت ۳ ساعته
هیدروکربن ها به جز متان				
۰/۲۴	۱۶۰	۰/۲۴	۱۶۰	حداکثر غلظت ۳ ساعته (۶-۹) صبح
دی اکسید نیتروژن(NO ₂)				
۰/۰۵	۱۰۰	۰/۰۵	۱۰۰	متوسط غلظت سالیانه
ذرات معلق				
-	۶۰	-	۷۵	معدل سالیانه
-	۱۵۰	-	۲۶۰	حداکثر غلظت ۲۴ ساعته
اکسیدهای فتوشیمیایی				
۰/۰۸	۱۶۰	۰/۰۸	۱۶۰	حداکثر غلظت ۱ ساعته

جدول ۲: استانداردهای هوای پاک ایران مصوب مرداد ماه ۱۳۸۸

نوع آلاینده هوا	۱۳۸۹		۱۳۹۰		حداکثر مجاز برای تکرار در یک سال
	ppm	$\mu\text{g} / \text{m}^3$	ppm	$\mu\text{g} / \text{m}^3$	
مونوکسیدکربن (CO)					
حداکثر ۸ ساعته	۱۰۰۰۰	۹	۱۰۰۰۰	۹	-
حداکثر ۱ ساعته	۴۰۰۰۰	۳۵	۴۰۰۰۰	۳۵	-
دی اکسید گوگرد (SO ₂)					
سالیانه	۵۰	۰/۰۱۹	۲۰	۰/۰۰۷	-
حداکثر ۲۴ ساعته	۲۵۰	۰/۰۹۴	۱۰۰	۰/۰۳۷	۳ بار
دی اکسید نیتروژن (NO ₂)					
سالیانه	۶۰	۰/۰۳۱	۴۰	۰/۰۲۱	-
PM ₁₀					
سالیانه	۴۰	-	۲۰	-	-
حداکثر ۲۴ ساعته	۹۰	-	۵۰	-	۷ بار
PM _{2.5}					
سالیانه	۱۲	-	۱۰	-	-
حداکثر ۲۴ ساعته	۳۰	-	۲۵	-	-
اوزن (O ₃)					
حداکثر ۸ ساعته	۱۴۰	۰/۰۷۱	۱۰۰	۰/۰۵	۲۰ بار
حداکثر ۱ ساعته					-
سرب (Lead)					
سالیانه	۰/۵	-	۰/۵	-	-
بنزن					
سالیانه	۵	-	۵	-	-
بنزوالفا پیرن					
سالیانه	۱ (ng/m ³)	-	۱ (ng/m ³)	-	-

جدول ۳: استانداردهای ملی کیفیت هوای آزاد (EPA(NAAQS)

	Primary Standards		Secondary Standards	
Pollutant	Level	Averaging Time	Level	Averaging Time
CO	9 ppm (10 mg/m ³)	8-hour Average	None	
	35 ppm (40 mg/m ³)	1-hour Average		
Lead	0.15 $\mu\text{g} / m^3$	Rolling 3-Month Average	Same as Primary	
NO2	53 ppb	Annual (Arithmetic Average)	Same as Primary	
	100 ppb	1-hour Average	None	
PM ₁₀	150 $\mu\text{g} / m^3$	24-hour Average	Same as Primary	
	50 $\mu\text{g} / m^3$	Annual (Arithmetic Average)		
PM _{2.5}	15.0 $\mu\text{g} / m^3$	Annual (Arithmetic Average)	Same as Primary	
	35 $\mu\text{g} / m^3$	24-hour Average		
O ₃	0.075ppm (2008 std)	8-hour Average	Same as Primary	
	0.08 ppm (1997 std)	8-hour Average	Same as Primary	
	0.12 ppm	1-hour Average	Same as Primary	
SO2	0.03 ppm (1971 std)	Annual (Arithmetic Average)	0.5 ppm	3- hour
	0.14 ppm (1971 std)	24-hour Average		
		75 ppb	1-hour Average	None

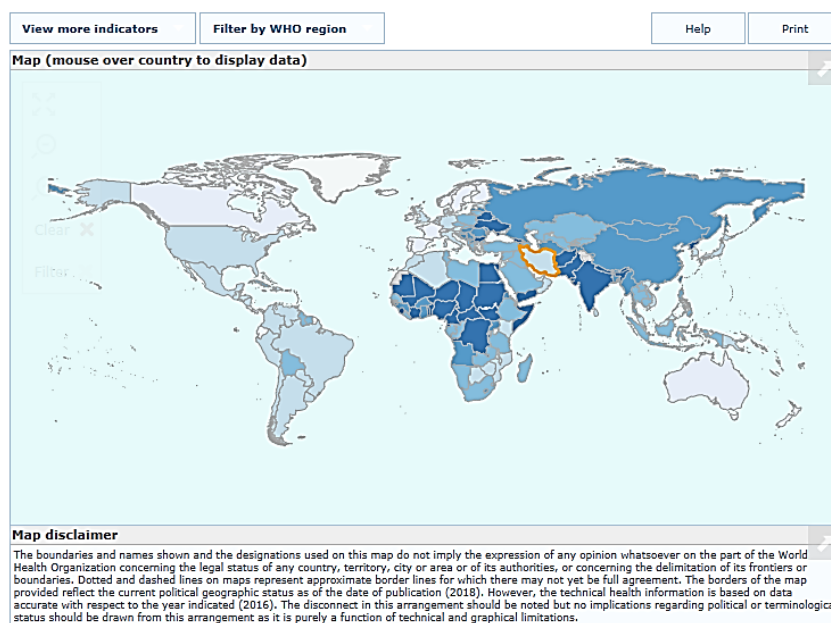
وضعیت آلودگی هوا و پیامدهای آن در جهان

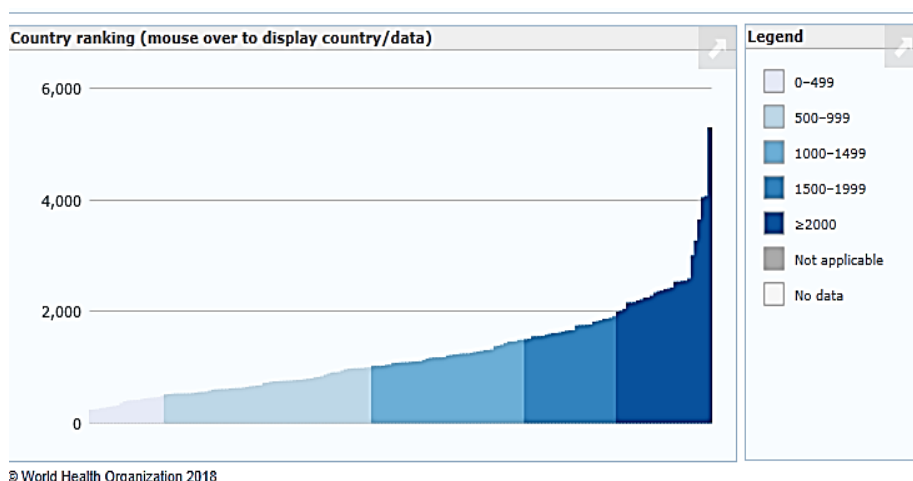
رتبه بندی عوامل خطر برای کل مرگ ها بعلت تمام علل برای همه گروههای سنی و جنسی در

سال ۲۰۱۵

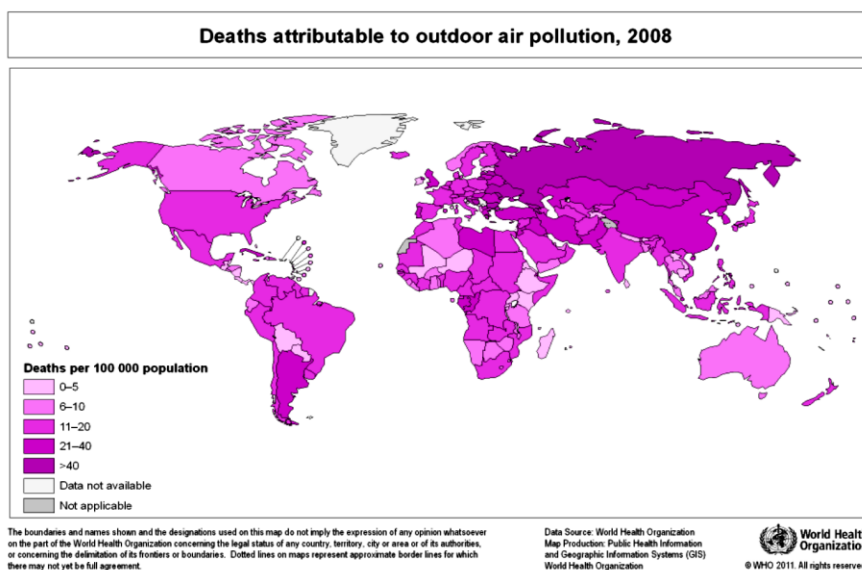

DALYs attributable to ambient air pollution (per 100 000 population): 2016

مرگ های قابل استناد در جهان به دلیل آلودگی هوای بیرونی

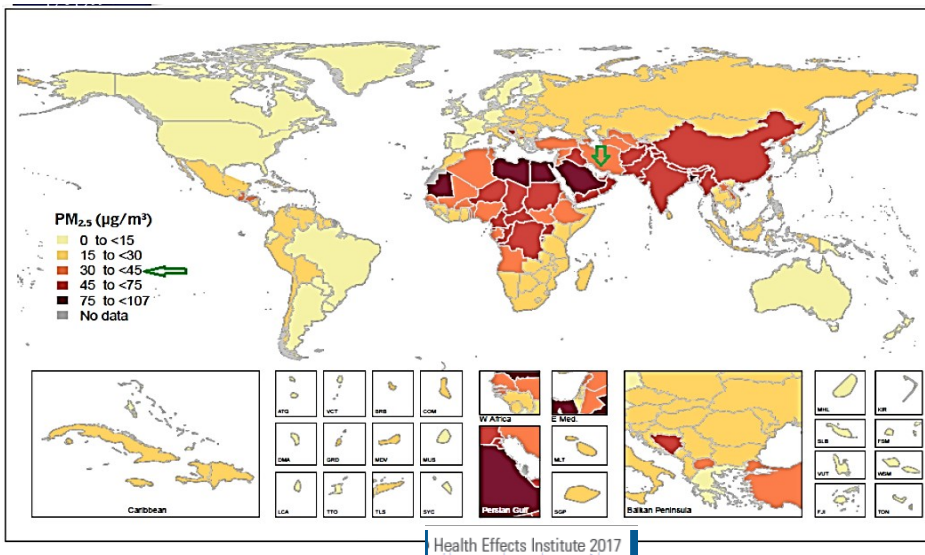

تعداد مرگ های منتسب به ذرات معلق و ازن در جهان

- مواجهه با $PM_{2.5}$ که به عنوان فاکتور مهم ریسک محیط زیستی مطرح است منجر به مرگ ۴,۲ میلیون مرگ شده است و رتبه پنجم جهانی در بین تمام مخاطرات را دارد (سرطان ریه، بیماری مزمن ریه و عفونت های ریوی) و به علاوه ۲۵۴ هزار مرگ بدلیل مواجهه با ازن (بیماری مزمن ریه)

- افزایش تعداد مرگ های منتسب به ذرات معلق از ۳ میلیون نفر در سال ۲۰۱۲ به ۴,۲ میلیون نفر در سال ۲۰۱۵

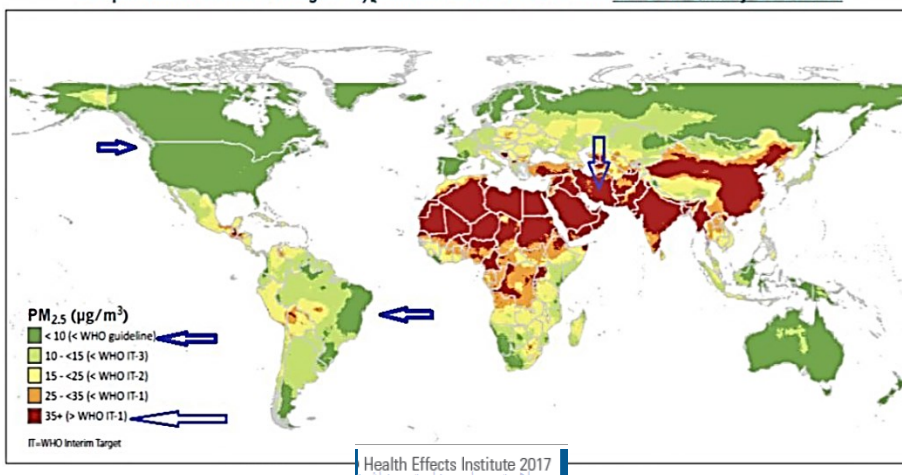
میانگین غلظت سالیانه ذرات PM2.5 در کل جهان در سال ۲۰۱۵

مقایسه میانگین غلظت سالیانه ذرات PM2.5 در کل جهان با رهنمود سازمان بهداشت

جهانی در سال ۲۰۱۵

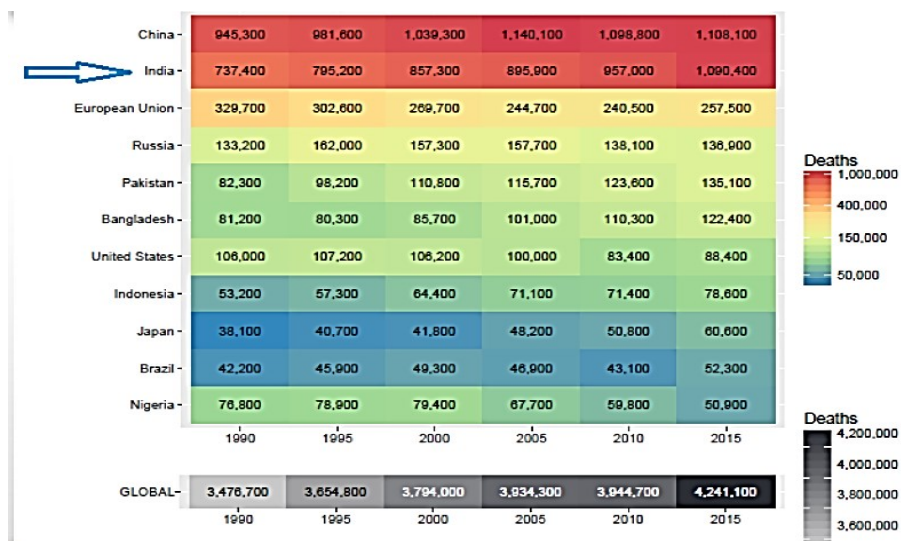
Comparison of annual average PM_{2.5} concentrations in 2015 with WHO Air Quality Guidelines.

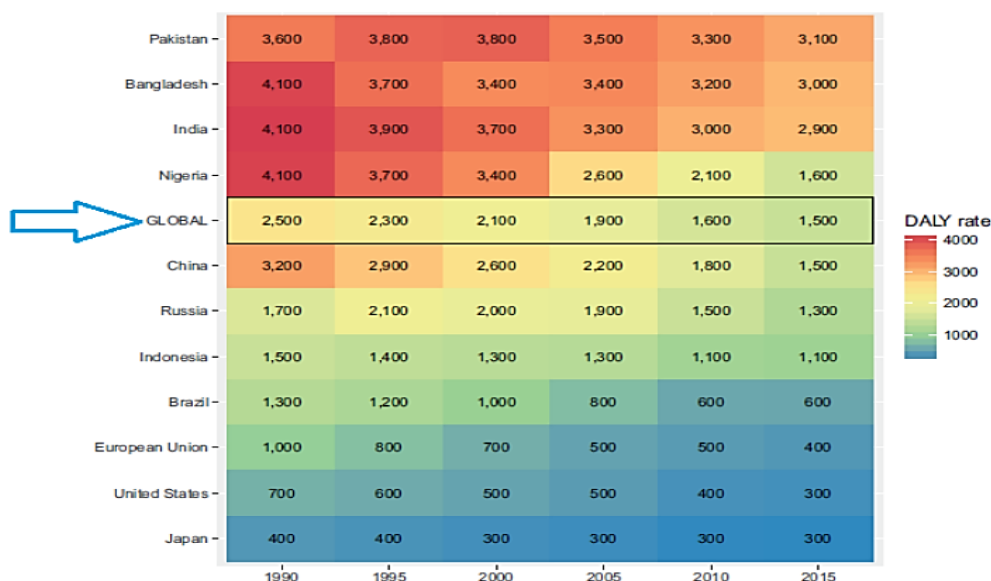
- جنوب و جنوب شرق آسیا و مرکز و غرب آفریقا بالاترین غلظت ذرات
- کشورهایی مانند سوئد، نیوزیلند، استرالیا، کانادا و فنلاند پایین ترین غلظت ذرات
- در سال ۲۰۱۵ بیش از ۹۰ درصد از مردم جهان در مناطقی با هوای ناسالم زندگی می کردند.
- میانگین غلظت سالیانه ذرات $PM_{2.5}$ در جهان از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵، ۱۱٫۲ درصد افزایش داشته است (۳۹٫۷ به ۴۴٫۲ میکروگرم بر مترمکعب افزایش)
- براساس گزارش موسسه بار بیماری ها مواجهه با ذرات معلق در سال ۲۰۱۵ منجر به ۴٫۲ میلیون مرگ و ۱۰۳ میلیون سال عمر از دست رفته گردیده است.
- براساس گزارش موسسه بار بیماری ها ذرات معلق مسئول ۷٫۶ درصد از کل مرگ ها در جهان و ۴٫۲ درصد از سال های عمر از دست رفته در جهان می باشد

روند تعداد مرگ های منتسب به ذرات در کشورهای پرجمعیت دنیا (همه گروه های

سنی و جنسی) به علت مواجهه با ذرات $PM_{2.5}$

Health Effects Institute 2017

روند تعداد سال های عمر از دست رفته در هر 100 هزار نفر جمعیت به علت مواجهه با

ذرات معلق PM2.5

درصد مرگ های منتسب به علت مواجهه طولانی مدت با ذرات معلق

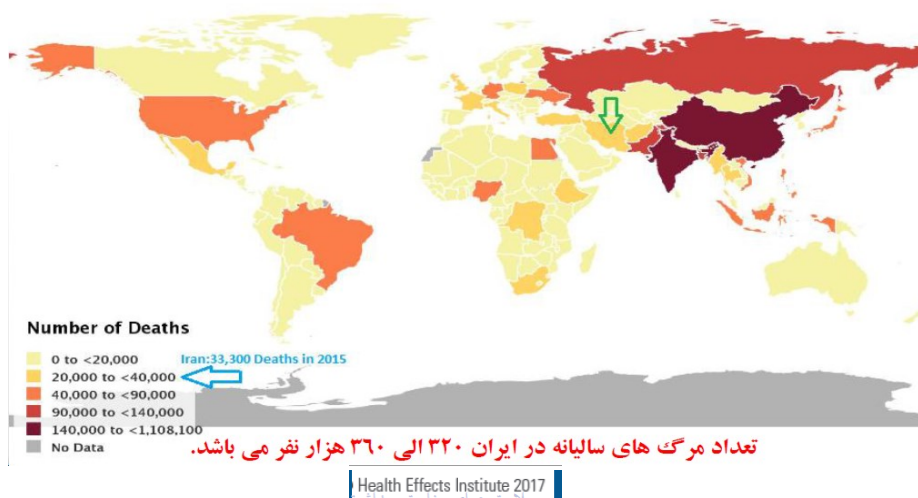
براساس گزارش موسسه بار بیماری ها مواجهه طولانی مدت با ذرات معلق در مقیاس

جهانی در سال ۲۰۱۵مستول:

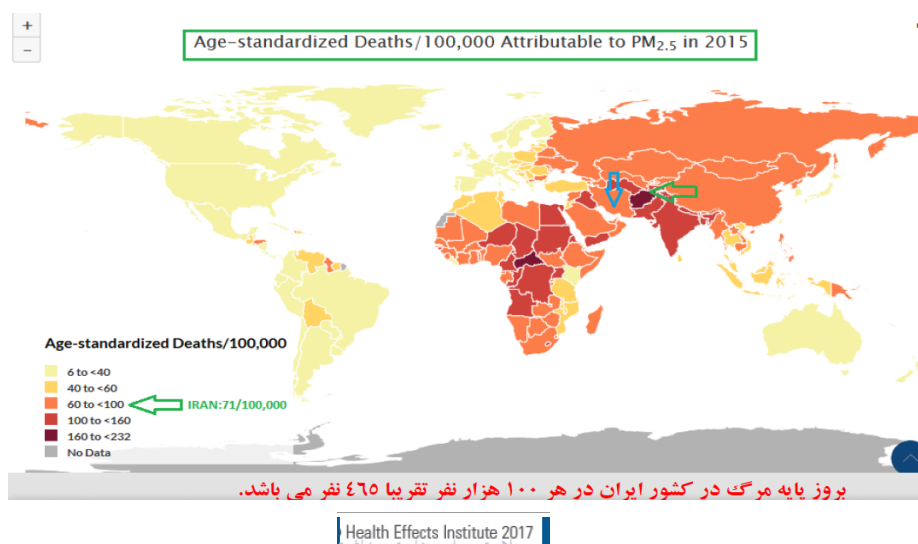
- ۱۷,۱ درصد از مرگ های به علت بیماری های ایسکمیک قلبی (IHD)
- ۱۴,۲ درصد از مرگ های به علت سکته مغزی
- ۱۶,۵ درصد از مرگ های به علت سرطان ریه
- ۲۴,۷ درصد از مرگ های به علت عفونت های دستگاه تحتانی تنفس
- ۲۷,۱ درصد از مرگ های به علت بیماری های مزمن انسداد تنفسی (COPD) می باشد.

وضعیت آلودگی هوا و پیامدهای آن در ایران تعداد مرگ های منتسب به ذرات معلق در سال ۲۰۱۵ و جایگاه ایران

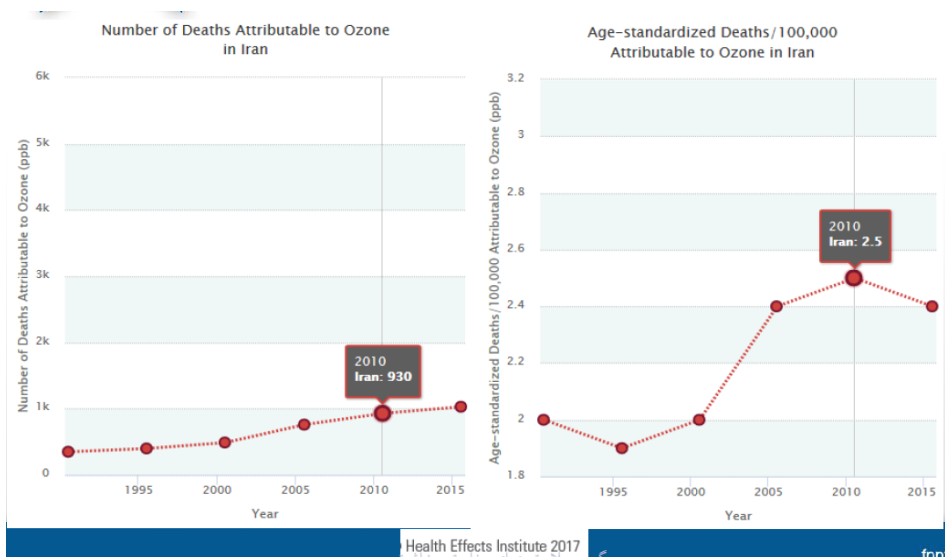
Number of Deaths Attributable to PM_{2.5} in 2015

تعداد مرگ های منتسب به ذرات معلق در هر ۱۰۰ هزار نفر در سال ۲۰۱۵

روند تعداد مرگ های منتسب به ازن در کشور ایران در سال ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۵ و بروز پایه مرگ به علت مواجهه با ذرات

نقشه پراکنش غلظت بنزن در سطح شهر تهران، ۱۳۹۴

برآورد تعداد مرگ متناسب به ذرات معلق PM2.5 و هزینه اقتصادی آلودگی هوای

ایران

کشور	میانگین غلظت ذرات معلق PM2.5 (میکروگرم در متر مکعب)		کل مرگ به علت آلودگی هوا		کل هزینه آسایش از دست رفته (میلیون دلار بر اساس قدرت خرید ^۲) (درصد تولید ناخالص داخلی)		کل درآمد کار از دست رفته (میلیون دلار بر اساس قدرت خرید ^۲) (درصد تولید ناخالص داخلی)	
	۲۰۱۳	۱۹۹۰	۲۰۱۳	۱۹۹۰	۲۰۱۳	۱۹۹۰	۲۰۱۳	۱۹۹۰
ایران	۲۸,۶۴	۳۱,۸۹	۱۷,۰۳۵	۲۱,۶۸۰	۱۳,۹۴۰	۳۰,۵۹۹	۲,۵۳۳	۱,۴۷۱
					(2.44%)	(2.48%)	(0.44%)	(0.12%)

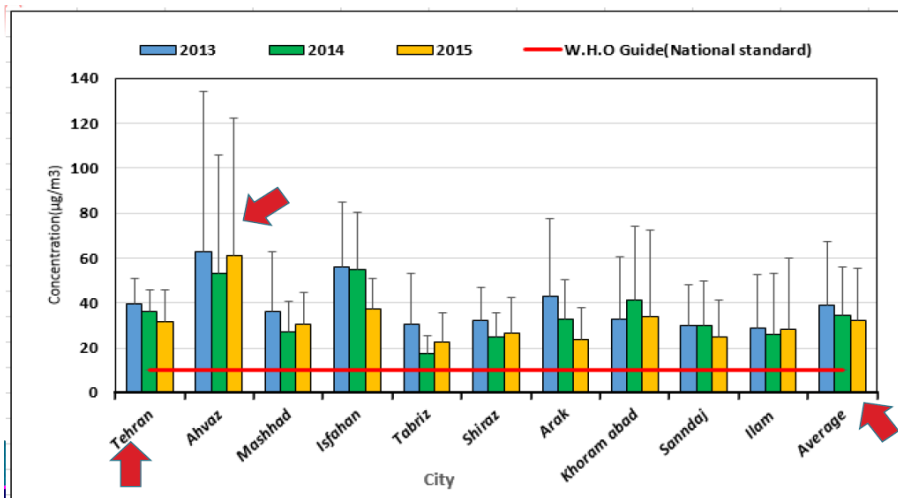
منبع: (World Bank, 2016)

برآورد تعداد مرگ های متناسب به آلودگی هوا در کشور ایران بر حسب علت

Sources: W.H.O 2016

		Number of deaths						Deaths per 100 000	
Region	Country	ALRI*	COPD*	Lung cancer*	IHD*	Stroke*	Total	Uncertainty interval	Crude rate
Sear	India	39 914	110 500	26 334	249 388	195 001	621 138	(515242, 744416)	49
Sear	Indonesia	2 534	1 000	4 951	16 781	36 527	61 792	(32783, 81876)	25
Emr (LMIC)	Iran (Islamic Republic of)	600	434	1 460	16 484	7 290	26 267	(22583, 30064)	34
Emr (LMIC)	Iraq	1 010	173	728	4 974	3 200	10 085	(6690, 13684)	31
Eur (HIC)	Ireland	0	12	142	403	124	681	(43, 1071)	15
Eur (HIC)	Israel	1	35	411	509	262	1 219	(912, 1501)	16
Eur (HIC)	Italy	2	558	6 391	8 292	5 814	21 057	(14291, 26531)	35

میانگین غلظت سالیانه ذرات معلق $PM_{2.5}$ در سال ۹۲-۹۴ در ۱۰ شهر منتخب ایران و مقایسه با رهنمود سازمان بهداشت جهانی و استاندارد ملی

برآورد تعداد مرگ کل (همه علل) در بزرگسالان بالاتر از ۳۰ سال منتسب به اثرات طولانی مدت ذرات معلق $PM_{2.5}$ در ۱۰ شهر منتخب کشور ۱۳۹۴ با نرم افزار Airq+

city	Total Population	Attributable Cases (95% CI)
Tehran	8,866,500	5834(3891-7572)
Ahvaz	1,349,715	1339(918-1694)
Mashhad	3,046,550	1382(921-1796)
Isfahan	2,222,580	1471(986-1899)
Tabriz	1,673,380	533(352-698)
Shiraz	1,755,000	692(459-902)
Arak	632,800	207(137-271)
Khoram abad	393,050	211(141-273)
Sanndaj	420,000	140(93-183)
Ilam	198,640	79(52-103)
Total	20,558,215	11888(7950-15391)

برآورد تعداد مرگ به علت بیماریهای ایسکمیک قلب (IHD) در بزرگسالان بالاتر از ۲۵ سال منتسب به اثرات طولانی مدت ذرات معلق PM_{2.5} در ۱۰ شهر منتخب کشور ۱۳۹۴ با نرم افزار Airq+

city	Total Population	Attributable Cases (95% CI)
Tehran	8,866,500	4825(3572-5963)
Ahvaz	1,349,715	739(571-906)
Mashhad	3,046,550	1442(1066-1770)
Isfahan	2,222,580	1219(913-1509)
Tabriz	1,673,380	785(571-950)
Shiraz	1,755,000	851(624-1040)
Arak	632,800	295(214-358)
Khoram abad	393,050	197(147-243)
Sanndaj	420,000	189(138-230)
Ilam	198,640	94(69-115)
Total	20,558,215	10636(7885-13074)

برآورد تعداد مرگ به علت سکته مغزی در بزرگسالان بالاتر از ۲۵ سال منتسب به اثرات طولانی مدت ذرات معلق PM_{2.5} در ۱۰ شهر منتخب کشور ۱۳۹۴ با نرم افزار Airq+

city	Total Population	Attributable Cases (95% CI)
Tehran	8,866,500	2311(1079-3120)
Ahvaz	1,349,715	380(202-469)
Mashhad	3,046,550	685(317-927)
Isfahan	2,222,580	602(286-795)
Tabriz	1,673,380	343(154-473)
Shiraz	1,755,000	390(177-533)
Arak	632,800	131(57-180)
horam aba	393,050	96(45-128)
Sanndaj	420,000	85(38-117)
Ilam	198,640	44(20-59)
Total	20,558,215	5067(2375-6801)

وضعیت آلودگی هوا و پیامدهای آن در استان یزد

پراکندگی جغرافیایی استان یزد

اقلیم استان

استان یزد در قلمرو سلسله جبال مرکزی ایران واقع شده و از پستی و بلندی و چاله‌ها و کفه‌های کویری متعدد تشکیل شده است. این ناهمواری‌ها عمدتاً به پنج گروه کوه‌ها و تپه‌های

پای کوه، دشت‌ها و جلگه‌ها، بیابان‌ها، مناطق شور و کویرها و تپه‌های ماسه‌ای تقسیم می‌شوند. در سطح استان یزد، دو رشته کوه متمایز از هم وجود دارد. یکی بخشی از کوه‌هایی است که در جهت شمال غربی - جنوب شرقی از مرکز ایران عبور می‌کنند و به کوه‌های مرکزی ایران معروف هستند و دومی شامل رشته‌کوه‌هایی است که در مناطق مرکزی، شمالی و شرقی استان قرار دارند. رشته‌کوه شیرکوه، مانند دیواری، قسمت‌های مرکزی استان یزد را از بخش غربی استان (چاله ابرقو) جدا می‌کند. این ارتفاعات که همواره از برف و یخ پوشیده شده‌اند، در ادامه حیات شهرهای بزرگ یزد، تفت و مهریز نقش مهم و اساسی دارند. از ارتفاعات دیگر استان یزد، به کوه خرائق در مرکز استان یزد نیز می‌توان اشاره کرد.

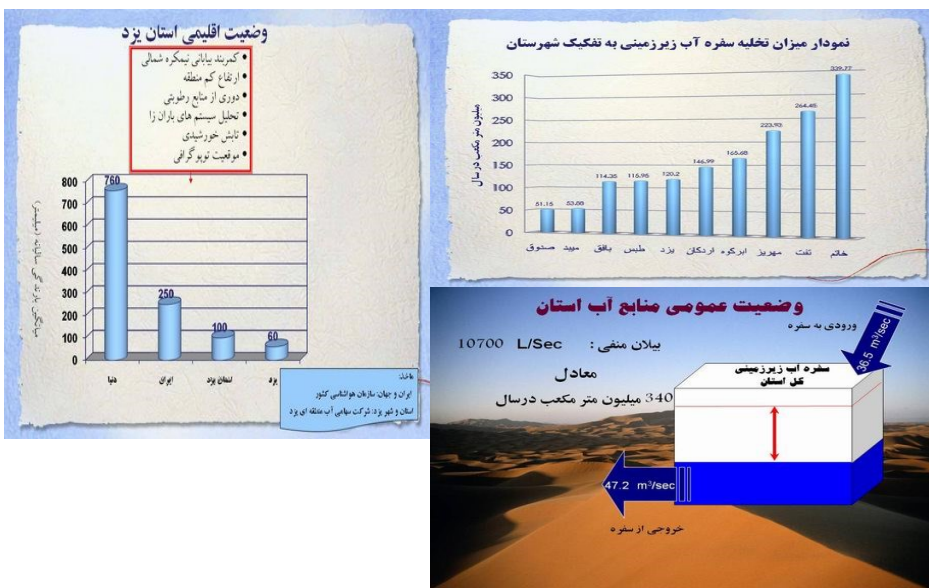
خشکی اقلیمی استان یزد، دو علت اساسی و عمده دارد: یکی این که روی کمربند خشک جهانی قرار دارد و دیگر آن که از دریاهای آزاد عمان و خلیج فارس و دریاچه‌های داخلی و بادهای رطوبت‌زای دریایی دور است. عامل مهم اعتدال نسبی آب و هوای یزد، که قابلیت زیست نسبتاً مناسبی به آن بخشیده است، ارتفاعاتی است که بیشتر به صورت موضعی مؤثراند و این امر باعث شده است مناطقی که در ارتفاعات بیش از ۲۵۰۰ متر قرار دارند از اعتدال و رطوبت بیشتری نسبت به دشت‌های یزد و اردکان برخوردار باشند.

در بررسی مربوط به یک دوره هشت ساله (۱۹۹۲-۱۹۸۴)، متوسط دمای هوا برابر ۱۸٫۹ درجه سانتی‌گراد گزارش شده است. حداکثر مطلق دما در تیرماه برابر ۴۳ درجه سانتی‌گراد و حداقل آن در دی ماه برابر ۷٫۲- درجه سانتی‌گراد گزارش شده و اختلاف درجه حرارت سالانه حوالی یزد ۵۰ درجه سانتی‌گراد است. به استثنای منطقه کوهستانی شیرکوه، سایر نقاط استان یزد اقلیم گرم و خشک و بیابانی دارد که از مغرب و جنوب غربی به سمت شمال شرقی و شرق خشک‌تر می‌شود.

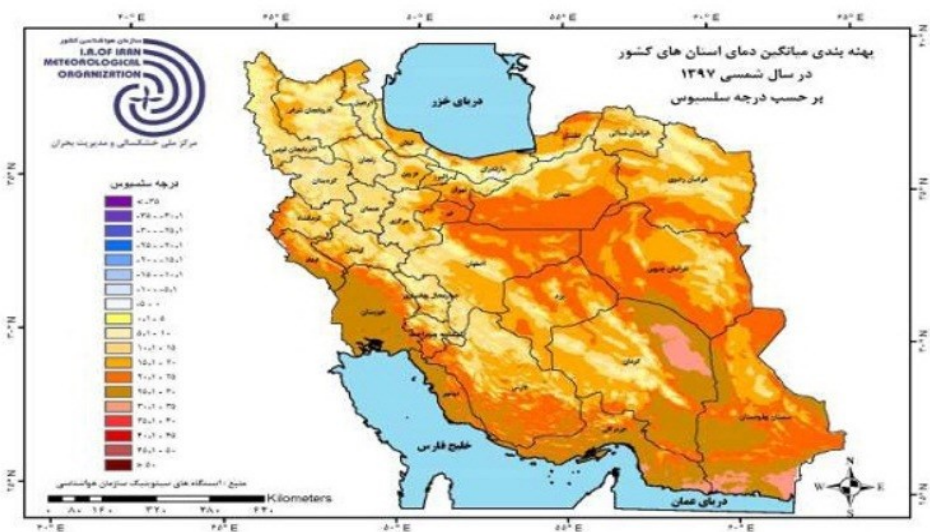
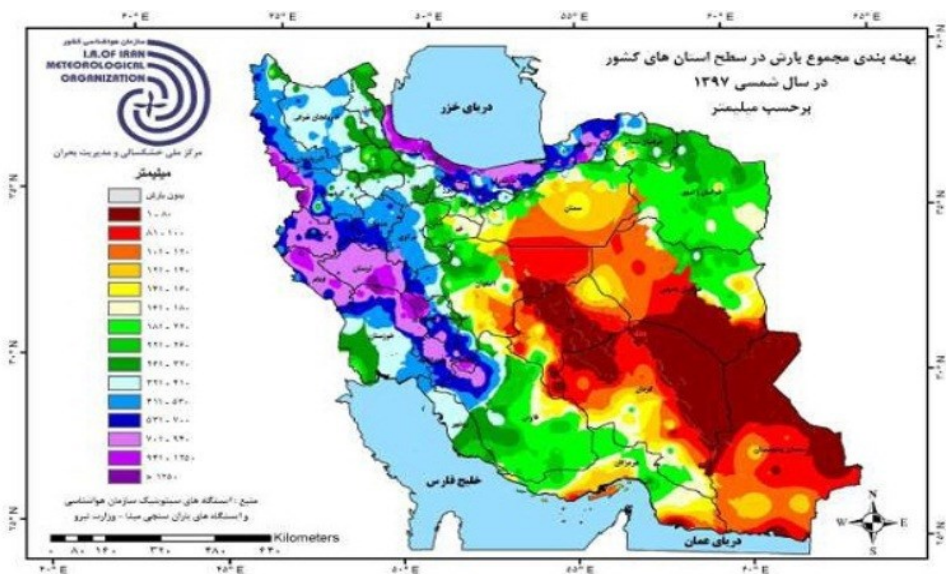
به این ترتیب، آب و هوای استان یزد به علت قرار گرفتن در کمربند خشک جهانی، دارای زمستان‌های سرد و نسبتاً مرطوب و تابستان‌های گرم و طولانی و خشک است. در ایام تابستان، بیابان‌های شیرکوه پناهگاه مردم گرم‌زده این استان است.

- عرض جغرافیایی: ۲۹ درجه و ۵۲ دقیقه تا ۳۳ درجه و ۲۷ دقیقه شمالی
 - طول جغرافیایی: ۵۲ درجه و ۵۵ دقیقه تا ۵۶ درجه و ۳۷ دقیقه شرقی
 - با توجه به موقعیت جغرافیایی استان یزد، شرایط آب و هوایی این استان تابع آب و هوای فلات مرکزی ایران است. البته وجود ارتفاعات شیرکوه توانسته است تا حدودی در شعاع نسبتاً وسیعی آب و هوای منطقه را تحت تأثیر قرار دهد و دما و بارش را متعادل گرداند.
- عوامل مؤثر در آب و هوای استان یزد :

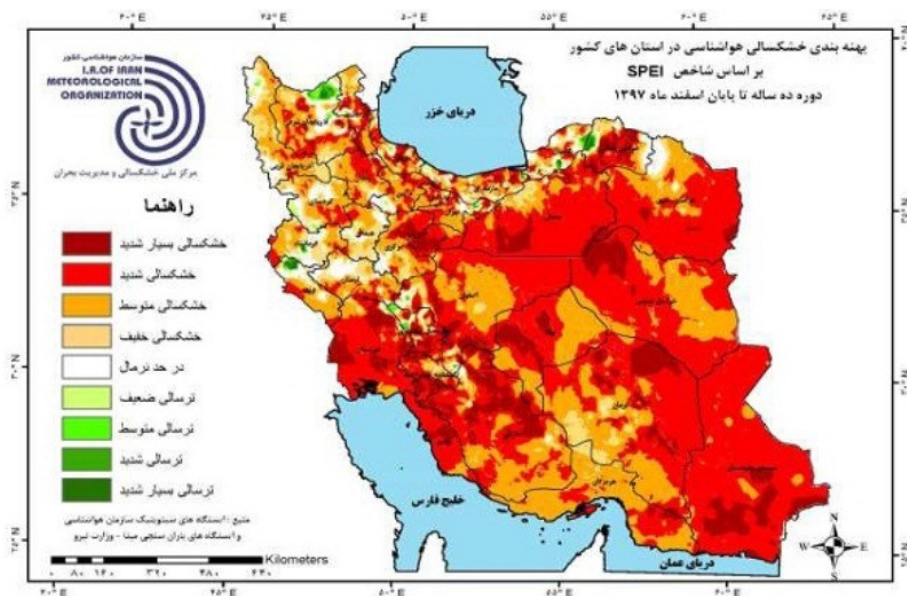
- ۱- موقعیت جغرافیایی استان و مجاورت با کویر خشک و پهناور نمک
- ۲- تأثیر توده هوای پرفشار
- ۳- احاطه شدن توسط رشته کوه زاگرس و البرز و دوری از دریاها
- ۴- بارش و رطوبت نسبی اندک و گرمای زیاد و تبخیر شدید

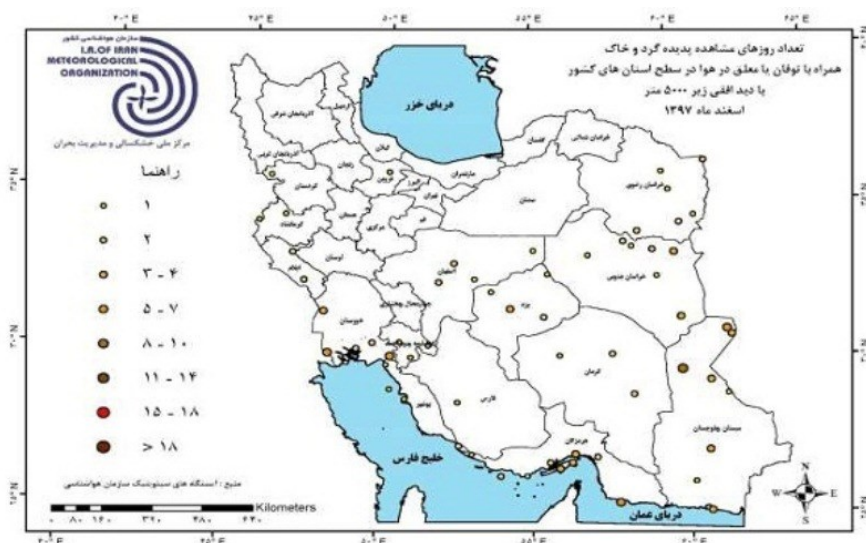
پهنه بندی مجموع بارش در سطح استان های کشور ۱۳۹۷ و پهنه بندی میانگین دمای سال ۹۷ در سطح استانهای کشور

پهنه بندی خشکسالی هواشناسی در سطح کشور دوره ده ساله ۱۳۹۷

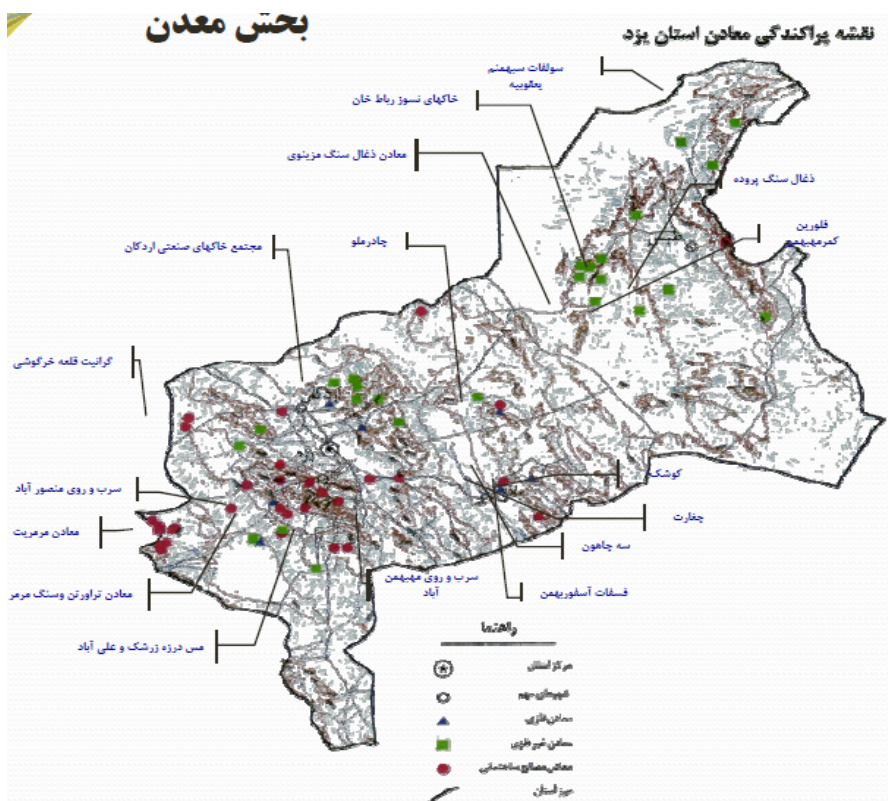
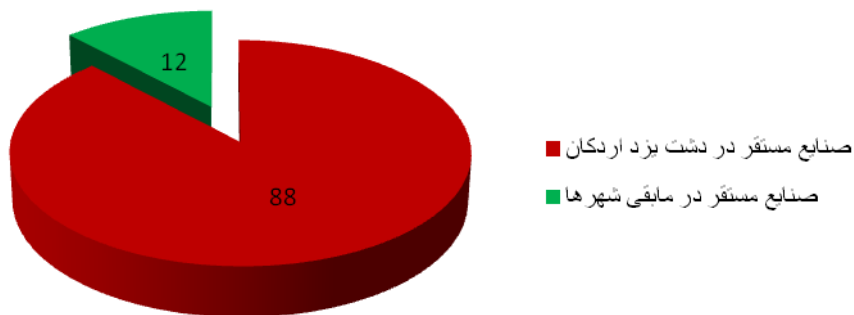

تعداد روزهای همراه با گرد و خاک در سال ۱۳۹۷

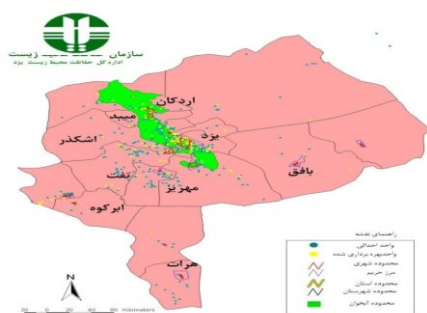

نمودار وضعیت موجود تعداد پروانه های بهره برداری استان در دشت یزد اردکان و سایر

شهرهای استان پایان سال ۱۳۹۱ و نقشه پراکندگی معادن استان

نقشه موقعیت های صنعتی و آبخوان در استان

نقشه موقعیت های صنعتی و آبخوان در استان یزد از سال ۱۳۸۸ تا کنون

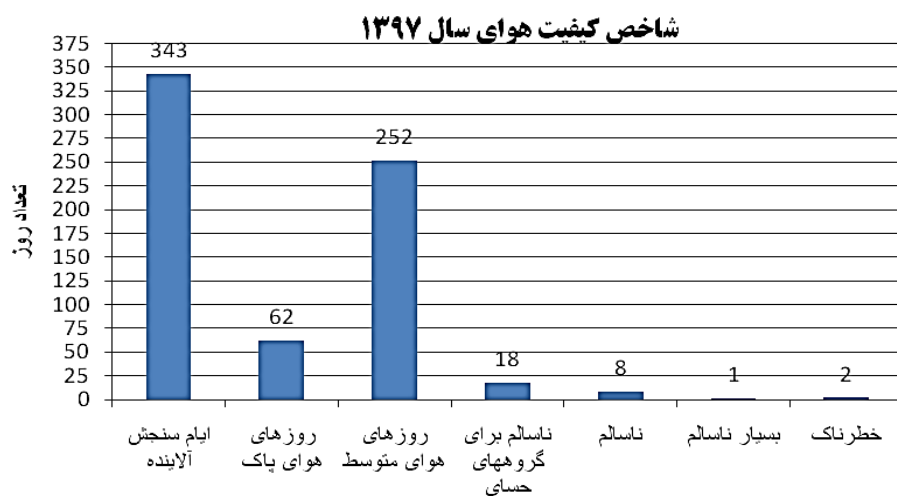
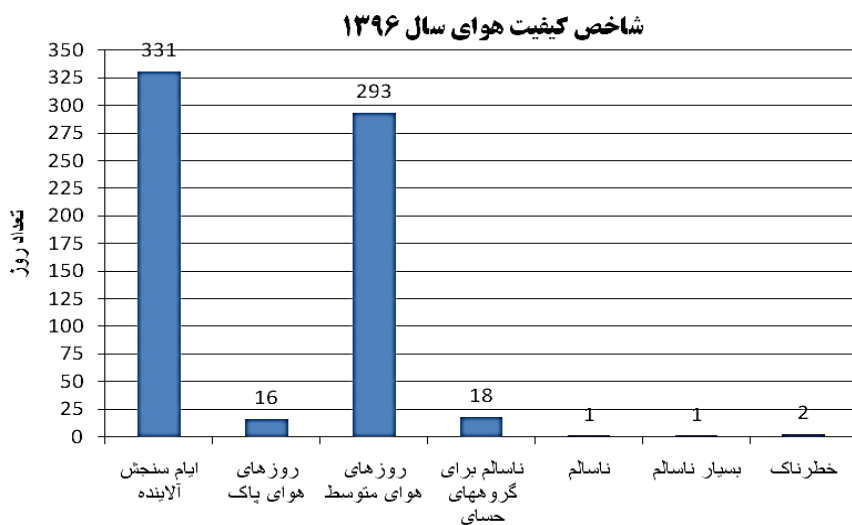
نقشه محدوده پیشنهادی محدودیت استقرار صنایع

کمی سازی اثرات بهداشتی آلاینده های هوای سال ۹۴ با نرم افزار airq

درصد افزایش/کاهش نسبت به سال ۱۳۹۳	جزء متناسب (%)		تعداد موارد متناسب		آلاینده های هوا	اثرات متناسب به آلاینده های هوا
	۹۴	۹۳	۹۴	۹۳		
۲۶ درصد کاهش	۶,۴۵۰,۹۷۷,۴۱۸۸-۵,۴۶۱۵	۴,۸۹(۵,۵۷-۴)	۲۰۸(۲۴-۱۷۶)	۲۲۶-۲۲۹,۷۸۲	PM ₁₀	کل مرگ
	۱,۲۶۷(۱,۴۴۴۱-۰,۷۶۶۹)		۴۰(۴۵-۲۴)		NO ₂	
	-		-		CO	
۳۸ درصد کاهش	۶,۹۳۷(۱۴,۴۶۴۱-۴,۴۵۱۵)	۵,۴(۱۱-۲,۴۱)	۹۳(۱۹۴-۵۹)	۱۵۰(۳۱۵-۹۵)	PM ₁₀	مرگ ناشی بیماری های قلبی - عروقی
	۰,۸۴۸۶		۱۱(۱۱-۰)		NO ₂	
	۴,۵۴(۷,۵۴۹۷-۱,۳۴۷۸)		۱۳۴(۲۲۳-۴۰)		CO	
	۱۰۰,۵۶(۲۵,۶۳۷۳-۶,۹۳۷۱)	۷,۴(۲۰,۲-۵,۱)	۲۸(۷۲-۱۹)	۲۹(۷۷-۲۰)	PM ₁₀	مرگ ناشی بیماری های تنفسی
	-		-		NO ₂	
	-		-		CO	

درصد افزایش/کاهش نسبت به سال ۱۳۹۳	جزء متناسب (%)		تعداد موارد متناسب		آلاینده های هوا	اثرات متناسب به آلاینده های هوا
	۹۴	۹۳	۹۴	۹۳		
۳۳ درصد افزایش	۷,۷۷۷(۱۰,۸۰۴۴-۵,۲۹۴۷)	۵,۸(۸,۱۹-۳,۹)	۱۹۵(۲۷۲-۱۳۲)	۱۴۷(۲۰۴-۱۰۰)	PM ₁₀	بستری شدن بیمارستانی به واسطه بیماری های قلبی - عروقی
	-		-		NO ₂	
	-		-		CO	
۳۳ درصد افزایش	۶,۹۳۷(۹,۴۴۹۸-۴,۲۸۱۱)	۵,۴(۷,۱۴-۳,۱۹)	۵۰۵(۶۸۸-۳۱۷)	۳۷۹(۵۲-۲۳۷)	PM ₁₀	بستری شدن بیمارستانی به واسطه بیماری های تنفسی
	-		-		NO ₂	
	-		-		CO	
	-		-		PM ₁₀	بستری شدن بیمارستانی به واسطه بیماری های مزمن ریوی (COPD)
	۱,۱۰۰(۱,۸۴۸۱-۰,۲۵۶۱)		۱۱-۱,۵		NO ₂	

هدف کلی

افزایش میانگین تعداد روزهای هوای سالم به میزان ۳۰ روز در سال نسبت به وضعیت

موجود

اهداف اختصاصی

۱. استاندارد سازی ۵۰ درصد صنایع از نظر میزان تولید مجاز آلاینده
۲. کاهش آلاینده مونوکسید کربن به میزان ۵ پی پی ام سالیانه به عنوان آلاینده شاخص حمل و نقل
۳. افزایش سهم سوخت پاک و گاز و اجرای برنامه مدیریت انرژی در منازل و اماکن عمومی و دولتی
به ترتیب به میزان ۲۰ درصد ۹۸ درصد و ۲۰ درصد
۴. تثبیت شن های روان در ۱۰۰ درصد مناطق مورد نظر
۵. افزایش فضای سبز شهری و صنایع به میزان ۲۰ درصد وضعیت موجود
۶. تکمیل و تجهیز سیستم پایش آلاینده های هوا

مداخلات بین بخشی در استان

هدف ۱:

استاندارد سازی ۵۰ درصد صنایع از نظر میزان تولید مجاز آلاینده

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
آموزش مدیران ارشد و مدیران صنایع	تهیه محتوا و بسته آموزشی جهت مدارس و دانشگاه ها	دانشگاه علوم پزشکی	تهیه محتوای آموزشی جهت مدیران و کارکنان صنایع	تعداد بسته آموزشی	دانشگاه علوم پزشکی
	برگزاری کلاس ها و دوره های آموزشی	دانشگاه علوم پزشکی/ صنایع/ شرکت شهرکهای صنعتی	برگزاری سالیانه یک دوره آموزشی ویژه مدیران	تعداد دوره برگزار شده	دانشگاه علوم پزشکی/ صنایع/ شرکت شهرکهای صنعتی
تصویب اجرای قوانین و دستورالعمل ها	ممنوعیت استقرار صنایع آلاینده جدید در شهرهای یزد، میبد، اردکان و مهریز بر اساس ظرفیت های زیست محیطی	استانداری/صنعت معدن تجارت/ شرکت شهرکهای صنعتی/حفاظت محیط زیست/	عدم صدور مجوز برای صنایع آلاینده	عدم ایجاد صنعت آلاینده جدید	صنعت معدن تجارت/ شرکت شهرکهای صنعتی
	حمایت از صنایع high tech در راستای کاهش آلودگی	استانداری/صنعت معدن تجارت/ شرکت شهرکهای صنعتی	ایجاد سهم ۳۰ درصدی صنایع های تک از کل مجوزهای صادره	درصد مجوز صنایع High tech صادر شده نسبت به کل مجوزها	استانداری/صنعت معدن تجارت/ شرکت شهرکهای صنعتی
	ایجاد سامانه پایش برخط صنایع	حفاظت محیط زیست/ صنایع	پایش آنلاین یک واحد صنعتی در سال	درصد صنایع دارای سیستم پایش لحظه ای	سازمان صنعت معدن و تجارت استان، حفاظت محیط زیست
	برقراری طرح های تشویقی (تسهیلات) در جهت کاهش انتشار آلاینده ها	بانکهای عامل /حفاظت محیط زیست، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، مدیریت و برنامه ریزی استان	ارائه تسهیلات جهت تامین ۴۰ درصد اعتبار لازم برای کاهش آلودگی	میزان ریالی تسهیلات پرداخت شده برای کاهش آلودگی	بانکهای عامل ، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، مدیریت و برنامه ریزی استان

	اخذ عوارض از صنایع آلاینده	حفاظت محیط زیست/صنعت	اخذ عوارض از تمام صنایع آلاینده	درصد صنایع آلاینده که عوارض زیست محیطی را پرداخت نمودند	سازمان امور دارایی و مالیات استان /صنعت معدن و تجارت استان
	الزام اجرایی شدن پیوست سلامت	حفاظت محیط زیست/صنعت معدن تجارت/شرکت شهرکهای صنعتی، دانشگاه علوم پزشکی	الزام اجرای طرح های مشمول پیوست سلامت	درصد اجرای مصوبه در صنعت	حفاظت محیط زیست استان، صنعت معدن و تجارت استان، شرکت شهرکهای صنعتی
اصلاح فرآیند تولید آلودگی	اتصال صنایع به شبکه گاز	صنایع/ شرکت گاز/شرکت شهرکهای صنعتی	اتصال ۹۵ درصد صنایع متقاضی استان به شبکه گاز	درصد صناعی که از سوخت گاز استفاده می کنند	شرکت شهرکهای صنعتی استان، شرکت گاز استان
	اتصال شهرک های صنعتی به شبکه گاز	شرکت گاز/شرکت شهرکهای صنعتی	اتصال ۱۰۰ درصد شهرک های صنعتی متقاضی استان به شبکه گاز	درصد شهرکهای صنعتی متصل به شبکه گاز	شرکت گاز، شرکت شهرکهای صنعتی
	اصلاح فرایند تولید در راستای کاهش آلودگی هوا	حفاظت محیط زیست، صاحبان صنایع، سازمان صنعت معدن و تجارت استان	سالانه ۴ درصد صنایع آلاینده اصلاح فرایند در راستای کاهش آلودگی هوا داشته باشند	درصد صنایع اصلاح فرایند شده	حفاظت محیط زیست، صاحبان صنایع، سازمان صنعت معدن و تجارت استان
	استفاده از دستگاههای کاهش و سیستم فیلترینگ آلودگی هوا	حفاظت محیط زیست، صاحبان صنایع، سازمان صنعت معدن و تجارت استان	سالانه ۱۰ درصد صنایع آلاینده فاقد سیستم فیلترینگ مجهز به دستگاههای تصفیه آلاینده هوا شوند	درصد صنایع آلاینده مجهز به دستگاههای تصفیه آلاینده هوا	صاحبان صنایع
انتقال صنایع آلاینده	انتقال بر کوره های آجرپزی به مناطق مناسب	حفاظت محیط زیست، مدیران صنایع / شرکت شهرکهای صنعتی	انتقال ۵٪ صنایع آلاینده با تاکید بر کوره های آجرپزی به مناطق مناسب بصورت سالیانه	درصد صنایع و یا کوره های انتقال داده شده	حفاظت محیط زیست ، استانداری، دادگستری استان،/ شرکت شهرکهای صنعتی، فرمانداری
استفاده از انرژی های نو و تجدید پذیر	افزایش سهم انرژیهای نو و تجدیدپذیر در سبد انرژی مصرفی صنایع استان	صنعت معدن تجارت، شرکت توزیع برق، شرکت شهرکهای صنعتی، شرکت گاز	افزایش سهم ۳ درصدی انرژیهای نو و تجدیدپذیر در سبد انرژی مصرفی صنایع استان سالیانه	درصد صناعی که از انرژی تجدید پذیر استفاده می کنند به کل صنایع	صنعت معدن تجارت، شرکت توزیع برق، شرکت شهرکهای صنعتی

هدف ۲:

کاهش آلاینده مونوکسید کربن به میزان ۵ پی پی ام سالیانه به عنوان آلاینده شاخص حمل و نقل

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
مدیریت ترافیک	محدودیت های ترافیکی	راهنمایی و رانندگی،			استانداری، شهرداری، راهنمایی و رانندگی
	هوشمند سازی چهارراه ها	راهنمایی و رانندگی،	۱۰ درصد سالانه	درصد چهارراههای هوشمند	راهنمایی و رانندگی،
	نصب دوربین های نظارت تصویری طرح ترافیک و مسیر یاب	استانداری، شهرداری، راهنمایی و رانندگی	مانیتورینگ مسیرها	تعداد مسیرهای مجهز به دوربین	استانداری، شهرداری، راهنمایی و رانندگی
کاهش آلاینده های خودرو ها	آموزش مردم	عموم مردم	برگزاری ویژه برنامه های صدا و سیما	میزان ساعت برگزاری آموزش ها	صدا و سیما، دانشگاه علوم پزشکی ، حفاظت محیط زیست استان
	راه اندازی و تجهیز مراکز معاینه فنی (یزد ۸ ایستگاه و سایر شهرها حداقل ۱ ایستگاه	راهنمایی رانندگی/حفاظت محیط زیست/شهرداری	سالانه ۱ ایستگاه جدید ایجاد گردد	تعداد مراکز معاینه فنی تعداد خودروهای دارای معاینه فنی	راهنمایی رانندگی/شهرداری
	اجرای طرح های محدودیتی ترافیکی در مناطق با آلودگی بالا در شهر های محور دشت یزد اردکان (زوج و فرد، طرح ترافیک، یکطرفه کردن و ...)	عموم جامعه		کاهش بار آلاینده های	کمیته آلودگی هوا
	اسقاط خودروهای فرسوده شخصی عمومی	عموم جامعه	افزایش و نوسازی خودروها سالانه ۵ درصد	تعداد خودروهای اسقاطی در سال	نیروی انتظامی، راهنمایی و رانندگی
	جلوگیری از تردد خودروهای فرسوده (سن	نیروی انتظامی، راهنمایی	افزایش و نوسازی خودروها	درصد نوسازی ناوگان درون شهری	نیروی انتظامی، راهنمایی و

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
	وسیله نقلیه)	و رانندگی			رانندگی
	افزایش سهم CNG در سبد سوخت خودروها از ۲۰ درصد به ۳۵ درصد	شرکت پخش فراورده های نفتی منطقه یزد	افزایش جایگاههای CNG به میزان ۱۵ درصد	تعداد جایگاههای CNG	شرکت پخش فراورده های نفتی منطقه یزد
	ارائه سوخت با استاندارد حداقل یورو ۴ در جایگاههای سوخت شهرهای محور مهریز تا عقدا	شرکت فراورده های نفت و سایر	سالانه ۳ درصد جایگاهها به سوخت یورو ۴ مجهز شوند	تعداد جایگاههای با سوخت یورو ۴	استانداری/شرکت فراورده های نفت منطقه ای
بهبود حمل و نقل عمومی	اجرای سیستم های نوین حمل و نقل درون شهری در شهر یزد کاهش هزینه حمل و نقل عمومی	عموم جامعه	افزایش و نوسازی اتوبوس ها (سالانه ۱۰ درصد افزایش) و ایجاد مسیرهای ویژه	تعداد مسیرهای ویژه حمل و نقل عمومی و متوسط عمر ناوگان حمل و نقل تعداد اتوبوس مورد نیاز	استانداری، شهرداری، سازمان حمل و نقل بار و مسافر، راه و شهرسازی استان، شورای شهر
	اجرای طرح های مدیریت سفر جهت افزایش تمایل عمومی به استفاده از ناوگان حمل و نقل شهری (زمان اتوبوس، بهسازی ایستگاه، تعویض و ارتقاء اتوبوس و ...)	عموم جامعه	هوشمند سازی سیستم حمل و نقل عمومی	درصد افزایش سفر با ناوگان عمومی	استانداری/شهرداری/سازمان حمل و نقل مسافر
	ایجاد مترو در شهر یزد	عموم جامعه	تهیه طرح	طرح مصوب	استانداری، شورای شهر، شهرداری و ...
	ایجاد مسیرهای ویژه دوچرخه سواری	عموم جامعه	راه اندازی مسیرهای دوچرخه سواری		استانداری، شورای شهر، شهرداری، اداره ورزش و جوانان
دولت الکترونیک	ارائه خدمات دولتی بصورت الکترونیک	ادارت	...درصد خدمات دستگاهها بصورت الکترونیک ارائه شود	درصد افزایش خدمات الکترونیک	استانداری، شورای شهر،

هدف ۳:

افزایش سهم سوخت پاک و گاز و اجرای برنامه مدیریت انرژی در منازل و اماکن عمومی و دولتی به ترتیب به میزان ۲۰ درصد ۹۸ درصد و ۲۰ درصد

راهبرد	راهکار (پروژه)	دینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
افزایش سهم سوخت پاک در سبد مصرفی خانوار و اماکن عمومی	استفاده از انرژی های پاک و تجدید پذیر مانند انرژی خورشیدی	عموم جامعه / ادارات	استفاده ۱۰ درصد اماکن و خانه ها از انرژی تجدید پذیر	درصد اماکن استفاده کننده از انرژی های نو	شرکت توزیع برق/ کمیته امداد امام خمینی /
	اتصال خانوارهای روستایی استان به شبکه گاز	خانوارهای روستایی/ شرکت گاز/ حفاظت محیط زیست/ دهیاری	اتصال ۹۰ درصد جمعیت روستایی واجد شرایط استان به شبکه گاز	درصد خانوارهای روستایی دارای گاز شهری	شرکت گاز استان، مدیرکل امور روستایی استانداری
	اتصال خانوارهای شهری استان به شبکه گاز	خانوارهای شهری/ شرکت گاز/	اتصال ۱۰۰ درصد خانوارهای شهری استان به شبکه گاز	درصد خانوارهای شهری که دارای گاز هستند	شرکت گاز استان، مدیرکل امور شهری استانداری
مدیریت انرژی در ساختمان	آموزش جامعه در زمینه نحوه هوشمند سازی مدیریت انرژی	کلیه ادارات و عموم جامعه	آموزش سالیانه ۱۰ درصد از جامعه	درصد افراد آموزش دیده	کلیه ادارات و عموم جامعه
	تجهیز موتورخانه های اداری و تجاری به سیستم هوشمند انرژی	کلیه ادارت	تجهیز سالیانه ۵ درصد به اماکن دولتی و عمومی به سیستم هوشمند انرژی	درصد اماکن دواتی و عمومی دارای سیستم هوشمند	استانداری، شرکت پخش فراورده های نفتی، شرکت توزیع برق، نظام مهندسی ساختمان، شرکت گاز جهت نظارت و کنترل طرح
	استفاده از مصالح کاهش دهنده مصرف انرژی در ساختمان	کلیه ادارات	کاهش مصرف سوخت سالانه ۵ درصد	درصد ساخت و ساز با رعایت الگوی مصرف بهینه انرژی	نظام مهندسی ساختمان

هدف ۴:

تثبیت شنهای روان در ۱۰۰ درصد مناطق مورد نظر

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
تثبیت شنهای روان و بیابان زدایی	افزایش مساحت جنگل های بیابانی	سازمان منابع طبیعی استان، شرکت آب منطقه ای/ دهیارها/ شهرداریها	ارتقای سالانه ۱۰ درصد مساحت جنگل های شهری	متراژ جنگل های بیابانی	سازمان منابع طبیعی استان، شرکت آب منطقه ای
	افزایش کمربند سبز حاشیه شهر	استانداری/ شهرداری / منابع طبیعی / شرکت آب منطقه ای	افزایش کمربند سبز از ۶۰۰ هکتار به ۳۰۰۰ هکتار	متراژ کمربند سبز ایجاد شده	سازمان منابع طبیعی استان، شرکت آب منطقه ای
	مالچ پاشی اراضی مستعد	/ منابع طبیعی /	افزایش مناطق مالچ پاشی شده به میزان سالیانه ۵ درصد در مناطق مورد نظر	درصد منطقه مالچ پاشی شده به کل منطقه طرح	/ منابع طبیعی /

هدف ۵:

افزایش فضای سبز شهری و صنایع به میزان ۲۰ درصد وضعیت موجود

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
افزایش فضای سبز شهری	افزایش فضای سبز شهری	استانداری/ شهرداری / عموم جامعه	ارتقای سالانه ۴ درصد مساحت فضای سبز شهری	سرانه پارک ها و فضای سبز در استان	شهرداری، شرکت آب منطقه ای
	تجهیز سیستم تصفیه فاضلاب شهری	شرکت ابفا	راه اندازی سیستم تصفیه فاضلاب در حداقل ۴ شهر استان	شهرهای دارای سیستم تصفیه فاضلاب	شرکت ابفا
	ایجاد تصفیه خانه فاضلاب برای استفاده از پساب برای آبیاری فضای سبز	شهرداری/ شرکت ابفا	تامین ۱۰ درصد از آب مورد نیاز فضای سبز از پساب فاضلاب	سهم پساب تصفیه شده در آب مورد نیاز برای آبیاری	شرکت ابفا / شهرداری
افزایش فضای سبز شهرک های صنعتی و صنایع	تجهیز واحد های صنعتی به سیستم تصفیه فاضلاب	مدیران صنایع/ شرکت شهرک های صنعتی	راه اندازی سیستم تصفیه فاضلاب در حداقل ۲۰ درصد از صنایع	سهم پساب تصفیه شده در آب مورد نیاز برای آبیاری فضای سبز صنایع	شرکت شهرک های صنعتی، صنایع
	ایجاد فضای سبز در صنایع بر اساس قانون	مدیران صنایع/ شرکت شهرک های صنعتی	ایجاد فضای سبز در ۱۰۰ صنایع بر اساس قانون (سالیانه ۱۰ درصد)	درصد صنایع دارای فضای سبز بر اساس استاندارد (۱۰ درصد مساحت صنعت)	شرکت شهرک های صنعتی/ صنایع

هدف ۶: تکمیل و تجهیز سیستم پایش آلاینده های هوا

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
پایش زیست محیطی	راه اندازی مرکز پایش زیست محیطی و سلامت	حفاظت محیط زیست، شهرداری	اختصاص مرکز پایش	تعداد مرکز	حفاظت محیط زیست، شهرداری
	تعیین مکان و تامین ایستگاههای سنجش آلاینده های هوا به ویژه در محور مهریز تا عقدا	حفاظت محیط زیست، شهرداری، دانشگاه علوم پزشکی	سالانه یک دستگاه اضافه گردد.	تعداد مرکز پایش	حفاظت محیط زیست، شهرداری، دانشگاه علوم پزشکی
	الزام ۵۰ درصد از صنایع دارای آلاینده گی به ارائه خوداظهاری در زمینه آلودگیهای زیست محیطی با تاکید بر آلودگی هوا			درصد صناعی که خوداظهاری تکمیل کرده اند به کل صنایع	حفاظت محیط زیست استان
	سنجش آلودگی صوتی در سطح شهر	حفاظت محیط زیست/دانشگاه علوم پزشکی	مجهز کردن سطح شهر به ایستگاههای سنجش	میزان دسی بل بالاتر از استاندارد	حفاظت محیط زیست، شهرداری
	احداث آزمایشگاه بهداشت هوا در دانشگاه علوم پزشکی / معاونت بهداشتی	دانشگاه علوم پزشکی /حفاظت محیط زیست	تجهیز آزمایشگاه به وسایل سنجش آلاینده های هوای داخل و آزاد	تعداد وسایل و تجهیزات	دانشگاه علوم پزشکی
	تشکیل کمیته نظارت بر اجرای برنامه جامع کاهش آلودگی هوا			تعداد جلسات تشکیل شده مرتبط	نمایندگان استانداری، حفاظت محیط زیست، مرکز بهداشت استان و ...
	الزام صنایع آلاینده به نصب و اجرای سیستم پایش و مانیتورینگ بر خط online	حفاظت محیط زیست، سازمان صنعت معدن و تجارت استان، شرکت	سالانه یک واحد صنعتی مجهز گردند	درصد صنایع مجهز به سیستم پایش آنلاین به کل صنایع	حفاظت محیط زیست، سازمان صنعت معدن و تجارت استان، شرکت شهرکهای صنعتی

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
		شهرکهای صنعتی			
	پایش ماهیانه مراکز معاینه فنی خودرو	استانداری، راهنمایی و رانندگی، حفاظت محیط زیست، مرکز بهداشت استان، شهرداری	بازدید ماهانه از دو مرکز معاینه	تعداد بازدید	استانداری، راهنمایی و رانندگی، حفاظت محیط زیست، دانشگاه علوم پزشکی، شهرداری
	طراحی و اجرای سامانه جامع اطلاعات آلاینده های هوا و صنایع آن در مرکز پایش زیست محیطی				
	الزام ۵۰ درصد صنایع استان به استقرار واحد HSE فعال	پرسنل شاغل در صنعت	ارتقا سالانه ۱۰ درصد واحد HSE در صنعت	چک لیست پایش	صاحبان صنایع/صنعت معدن تجارت
	راه اندازی شبکه پایش کلیه امواج رادیویی، الکترومغناطیسی، پرتوهای یونیزان، غیر یونیزان	دانشگاه علوم پزشکی، حفاظت محیط زیست، سازمان انرژی اتمی، مخابرات	ایجاد شبکه پایش	افتتاح مرکز	دانشگاه علوم پزشکی، سازمان انرژی اتمی، مخابرات، سازمان توزیع برق منطقه ای
تکمیل و تجهیز ایستگاههای هواشناسی	تجهیز ایستگاههای هواشناسی موجود استان به تجهیزات مدرن	سازمان هواشناسی استان/حفاظت محیط زیست/دانشگاه علوم پزشکی	افزایش سالانه یک ایستگاه مجهز	درصد تجهیز نسبت به سال قبل	سازمان هواشناسی استان
	افزایش ۵۰ درصدی ایستگاه های هواشناسی در سطح استان با تاکید بر محدوده مهریز - عقدا	سازمان هواشناسی استان/حفاظت محیط زیست/دانشگاه علوم پزشکی	افزایش ۱۵ درصد در هر سال	درصد تجهیز نسبت به سال قبل	سازمان هواشناسی استان

راهبرد	راهکار (پروژه)	ذینفعان اصلی	نتیجه مطلوب	شاخص های پایش	مسئول اجرا
	راه اندازی دو ایستگاه جو بالا در استان	سازمان هواشناسی استان/حفاظت محیط زیست/دانشگاه علوم پزشکی	سالانه یک ایستگاه	تعداد ایستگاهها	سازمان هواشناسی استان
	ایجاد شبکه هشدار و پیش آگاهی رخدادهای سیل، طوفان و گردوغبار	سازمان هواشناسی استان/حفاظت محیط زیست/دانشگاه علوم پزشکی/ دفتر کل بحران استانداری	افتتاح شبکه	درصد افزایش آگاهی و پیش بینی از داده های هواشناسی	سازمان هواشناسی استان،

شاخص های ارزیابی برنامه

شاخص هدف کلی: پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان یزد

نام شاخص	تعداد روزهای سال که طبق تعریف هوای پاک و سالم دارند (منظور شهر یزد)
تعریف	: تعدادی از روزهای سال که کیفیت هوای پاک و سالم داشته و مقادیر محاسبه شده در گزارشهای روزانه طبق تعریف در محدوده هوای پاک و هوای سالم قرار دارند . - هوای پاک، (Good) به کیفیتی از هوای سنجش شده اطلاق میشود که ریسک سلامتی ناچیز و یا فاقد ریسک سلامتی برای جمعیت در معرض باشد. از نظر عددی مقدار AQI در محدوده هوای پاک بین صفر و ۵۰ برای هریک از آلاینده های منوکسید کربن، دی اکسید گوگرد، ذرات معلق PM_{2.5} , PM₁₀ و اکسیدهای ازت و ازون میباشد. هوای سالم، (Moderate) به کیفیتی از هوای سنجش شده اطلاق میشود که تعداد بسیار کمی از افراد با ملاحظات بهداشتی خاصه همراه باشند. در این شرایط افرادی که نسبت به ذرات معلق، دی اکسید نیتروژن و ازون حساسیت ویژه ای دارند ممکن است علائم تنفسی ویژه ای در آنها مشاهده شود. از نظر عددی مقدار AQI در این محدوده بین ۵۱ الی ۱۰۰ میباشد و در مجموع کیفیت هوا در این شرایط قابل قبول است.
صورت کسر	تعداد روزهایی که شاخص کیفیت هوای آلاینده های مسئول مساوی و کمتر از ۱۰۰ باشد
مخرج کسر	- کل روزها
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	ادارات کل محیط زیست استان ها، شهرداریها
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	-
گزارش داده ها بر حسب	شهرستان
دوره زمانی جمع آوری داده ها	سالانه
محدودیت ها	فعلا فقط در یزد سنجش می شود
نوع داده	کمی شامل میزان مونو کسید کربن
انتظار پیشرفت	حفظ وضعیت موجود
لینک های مرتبط	-

شاخص هدف اختصاصی استاندارد سازی ۵۰ درصد صنایع از نظر میزان تولید مجاز

آلاینده

نام شاخص	استاندارد سازی صنایع از نظر میزان آلاینده‌گی
تعریف	صنایع آلاینده بر اساس پایشهای سالیانه محیط زیست و انطباق خروجی های صنایع با استاندارد تعیین می گردند
صورت کسر	درصد صنایع آلاینده *ملاک بر اساس گزارش سالیانه محیط زیست می باشد
مخرج کسر	کل صنایع
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	محیط زیست استان
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	-
گزارش داده ها بر حسب	-
دوره زمانی جمع آوری داده ها	سالیانه
محدودیت ها	-
نوع داده	-
انتظار پیشرفت	کاهش صنایع آلاینده به میزان سالیانه ۵ درصد
لینک های مرتبط	-

شاخص هدف اختصاصی کاهش آلاینده مونوکسید کربن به میزان ۵ پی پی ام سالیانه

به عنوان آلاینده شاخص حمل و نقل

نام شاخص	کاهش آلاینده مونوکسید کربن به عنوان آلاینده شاخص حمل و نقل
تعریف	آلاینده عمده و شاخص منتشره از خودروها در مناطق شهری مونوکسید کربن می باشد این آلاینده بر اساس سنجشهای ساعتی که توسط ایستگاههای پایش هوای شهری محاسبه شده و با مقادیر استاندارد مقایسه و تحلیل می شود
صورت کسر	-
مخرج کسر	-:انفعظ
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	محیط زیست استان
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	TM®-
گزارش داده ها بر حسب	-
دوره زمانی جمع آوری داده ها	سالیانه
محدودیت ها	-
نوع داده	میانگین سالیانه آلاینده مونوکسید کربن
انتظار پیشرفت	کاهش آلاینده مونوکسید کربن به میزان ۵ پی پی ام
لینک های مرتبط	-

شاخص هدف اختصاصی افزایش سهم سوخت پاک و گاز و اجرای برنامه مدیریت انرژی در منازل و اماکن عمومی و دولتی به ترتیب به میزان ۲۰ درصد ۹۸ درصد و ۲۰ درصد

نام شاخص	اجرای برنامه مدیریت انرژی در منازل و اماکن عمومی و دولتی
تعریف	منظور از مدیریت انرژی کاهش مصرف انرژی در اماکن و ساختمان هاست که بدین منظور اصلاح الگوی ساخت و ساز، تعمیر و نگهداری سیستم های حرارتی و هوشمند سازی سیستم های حرارتی مد نظر می باشد
صورت کسر	درصد منازل و اماکن دارای سیستم مدیریت انرژی
مخرج کسر	کل اماکن عمومی و دولتی و خانگی
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	نظام مهندسی / شرکت گاز و...
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	-
گزارش داده ها بر حسب	-
دوره زمانی جمع آوری داده ها	۵ سال یکبار
محدودیت ها	-
نوع داده	-
انتظار پیشرفت	استفاده اماکن از سیستم مدیریت انرژی در ۳۰ درصد ساختمانها
لینک های مرتبط	-

شاخص هدف اختصاصی تثبیت شنهای روان در ۱۰۰ درصد مناطق مورد نظر

نام شاخص	تثبیت شنهای روان در ۱۰۰ درصد مناطق مورد نظر
تعریف	درصد مالچ پاشی مناطق مورد نظر
صورت کسر	مساحت مالچ پاشی مناطق مورد نظر
مخرج کسر	نسبت مساحت کل بیابان های تحت تاثیر
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	-
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	-
گزارش داده ها بر حسب	-
دوره زمانی جمع آوری داده ها	شهرستان
محدودیت ها	-
نوع داده	-
انتظار پیشرفت	تناسب
لینک های مرتبط	-

شاخص هدف اختصاصی افزایش فضای سبز شهری و صنایع به میزان ۲۰ درصد

وضعیت موجود

نام شاخص	افزایش فضای سبز شهری و صنایع به میزان ۲۰ درصد وضعیت موجود
تعریف	سرانه پارک ها و فضاهای سبز
صورت کسر	نسبت مساحت پارک ها و فضاهای سبز به کل جمعیت
مخرج کسر	مساحت پارک ها و فضاهای سبز
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	جمعیت منطقه
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	صورت کسر: مستندات موجود در معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری مخرج کسر: آخرین سرشماری نفوس و مسکن
گزارش داده ها بر حسب	-
دوره زمانی جمع آوری داده ها	شهرستان
محدودیت ها	-
نوع داده	-
انتظار پیشرفت	تناسب
لینک های مرتبط	-

شاخص هدف اختصاصی تکمیل و تجهیز سیستم پایش آلاینده های هوا

نام شاخص	تکمیل و تجهیز سیستم پایش آلاینده های هوا
تعریف	مجهر شدن استان به تجهیزات سنجش آلاینده ها و پارامترهای هواشناسی
صورت کسر	تعداد تجهیزات موجود
مخرج کسر	به کل تجهیزات
منبع پیشنهادی جمع آوری داده ها	حفاظت محیط زیست، هواشناسی
سایر منابع ممکن برای جمع آوری داده ها	-
گزارش داده ها بر حسب	-
دوره زمانی جمع آوری داده ها	یکساله
محدودیت ها	-
نوع داده	-
انتظار پیشرفت	-
لینک های مرتبط	-

ضمائم

قانون هوای پاک ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی

قانون هوای پاک ۱۳۹۶

ماده ۱ اصطلاحات به کار رفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر است:

۱ آلودگی هوا: عبارت است از انتشار یک یا چند آلاینده اعم از آلاینده های جامد، مایع، گاز، پرتوهای یون ساز و غیر یون ساز، بو و صدا در هوای آزاد، به صورت طبیعی یا انسان ساخت، به مقدار و مدتی که کیفیت هوا را به گونه ای تغییر دهد که برای سلامت انسان و موجودات زنده، فرآیندهای بوم شناختی (اکولوژیکی) یا آثار و ابنیه زیان آور بوده و یا سبب از بین رفتن یا کاهش سطح رفاه عمومی گردد.

۲ حدود مجاز انتشار آلاینده ها: میزان مجاز خروجی آلاینده ها از منابع آلوده کننده هوا

۳ منابع آلوده کننده هوا به شرح زیر عبارتند از:

منابع طبیعی: شامل طوفان های گرد و غبار، طوفان های شن، آتش سوزی جنگل ها و مراتع، آتشفشان ها و هواویزهای دریایی می باشد.

منابع انسان ساخت: شامل؛

الف) منابع متحرک: هرگونه منبعی از قبیل وسایل نقلیه موتوری و غیرموتوری که در اثر حرکت ایجاد آلودگی می کند.

ب) منابع ثابت: هرگونه منبعی از قبیل صنایع، عملیات معدنی، کشاورزی، بخش های خدماتی، تجاری، اداری و خانگی که در محلی ثابت سبب انتشار آلاینده ها می شود.

سازمان: برای رعایت اختصار، در این قانون واژه سازمان به جای « سازمان حفاظت محیط زیست » آورده می شود.

۵ مواقع اضطراری: مواقعی است که با استمرار پایداری جوی (براساس اعلام سازمان هواشناسی) و یا افزایش میزان غلظت آلاینده ها (براساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با همکاری سازمان) شرایط به گونه ای در کوتاه مدت، سلامت انسان و محیط زیست را دچار مخاطره جدی بنماید.

ماده ۲ تمامی اشخاص، دستگاه ها و مؤسسات اعم از دولتی و غیردولتی و دستگاه هایی که شمول قانون بر آن ها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است و تمامی اشخاص مستقر در مناطق آزاد تجاری صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی، شهرک ها و نواحی صنعتی موظفند تا مقررات این قانون را

رعایت نمایند

سازمان مسؤول نظارت بر حسن اجرای این قانون می باشد.

آیین نامه فنی در زمینه کنترل و کاهش آلودگی های موضوع این قانون توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۳ در مواقع اضطرار، سازمان با همکاری وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران باید ممنوعیت ها یا محدودیت های موقت زمانی، مکانی و نوعی را برای پیشگیری از اثرات زیان بار و مقابله با منابع آلوده کننده هوا برقرار نماید و بلافاصله مراتب را از طریق رسانه های همگانی، به اطلاع عموم برساند. با برطرف شدن شرایط اضطراری و کاهش آلودگی هوا، سازمان نسبت به رفع ممنوعیت و محدودیت برقرارشده، اقدام و مراتب را به نحو مقتضی به عموم اطلاع می دهد.

تبصره ۱ میزان و نحوه جریمه نقدی و توقف واحدهای مشمول متمرکز از دستور سازمان و دارندگان وسایل نقلیه موتوری که وارد محدوده ممنوعه می شوند بنابر پیشنهاد مشترک سازمان و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران رسیده و جهت اقدام قانونی لازم به مجلس شورای اسلامی ارسال می گردد.

تبصره ۲ در این شرایط تمامی دستگاه ها و ارگان های ذی ربط در محدوده ضوابط قانونی موظف به همکاری و رعایت الزامات اعلامی سازمان می باشند.

مسئولان و مدیران مستنکف از این حکم، مشمول ماده (۵۷۶) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم تعزیرات) می شوند.

تبصره ۳ سازمان موظف است آیین نامه اجرائی مدیریت شرایط اضطرار و به روزرسانی آن را با همکاری وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشور، صنعت، معدن و تجارت و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه کند و حداکثر شش ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۴ تولید انواع وسایل نقلیه موتوری و واردات آن ها مستلزم رعایت حدود مجاز انتشار آلاینده های موضوع این قانون، اعلامی از سوی سازمان می باشد.

استاندارد ساخت و تولید حد مجاز مصرف سوخت و واردات قطعات واجد استاندارد مرتبط با احتراق و یا مؤثر بر آلاینده گی وسایل نقلیه از قبیل اگزوز، صافی (فیلتر) و واکنش ساز (کاتالیست) توسط سازمان ملی استاندارد ایران تعیین، کنترل و نظارت می شود و با متخلفان برخورد قانونی صورت می گیرد.

شماره گذاری انواع وسایل نقلیه موتوری اعم از داخلی و وارداتی مستلزم رعایت حدود مجاز انتشار آلاینده های موضوع این قانون و اخذ تأییدیه سازمان می باشد. سازمان موظف است از ادامه تولید و ورود وسایل نقلیه ای که حدود مجاز انتشار آلاینده های تعریف شده موضوع این قانون را رعایت نمی نمایند، جلوگیری نماید.

پیش فروش یا فروش این گونه وسایل نقلیه موتوری ممنوع است.

تبصره سازمان مکلف است با همکاری سازمان ملی استاندارد ایران طی مدت اجرای قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، حدود مجاز انتشار آلاینده ها را به استاندارد روز دنیا ارتقاء دهد.

ماده ۵ تمامی خودروسازهای داخلی و واردکنندگان خودرو های خارجی مکلفند خودروهای مشتریان خود را تا حداقل دو سال تمام یا چهل هزار کیلومتر (به مجرد تحقق هر کدام از آن ها) ضمانت (گارانتی) کامل نمایند. کلیه قطعات، لوازم و تجهیزات مکانیکی، الکترونیکی، هشداردهنده و تعویضی متعلق به خودروها که وظیفه کنترل انتشار آلاینده های خودرو را برعهده دارند در طی این مدت مشمول ضمانت کامل می باشند و در صورت خرابی، هزینه اصلاح، تعمیر، تنظیم و تعویض قطعه، به صورت رایگان، حسب مورد برعهده خودروساز داخلی یا نمایندگی خودروساز خارجی است. تبصره واردکنندگان و عرضه کنندگان خودروهای خارجی مکلفند علاوه بر رعایت حداقل ضمانت مندرج در این ماده، سایر خدمات و ضمانت های مازاد شرکت سازنده را نسبت به بهره برداران داخلی اعمال نمایند.

ماده ۶ به منظور اطمینان از صحت عملکرد خودرو در زمینه های فنی و ایمنی و کنترل آلاینده های هوا و صدا، انجام معاینه فنی کلیه وسایل نقلیه موتوری اعم از سبک، نیمه سنگین، سنگین، موتورسیکلت که توسط بخش های دولتی، عمومی و غیردولتی به کار گرفته می شوند، در دوره های زمانی منظم و توسط مراکز مورد تأیید سازمان الزامی است.

تبصره ۱ دوره معافیت انجام معاینه فنی، از زمان تولید، برای وسایل نقلیه شخصی و دولتی چهارسال و برای وسایل نقلیه عمومی یکسال تعیین می شود.

راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی موظف است در صورتی که دارنده وسایل نقلیه موضوع این ماده با اتمام دوره معافیت یا انقضای اعتبار گواهی معاینه فنی از مراجعه به مراکز مجاز معاینه فنی و دریافت گواهی معاینه فنی خودداری نماید، ضمن متوقف نمودن خودرو، در ازای هر روز تردد بدون گواهی مذکور، نسبت به صدور قبض جریمه مطابق با قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی جهت

دارنده خودرو اقدام نماید.

تبصره ۲ در صورتی که متصدیان و کارکنان مراکز مجاز معاینه فنی و یا مأموران و ناظران بر عملکرد آنان، برخلاف مقررات موضوع این ماده، اقدام به صدور گواهی معاینه فنی نمایند به حداکثر مجازات جرم صدور گواهی خلاف واقع، موضوع ماده (۵۴۰) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم تعزیرات و مجازات های بازدارنده مصوب ۲ / ۳ / ۱۳۷۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی) محکوم می شوند.

تبصره ۳ مراکز معاینه فنی که از ضوابط تأسیس، فعالیت و تعرفه انجام معاینات مربوط تخلف نمایند با اعلام سازمان، وزارت کشور یا وزارت راه و شهرسازی به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱ / ۲ / ۱۳۹۲ محکوم و در صورت تکرار تخلف حسب مورد به تعلیق پروانه فعالیت از یک ماه تا یکسال و یا لغو دائم پروانه فعالیت محکوم می شوند.

وجوه حاصل از اجرای این ماده پس از واریز به خزانه در چهارچوب قوانین بودجه سنواتی جهت ساماندهی، آموزش و ارتقای نظارت بر مراکز معاینه فنی توسط سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای به مصرف می رسد.

تبصره ۴ نرخ بهای خدمات صدور گواهی معاینه فنی موضوع این ماده توسط وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی تعیین و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۵ صدور گواهی معاینه فنی وسایل نقلیه ریلی، هوایی و دریایی براساس استانداردها و ضوابط سازمان های بین المللی مرتبط توسط دستگاه اجرائی ذی ربط انجام می گیرد و مسئولیت کنترل و نظارت بر گواهینامه مذکور بر عهده سازمان است.

تبصره ۶ فروشندگان خودرو مکلفند در هنگام انجام معامله، نسبت به ارائه گواهی معتبر معاینه فنی اقدام نمایند.

ماده ۷ شهرداری ها، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه ها و سازمان های ذی ربط موظفند نحوه تردد وسایل نقلیه موتوری و سامانه (سیستم) حمل و نقل شهری را به صورتی طراحی و ساماندهی کنند که ضمن کاهش آلودگی هوا جوابگوی سفرهای روزانه شهری باشد.

تبصره آیین نامه اجرائی این ماده که در برگیرنده ساعات و محدوده مجاز تردد شهری، پیش بینی استفاده مطلوب و بیشتر از وسایل نقلیه عمومی می باشد توسط وزارت کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می شود

و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۸ تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی مالک وسایل نقلیه موتوری اعم از سبک، نیمه سنگین، سنگین، موتورسیکلت مکلفند وسایل نقلیه خود را پس از رسیدن به سن فرسودگی از رده خارج کنند و مسئولیت خود را از این جهت، نزد یکی از مؤسسات بیمه داخلی تحت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران بیمه کنند. تعیین سن فرسودگی و بیمه انواع وسایل نقلیه موتوری موضوع این ماده براساس آیین نامه ای است که حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد ایران و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می رسد.

حمل بار و مسافر، صدور گواهی معاینه فنی، تخصیص بیمه شخص ثالث، خرید و فروش، نقل و انتقال و تردد وسایل نقلیه موتوری فرسوده ممنوع می باشد. پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران خودروهای فرسوده را به ازای هر روز تردد با عنوان ورود و تردد وسایل نقلیه غیرمجاز در معابر، محدوده ها و مناطقی که ممنوع اعلام شده است، جریمه می کند. تبصره ۱ دولت موظف است از محل صرفه جویی حاصل از بهبود و مدیریت سوخت ناشی از اجرای این قانون، ساز و کار و تسهیلات لازم جهت جایگزینی خودروهای فرسوده حمل و نقل عمومی با خودروهای نو را فراهم کند.

تبصره ۲ دولت مکلف است در بودجه سالانه ردیفی به منظور اعطای تسهیلات ارزان قیمت جهت جایگزین کردن خودرو ها و موتورسیکلت های فرسوده موجود با کارمزد چهاردرصد (۴) % با بازپرداخت ده ساله تعیین کند و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند.

ماده ۹ وزارت کشور موظف است با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، زمینه نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی شهری با اولویت شهرهای بالای دویست هزار نفر جمعیت را ظرف مدت پنج سال از محل منابع درآمدی ماده (۶) این قانون از طریق کمک بلاعوض، یارانه، تسهیلات یا صفر نمودن سود بازرگانی واردات خودروهای برقی بنزینی (هیبریدی) و خودروهای الکتریکی و موتورسیکلت برقی، به انجام برساند.

تبصره خودروهای برقی بنزینی، موتورسیکلت و خودروهای الکتریکی تولید داخل از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می باشند.

ماده ۱۰ وزارت کشور موظف است از محل درآمدهای عمومی شهرداری ها و بودجه عمومی خود

در قانون بودجه (هریک به میزان پنجاه درصد)، ناوگان حمل و نقل عمومی درون شهری را به میزان سالانه پنج درصد (۵) % با اولویت کلان شهرها و شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت افزایش دهد.

ماده ۱۱ هرگونه احداث، توسعه، تغییر خط تولید و تغییر محل واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مستلزم رعایت مقررات ابلاغی از سوی سازمان می باشد. سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه به استعلام های درخواست جواز تأسیس و بهره برداری را پاسخ دهد و در صورت عدم موافقت آن سازمان، دلایل آن را به استعلام کننده به صورت کتبی ارائه کند. عدم پاسخ در مدت یادشده، به منزله تأیید می باشد.

در هر استان کمیسیونی با عضویت یکی از معاونان استاندار با تعیین استاندار (رئیس)، مدیرکل محیط زیست استان (دبیر)، مدیرکل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان، رئیس سازمان جهادکشاورزی استان، مدیرکل سازمان بازرسی استان و فرماندار مربوطه تشکیل می شود.

در صورت اعتراض متقاضی مرجع استانی فوق به اختلافات فیما بین حداکثر ظرف مدت یک ماه رسیدگی می کند و در صورت آلاینده نبودن (براساس قوانین و دستورالعمل های ابلاغی سازمان)، مجوز مقتضی را صادر و در غیر این صورت تقاضا را رد می کند. دبیرخانه کمیسیون در اداره کل حفاظت محیط زیست هر استان مستقر می باشد.

تبصره ۱ کمیسیون مکلف است مبنای نظرات خود را در مورد موضوع این ماده از جمله در خصوص محدوده، حریم و فاصله با شهر و روستا را صرفاً با توجه به آلایندهی آن ها تعیین کند.

تبصره ۲ متخلفان از مصوبات و تصمیمات سازمان و کمیسیون (در صورت بررسی در کمیسیون) ضمن پرداخت جریمه رفع آلایندهی، مکلف به جبران خسارت وارده می باشند.

در صورت عدم جبران و یا ترمد از تصمیمات سازمان و یا کمیسیون، موضوع مجدداً در کمیسیون مطرح می شود و با تصویب کمیسیون، ضمن توقف فعالیت با شکایت اداره کل محیط زیست متخلف به مرجع قضائی معرفی می شود و با حکم این مرجع به جزای نقدی درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ محکوم می شود.

تبصره ۳ واحدها و پروژه های بزرگ و متوسط درحال فعالیت یا جدید که برحسب قوانین و مقررات مشمول ارزیابی زیست محیطی می باشند، موظف به نصب و راه اندازی سامانه های پایش برخط لحظه ای (آنلاین) و ارسال اطلاعات روزآمد به مرکز پایش سازمان می باشند. صدور و تمدید

پروانه های بهره برداری آن ها، منوط به اجرای این تبصره است.

تبصره ۴ کلیه مراکز، واحدهای صنعتی و تولیدی، حسب تشخیص سازمان مکلفند نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی هوا، در فاصله زمانی ممکن و در چهارچوب خود اظهاری، در پایش اقدام کنند.

ماده ۱۲ سازمان مکلف است که تمامی مراکز و واحدهای صنعتی، تولیدی، عملیات معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی را که آلودگی آن ها بیش از حدمجاز مصوب است، مشخص نموده و مراتب را با تعیین نوع، میزان آلودگی، وسعت منطقه تحت تأثیر و حساسیت منطقه به مالکان یا مسؤولان یا مدیران عامل و یا بالاترین مقام تصمیم گیر واحد ابلاغ کند تا در مهلت معینی که توسط سازمان تعیین می شود نسبت به رفع آلودگی یا تغییر تولید یا تغییر فرآیند تولید یا تعطیلی کار و فعالیت خود (براساس نوع آلودگی و ماهیت فرآیند کنترلی) اقدام نمایند. در طی مدت تعیین تکلیف این واحدها، طبق مفاد این قانون، به واحدهای مذکور، جریمه ایجاد و انتشار آلودگی تعلق می گیرد.

تبصره ۱ تصمیم گیری در خصوص تعطیلی کامل کار و فعالیت کارخانجات، معادن بزرگ و واحدهای آلاینده بزرگ که تأثیرات ملی و منطقه ای دارند برعهده ستادی متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت، رئیس سازمان، استاندار و بالاترین مقام دستگاه ذی ربط است.

تبصره ۲ در صورت عدم اجرای مفاد این ماده، در پایان مهلت مقرر، سازمان از ادامه فعالیت آن ها جلوگیری نموده و متخلف را جهت پیگرد قضائی، طبق مفاد این قانون به مرجع صالح قضائی معرفی می کند. واحد تولیدی علاوه بر جبران خسارات وارده به پرداخت جریمه نقدی معادل سه تا پنج برابر خسارات وارده به محیط زیست محکوم می شود.

مجازات مقرر در این تبصره درخصوص مالکان، مسؤولان و مدیران کارخانجات، واحدها و کارگاههای تولیدی، صنایع نفتی و گازی، نیروگاهها و سایر واحدهای تولیدی، خدماتی و معدنی آلوده کننده نیز که پس از تعطیلی، رأساً و بدون کسب اجازه از سازمان مبادرت به بازگشایی و ادامه فعالیت آن ها نمایند، اعمال می شود.

تبصره ۳ حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا توسط سازمان پیشنهاد می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۳ حداکثر یک سال پس از لازم الاجراء شدن این قانون، تمامی مراکز صنعتی، تولیدی، عملیات معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی اعم از دولتی و غیردولتی موظفند از سوخت استاندارد

مصوب استفاده کنند. در صورت عدم وجود سوخت مناسب، واحدهای مذکور مکلفند به هرنحو ممکن ترتیبی اتخاذ نمایند تا آلاینده‌های منتشره، در حدود مجاز انتشار آلاینده‌های هوا باشد.

ماده ۱۴ در مواردی که کاهش یا از بین بردن آلودگی ناشی از مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی به تشخیص سازمان فقط از طریق انتقال تمام یا بخشی از خطوط تولید یا تأسیسات یا اماکن آن‌ها به نقاط مناسب امکان پذیر می‌باشد و یا فعالیت مراکز مذکور در مناطق مسکونی سلامت ساکنان آن مناطق را به خطر بیاندازد، مالکان و مدیران واحد موظفند در مهلت تعیین شده در طرح انتقال، نسبت به انتقال واحد مربوطه اقدام کنند. مستنکف از مفاد این ماده به پرداخت جزای نقدی معادل سه درصد (۳) % درآمد سالانه ناخالص همان واحد محکوم می‌شود.

تبصره مکان، زمان، مهلت و منابع اعتباری و تسهیلات و تشویقات لازم جهت انتقال واحدهای فوق‌الذکر براساس آیین‌نامه‌ای است که با پیشنهاد سازمان و با همکاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۵ شهرکها، مراکز و واحدهای صنعتی و تولیدی جدیدالاحداث مکلفند برحسب اقلیم، حداقل ده درصد (۱۰) % از فضای تخصیص داده شده جهت احداث واحد مربوطه را به ایجاد فضای سبز مشجر و غرس درختان مناسب منطقه اختصاص دهند. بهره‌برداری از واحدهای مذکور منوط به رعایت این ماده و تأیید آن توسط سازمان است.

ماده ۱۶ کسانی که از انجام بازرسی مأموران سازمان برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی ممانعت کنند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات موردنیاز سازمان را در اختیار ایشان نگذارند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند، به حداقل جزای نقدی درجه هفت و در صورت تکرار به حداقل جزای نقدی درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

تبصره ۱ تمامی مراکز و واحدهای متوسط پنجاه نفر به بالا موضوع این قانون برای انجام امور مربوط به نمونه برداری، اندازه‌گیری، پایش و کنترل مستمر آلودگی هوا مکلف به ایجاد واحد سلامت، بهداشت و محیط زیست (HSE) (و به کارگیری متخصص محیط زیست می‌باشند).

تبصره ۲ آزمایشگاههای معتمد و همکار نیز در صورت ارائه گزارش‌های غیرواقع، به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم و در صورت تکرار، تعلیق یا لغو امتیاز

می شوند.

تبصره ۳ بازرسی سازمان از مراکز طبقه بندی شده، مطابق آیین نامه ای است که به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و اطلاعات و سازمان انرژی اتمی حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۷ تمامی بهره برداران منابع ثابت آلوده کننده هوا، ملزم به رعایت حدود مجاز انتشار آلاینده ها در موتورخانه ها و سامانه های احتراقی خود هستند. همچنین این مراکز مکلفند ضمن اتخاذ تدابیر لازم جهت جلوگیری از انتشار آلاینده ها در هوای آزاد، از سوخت مناسب (ترجیحاً گاز شهری) استفاده کنند و ملزم به انجام معاینه فنی سالانه سامانه موتورخانه و سامانه های احتراقی توسط شرکتهای تأیید صلاحیت شده از سوی سازمان ملی استاندارد ایران، مطابق با حدود مجاز انتشار آلاینده ها می باشند.

تبصره ۱ مالکان، مسؤولان یا رؤسای مراکز اداری، بهداشتی، درمانی، خدماتی، عمومی و تجاری که موجبات آلودگی هوا را فراهم کنند در صورتی که پس از یک مرتبه تذکر کتبی توسط سازمان، اقدامی برای رفع آلودگی در مهلت مقرر انجام ندهند، به جزای نقدی درجه هشت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی حسب مورد محکوم می شوند و در صورت تکرار، علاوه بر حداکثر جزای نقدی مذکور، با درخواست سازمان و حکم مرجع قضائی صالح به تعطیلی موقت از شش ماه تا دوسال محکوم می شوند.

تبصره ۲ منابع آلاینده خانگی در کلانشهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت، صرفاً مشمول جزای نقدی می شوند.

تبصره ۳ آیین نامه اجرائی این ماده از جمله روشهای تشویقی در مرحله نخست و سپس روشهای الزام آور و نحوه نظارت بر اجرای آن و هزینه های معاینات مراکز معاینه های دوره ای موضوع این ماده توسط سازمان با همکاری وزارتخانه های نفت، کشور، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تدوین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۸ وزارت نفت مکلف است حداکثر تا سه سال پس از لازم الاجراء شدن این قانون، سوخت تولیدی کشور از جمله بنزین، نفت گاز، نفت کوره و نفت سفید را مطابق با استاندارد ملی مصوب عرضه کند. سازمان مکلف است از تولید سوخت غیراستاندارد جلوگیری نماید.

پس از مهلت موضوع این قانون، سازمان ملی استاندارد موظف است از واردات سوخت فاقد استاندارد ملی جلوگیری به عمل آورد. وزارت نفت، سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان موظفند گزارش عملکرد موضوع این ماده را هر شش ماه یکبار منتشر کنند.

ماده ۱۹ وزارت نیرو مکلف است نسبت به توسعه، تولید و عرضه انرژی های تجدیدپذیر و پاک بهینه به نحوی اقدام نماید که حداقل سی درصد (۳۰)٪ افزایش سالانه ظرفیت مورد نیاز برق کشور از انرژی های تجدیدپذیر تأمین شود.

ماده ۲۰ انباشت پسماند های بیمارستانی و صنعتی در معابر عمومی و فضای باز یا سوزاندن آن ها و انباشتن پسماند های خانگی و ساختمانی در معابر عمومی و فضای باز خارج از مکانهای تعیین شده توسط شهرداری ها و دهیاری ها یا سوزاندن آن ها و همچنین سوزاندن بقایای گیاهی اراضی زراعی پس از برداشت محصول ممنوع بوده و متخلف حسب مورد به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می شود.

وزارت جهادکشاورزی مکلف است مفاد این ماده را به طرق مقتضی به اطلاع بهره برداران بخش کشاورزی، عشایری و منابع طبیعی برساند.

تبصره ۱ تعاریف پسماندهای مندرج در این ماده مطابق قانون مدیریت پسماند مصوب ۲۰ / ۲ / ۱۳۸۳ می باشد.

تبصره ۲ دولت و شهرداری ها موظفند ظرف مدت سه سال پس از ابلاغ این قانون برای شهرهای مختلف زمینه های تبدیل این پسماندها به انرژی یا کود را با کمک بخش خصوصی فراهم کنند.

تبصره ۳ در موارد استثنائی که آتش زدن نباتات یا بقایای گیاهی تنها راه دفع آفات و بیماری ها و آلودگی های گیاهی باشد، براساس شرایطی که توسط وزارت جهادکشاورزی و با تأیید سازمان تدوین و ابلاغ می شود، اقدام می گردد.

ماده ۲۱ وزارت راه و شهرسازی موظف است هنگام تهیه طرحهای جامع و تفصیلی شهرها، شهرکها و شهرهای جدید و طرحهای هادی روستایی یا توسعه این مناطق، به نحوی برنامه ریزی کند که فصل جداگانه ای از مطالعات طرح به بررسی مسائل زیست محیطی اختصاص یابد و طراحی شهرها و شهرکها و مجتمع های مسکونی از نظر فضای سبز و فضای باز، همجواری کاربری ها و رعایت حریمهای قانونی، شبکه معابر و حمل و نقل، ضوابط تراکم ساختمانی، متناسب با شرایط اقلیمی، معیارهای زیست محیطی مورد تأیید سازمان و ضوابط، شرایط و استانداردهای پیوست

سلامت مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

ماده ۲۲ حداکثر تا ده سال پس از ابلاغ این قانون، شهرداری های شهرهای بالای پنجاه هزار نفر جمعیت موظفند با همکاری وزارت نیرو و ادارات منابع طبیعی شهرستان، سرانه فضای سبز خود را حداقل به پانزده مترمربع برسانند. تولید و تأمین نهال مورد نیاز (گونه های با نیاز آب کم، مقاوم و بومی) برعهده ادارات منابع طبیعی و عملیات کاشت، نگهداری و بهره برداری برعهده شهرداری ها می باشد. وزارت نیرو موظف به تأمین منابع آب مورد نیاز از محل پساب شهر ذی ربط، مشروط به استفاده از روشهای نوین آبیاری توسط شهرداری می باشد.

آیین نامه اجرائی این ماده ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های نیرو، جهادکشاورزی، راه و شهرسازی و سازمان تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۲۳ دولت مکلف است با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی به منظور ایجاد همکاری منطقه ای و بین المللی جهت جلوگیری از ایجاد رخداد گرد و غبار و نیز کاهش خسارات و پیامدهای مخرب آن در سطح کشور و منطقه با هماهنگی و همکاری نهادهای بین المللی ذی ربط و مشارکت کشورهای مؤثر و متأثر منطقه، اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۲۴ وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری) مکلف است علاوه بر اجرای طرح های بیابان زدایی مقرر، جهت مهار کانون های مستعد بیابان زایی و تولید گرد و غبار در داخل کشور رأساً یا با مشارکت مردم، دستگاه های اجرائی محلی و سازمان های بین المللی با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی و سازمان های مردم نهاد داخلی، سالانه حداقل معادل سیصد هزار هکتار نسبت به اجرای اقدامات مقابله با پدیده گرد و غبار با اولویت عملیات بیابان زدایی در مناطق بحرانی و کانون ها و زیست بومهای حساس اقدام کند. دولت مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای اجرای عملیات موضوع این ماده را هرساله در بودجه های سالانه منظور نماید.

ماده ۲۵ سازمان مکلف است با همکاری وزارت نیرو نیاز آبی زیست محیطی رودخانه ها، تالاب ها، خورها، دریاچه ها و زیست بوم ها را تعیین و وزارت نیرو متناسب با شرایط ترسالی، عادی و خشکسالی سالانه نسبت به تخصیص حقآبه موارد فوق اقدام کند.

ماده ۲۶ وزارت راه و شهرسازی (سازمان هواشناسی کشور) با همکاری سازمان مکلف است، حداکثر ظرف مدت دو سال پس از ابلاغ این قانون، شبکه ملی هشدار و پیش آگاهی رخداد های سیل، طوفان و گرد و غبار را تکمیل کند.

ماده ۲۷ وزارت خانه های جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری)، راه و شهرسازی و کشور از محل اعتبارات مندرج در ردیفهای بودجه ای و شهرداری ها و دهیاری ها از محل منابع مالی در اختیار اعم از عوارض و وجوه عمومی طی پنج سال که به تأیید سازمان می رسد، مکلفند حریم سبز بزرگراه ها و کمربند سبز شهرها و روستاهای تحت تأثیر رخدادهای گرد و غبار را با روش آبیاری مدرن و با اولویت استفاده از پسابهای شهری و روستایی، ایجاد نمایند.

تبصره ۱ وزارت نیرو مکلف است منابع آب مورد نیاز را از آب مازاد حاصل از تغییر روش آبیاری سنتی به روش آبیاری نوین در مناطق موضوع این ماده تأمین کرده و تخصیص دهد و در صورت کسری منابع، تخصیص لازم را از محل پساب تولیدی یا منابع دیگر تأمین کند.

تبصره ۲ وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) مکلف است حداقل بیست درصد (۲۰) % از منابع در اختیار خود را به توسعه کمربند سبز موضوع این ماده اختصاص دهد و به شهرداری ها و دهیاری ها پرداخت نماید.

ماده ۲۸ سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه های دولتی مکلفند برنامه های تولیدشده در زمینه فرهنگ سازی، ظرفیت سازی، آموزش و اطلاع رسانی مورد تأیید از سوی سازمان درخصوص آگاهی و مقابله با پدیده آلودگی هوا، رخدادهای گرد و غبار را در صورتی که ضوابط رسانه ای در آن رعایت شده باشد، در قالب برنامه های آگهی و یا آموزشی رسانه ای با اخذ پنجاه درصد (۵۰) % بها، اطلاع رسانی و پخش کنند. طریقه جبران هزینه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه های دولتی در بودجه سالانه پیش بینی می شود.

ماده ۲۹ ایجاد هرگونه آلودگی صوتی توسط منابع ثابت و متحرک، ممنوع می باشد. در مورد منابع ثابت، مرتکب به جزای نقدی درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می شود.

تبصره ۱ نیروی انتظامی مکلف است راننده وسایل نقلیه موتوری را برای بار اول ملزم به پرداخت جریمه نقدی معادل یک

میلیون (۰۰۰.۰۰۰.۱) ریال، در صورت تکرار برای بار دوم به پرداخت دوبرابر جریمه مذکور و در صورت تکرار بیش از دوبار، به پرداخت جریمه نقدی معادل سه میلیون (۳.۰۰۰.۰۰۰) ریال محکوم نماید.

تبصره ۲ آیین نامه اجرائی این ماده توسط سازمان و با همکاری دستگاه های مربوطه حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۳۰ سازمان مکلف است با همکاری سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به جلوگیری از انتشار خارج از حدود تعیین شده کلیه امواج رادیویی، الکترومغناطیسی، پرتوهای یون ساز و غیریون ساز اقدام و به منظور حصول اطمینان از عدم افزایش میزان و شدت امواج و پرتوهای یون ساز و غیریون ساز از حدود تعیین شده در هوای آزاد، شبکه پایش مربوطه را راه اندازی کند.

اشخاص حقیقی و حقوقی که حدود تعیین شده انتشار امواج و پرتوهای موضوع این ماده را رعایت نکنند، برای اولین بار به جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم و در صورت تکرار علاوه بر حداکثر جزای نقدی، به ضبط اموال و تجهیزات مرتبط نیز محکوم می شوند.

تبصره حدود تعیین شده انتشار امواج و پرتوهای موضوع این ماده توسط سازمان انرژی اتمی ایران و با همکاری مشترک سازمان،

وزارتخانه های ارتباطات و فناوری اطلاعات و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران با رعایت ماده (۲۲) قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸ ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تدوین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۳۱ نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و یگان حفاظت سازمان مکلفند به عنوان ضابط دادگستری، در موارد وقوع جرائم مشهود مذکور در این قانون رأساً یا در صورت اعلام سازمان یا با اطلاع از وقوع جرائم غیرمشهود مندرج در این قانون با نظر دادستان شهرستان ذی ربط اقدام لازم را در چهارچوب قوانین و مقررات با واحدهای آلوده کننده یا اشخاص حقیقی یا حقوقی مربوط به عمل آورند.

ماده ۳۲ برای رسیدگی به تخلفات و جرائم موضوع این قانون، به تشخیص رئیس قوه قضائیه شعبه ای تخصصی در هر حوزه قضائی اختصاص می یابد.

تبصره ۱ آن دسته از کارکنان سازمان که دوره آموزش ضابط دادگستری را زیر نظر دادستان مربوط طی کرده باشند، برای اجرای مفاد این قانون به عنوان ضابط دادگستری تعیین می شوند.

تبصره ۲ وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری) و سازمان، در دعاوی حقوقی و کیفری ناشی از فعالیت ها، وظایف و تکالیف قانونی مربوطه موضوع این قانون، از پرداخت هرگونه هزینه دادرسی معاف هستند.

ماده ۳۳ صددرصد (۱۰۰) % درآمدهای حاصل از اجرای این قانون به حساب خزانه داری کل

کشور واریز تا صرفاً در قالب بودجه سنواتی جهت تکالیف این قانون و مقابله با منابع آلوده کننده هوا هزینه شود. بیست درصد (۲۰) % از وجوه مذکور از طریق مؤسسه عمومی غیردولتی صندوق ملی محیط زیست به منظور ارائه تسهیلات به منابع آلاینده هوا جهت رفع و کاهش آلودگی هوا اختصاص می یابد.

تعدیل میزان جریمه خسارت های وارده به محیط زیست مندرج در این قانون هر دو سال یکبار توسط سازمان با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و در لایحه بودجه به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.

ماده ۳۴ از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴ / ۲ / ۳ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، تصمیم قانونی راجع به آیین نامه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۵۴ / ۴ / ۲۹ ، کمیسیون های مشترک مجلسین، قانون راجع به اجازه تأسیس مؤسسه استاندارد ایران مصوب ۱۳۳۹ / ۳ / ۲ ، قانون مواد الحاقی به قانون تأسیس مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۴۹ / ۹ / ۲۴ و اساسنامه مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۴۴ / ۴ / ۹ نسخ و اصلاحات ذیل اعمال می گردد» :

الف- متن ذیل به انتهای بند (۲۰) قانون شهرداری ها مصوب ۱۳۳۴ / ۴ / ۱۱ کمیسیون های مشترک مجلسین الحاق می شود:

«این بند با رعایت قانون هوای پاک اجرایی می گردد».

ب- در تبصره (۱) ماده (۲) قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو مصوب ۱۳۸۶ / ۳ / ۲۳ عبارت یکسال به دو سال و سی هزار کیلومتر به چهل هزار کیلومتر اصلاح می شود.
پ- در ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹ / ۱۲ / ۸ عبارت « بیش از پنج سال به عبارت » برای خودروهای شخصی و دولتی چهارسال و برای وسایل نقلیه عمومی یک سال اصلاح می شود

کلمه « مؤسسه مندرج در عنوان و متن قوانین زیر به کلمه سازمان اصلاح شود

۱. قانون عضویت مؤسسه استاندارد ایران در سازمان بین المللی استانداردها مصوب ۱۳۴۳ / ۸ / ۲۰
۲. قانون اجازه عضویت مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در انجمن جهانی سازمان های تحقیقات صنعتی و فنی و کمیته اروپایی بتون و عضویت آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک در کمیته مذکور مصوب ۱۳۵۶ / ۳ / ۳۰

۳. قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۵۶ / ۱۱ / ۲۵

۱۳۷۱ و اصلاحیه های مصوب ۱۳ / ۳ / ۱۳۷۶ و ۲۰ / ۱ / ۱۳۸۵ آن قانون فوق مشتمل بر سی و چهار ماده و سی و نه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم تیرماه یکهزار و سیصد و نود و شش مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۱ / ۵ / ۱۳۹۶ به تأیید شورای نگهبان رسید/ط

طرح سندهای بیمارهای غیرواگیر در کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان

شماره: ۱۷۱/۱۸۹۸۳/پ
تاریخ: ۱۳۹۷/۳/۲۳
پیوست:

بسمه تعالی
سازمان مرکزی

جلسه کارگروه سلامت و امنیت غذای استان به ریاست معاون محترم سیاسی امنیتی و اجتماعی استاندار و اعضای کارگروه رأس ساعت ۸:۱۵ صبح روز چهارشنبه مورخ ۹۷/۳/۲۳ در سالن شهیدموحیدین استانداری تشکیل گردید. پس از تلاوت کلام اله مجید مدیر کل محترم دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری ضمن تبریک عید سعید فطر و خوشامدگویی به حاضرین بر اهمیت کیفیت جلسات و پی گیری مصوبات کارگروه برای رسیدن به اهداف سلامت تأکید نمود. در ادامه معاون امور اجتماعی دانشگاه ضمن تشکر از حضور مدعوین؛ دستور کار جلسه را قرائت و گزارش آخرین وضعیت بیماری های سالک و موارد حیوان گزیدگی و هاری و گزارش عملکرد دانشگاه علوم پزشکی در خصوص این بیماریها توسط مدیرگروه پیشگیری و مبارزه با بیماریهای مرکز بهداشت استان ارائه گردید همچنین با توجه به در پیش بودن زمان اعزام حجاج بیت الله الحرام گزارشی از اقدامات آموزشی و بهداشتی انجام گرفته در خصوص کاروان های اعزامی حج ۹۷ از ابتدای اردیبهشت ماه سال جاری را ارائه و از همکاری ادارات ذیربط به ویژه مدیریت حج و زیارت استان، جمعیت هلال احمر، مدیریت فرودگاه و... سایر ارگانها تقدیر و تشکر کردند. در ادامه پزشک مسئول بیماری های غیر واگیر مرکز بهداشت استان اسناد پیشگیری و کنترل دخانیات، پیشگیری و کنترل حوادث ترافیکی و کاهش و کنترل آلودگی هوا را جهت تصویب ارائه نمودند. در ادامه آقای دکتر جعفری گزارش تدوین برنامه جامع سلامت استان یزد را ارائه نموده و ضمن تشکر از همراهی استاندار محترم و معاونین؛ رسای کارگروه ها و اعضای آن و سدرخواست نمودند با مشارکت همگانی نسبت به تکمیل و تصویب برنامه و اجرای آن اقدام شود.

در پایان جلسه آقای دکتر طالبی معاون محترم سیاسی امنیتی استانداری و رئیس کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان، ویژگی های اسناد راهبردی را گویا بودن، کاربردی و منطبق بر جامعه مورد هدف برشمردند و بر ارائه گزارش ارزیابی میزان پیشرفت اسناد توسط دستگاههای ذیربط به صورت دوره ای تأکید نمودند همچنین وی از فرمانداران محترم شهرستانها خواستند تا حساسیت لازم در خصوص بیماریهای سالک، هاری و مراقبت ویژه بیماری های واگیر در زمان حج تمتع و اربعین حسینی در سال جاری را داشته باشند. آقای دکتر طالبی همچنین لزوم برگزاری کمیته کنترل حیوانات زیان آور در کلیه شهرستانها را خواستار و بر لزوم بهسازی هرچه سریعتر آب آشامیدنی های شهرستان یزد با پیگیری فرماندار محترم توسط اداره کل اوقاف و امور خیریه شهرستان تأکید و اجرای برنامه جامع سلامت را از اولویت های کارگروه برشمردند. در پایان، جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد و با تصویب موارد ذیل در خصوص برنامه های ارائه شده خاتمه یافت:

الف- بیماری سالک

۱. معزز گردید استانداری و فرمانداران کمیته کنترل و کاهش بیماری سالک را بر اساس دستورالعمل کشوری حداقل هر شش ماه یکبار تشکیل و پیگیری لازم جهت اجرایی شدن مصوبات مربوطه را پیگیری نمایند.

یزد - میدان شهید دکتر باهنر - سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد -

کد پستی: ۸۹۱۶۹۷۸۴۷۷ تلفن: ۵-۱۷۱-۳۷۲۴۰۰ شماره: ۳۷۲۴۵۴۷۵۰ آدرس سایت: www.ssu.ac.ir

شماره: ۱۷/۱/۴۸۹۸۳ پ

تاریخ: ۱۳۹۷/۳/۲۳

پیوست:

بسمه تعالی

سازمان مرکزی

معاون محترم سیاسی امنیتی استانداری-معاون محترم برنامه ریزی استانداری- مدیر کل محترم صدا وسیعای مرکز یزد- مدیر کل محترم محیط زیست-ریاست محترم سازمان جهاد کشاورزی-ریاست محترم شورای هماهنگی نظام پزشکی-مدیر عامل محترم شرکت آب و فاضلاب شهری- مدیر عامل محترم شرکت آب و فاضلاب روستایی-ریاست محترم دادگستری استان- مدیر کل محترم کمیته امداد امام خمینی(ره)- مدیر کل محترم دامپزشکی-مدیر کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی-مدیر کل محترم استاندارد و تحقیقات صنعتی-مدیر کل محترم آموزش و پرورش-مدیر کل محترم اداره ورزش و جوانان- مدیر کل محترم صنعت، معدن و تجارت- مدیر کل محترم بیمه سلامت- مدیر محترم درمان سازمان بیمه تامین اجتماعی- ریاست محترم اداره بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح- ریاست محترم اداره درمان کمیته امام (ره)-ریاست محترم سازمان میراث فرهنگی، شهردار محترم یزد فرمانده محترم ناحیه انتظامی استان، مدیر کل محترم بهزیستی استان یزد- فرماندار محترم یزد/خاتم ایرکوه اردکان ایالتی، مدیر کل محترم امور اجتماعی استانداری-معاون محترم درمان دانشگاه- معاون محترم غذای و دارو دانشگاه

موضوع: صورتجلسه کارگروه سلامت و امنیت غذای استان

سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد(ص) و با احترام بدینوسیله صورتجلسه کارگروه سلامت و امنیت غذای استان

مورخ ۹۷/۳/۲۳ استحضار حضورتان تقدیم می گردد.

محل جلسه: سالن اجتماعات شهید موحیدین استانداری

ریاست جلسه: معاون سیاسی امنیتی

مدت جلسه ۲ ساعت

زمان جلسه: ۱۳۹۷/۳/۲۳

حاضرین در جلسه آقایان: دکتر محمدعلی طایی(معاون سیاسی امنیتی و اجتماعی استاندار)-دکتر میر جلیل‌الدین دشتگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی -دکتر اهلای(معاون اجتماعی دانشگاه)- خاتم تعلی(مدیر کل اجتماعی استانداری)-سرنگ محمدعلی دشتکی-سرنگ سعید باقری(نیروی انتظامی)-علی امیر شرقی(رئیس هیئت وزیران)-دکتر احمد دهقان(سازمان انرژی)-سیدمحمد پورحشمی(رئیس شبکه بهداشت و درمان شهرستان اردکان)-محمد رضا اعلایی(رئیس مرکز بهداشت شهرستان یزد)-حمود دشتی(رئیس شبکه بهداشت و درمان شهرستان بافق)-محمدحسن آسایش(مدیریت درمان تامین اجتماعی)-علی محمد سیوکل(دادگستری)-علی اکبر حنازاده(مدیر کل دامپزشکی)-حسین امراللهی(تلفون کار و امور اجتماعی)-عبدالحسین اکرمی(سرپرست شبکه بهداشت و درمان شهرستان ایرکوه)-خبرسازای(سرپرست شبکه بهداشت و درمان خاتم)-محمد رضا آقونندی(منابع طبیعی)-حسین ظاهری(بیمه سلامت)-سیداحمد هاشمی(ورزش و جوانان)-سهریزابویی(معاون بیمار)-محمدحسین امیرزاده(استاندارد)-محسن مرادزاده(سازمان مدیریت و برنامه ریزی)-ابراهیم علینویس(شرکت آبهای شهری)-نامر میبازادگان(بهزیستی)-سیداحمد حبیبی(تبار آموزش و پرورش)-محمدعلی غنی زاده(هلال احمر)-حسن امراللهی (ایالتی روستایی)-رقیه کویال(مدیریت درمان تامین اجتماعی)-هادی علیی(فرماندار اردکان)-محمدعلی سالاری(فرماندار یزد)-بهنام تقی(فرماندار خاتم)-محمد کاظمی(فرماندار ایرکوه)-غیر ناگزی(اسنان بالاکتی)-غفرامور شهری(استانداری)-فاطمه شرقی(روابط عمومی استانداری)-سمن آرتوتوش(استانداری)-خیکوکاران(مسئول روابط عمومی دانشگاه)-مسعود شرقی(مدیریت یزد)-امیرزاده(فرماندار اردکان)-لوحید سیمتری-مژگان مینوسپهراسن-ملاتی(مدیریت ایمنی بهداشتی)-پلوری(مدیریت محمدحسین حبیبی(لژت مبین(دانشگاه علوم پزشکی)

مقدمه و خلاصه مطالب مطرح شده:

یزد- میدان شهید دکتر باهنر- سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد-

کد پستی: ۸۹۱۶۹۷۸۴۷۷ تلفن: ۰۵-۳۷۲۴۰۱۷۱-۵-۳۷۲۵۴۷۵۰-۳۷۲۵۴۷۵۰ آدرس سایت: www.ssul.ac.ir

شماره: ۱۷۱/۲۸۹۸۳/پ
تاریخ: ۱۳۹۷/۳/۳
پیوست:

بسمه تعالی
سازمان مرکزی

۳. مقرر گردید اداره دامپزشکی با شهرداری و دهیارها در خصوص کنترل حیوانات ناقل همکاری لازم را به عمل آورد.
۴. مقرر گردید اداره آموزش و پرورش در خصوص آموزش اولیاء و مربیان و شناسایی و ارجاع موارد حیوان گزیده در بین دانش آموزان با مراکز بهداشت همکاری لازم را داشته باشد.
۵. مقرر گردید صنا و سیمای و سایر رسانه ها در استان در خصوص آموزش درمان پیشگیری هاری و حیوان گزیدگی با مرکز بهداشت همکاری لازم را داشته باشد.
۶. مقرر گردید فرماندهی نیروی انتظامی یا شهرداریها ، دهیارها و دامپزشکی در خصوص کنترل حیوانات ناقل همکاری لازم را داشته باشند.
۷. مقرر گردید سازمان محیط زیست مطابق برنامه های کشوری در خصوص حذف هاری در وحوش از جمله واکنش‌ناسیون اقدام لازم را به عمل آورد.
۸. مقرر گردید سازمان محیط زیست در خصوص اطلاع رسانی و نمونه گیری از موارد مشکوک مرگ هاری با اداره دامپزشکی همکاری و هماهنگی لازم را به عمل آورد.
۹. مقرر گردید شهرداری و دهیارها کمیته کنترل حیوانات ناقل (سگ و گربه) شهرستان ها را با هماهنگی فرمانداری تشکیل و مصوبات لازم جهت کاهش حیوانات ناقل را تصویب و اجرایی نمایند.
۱۰. مقرر گردید شهرداریها و دهیارها در راستای کاهش حیوانات ناقل ، جمع آوری منظم زباله و نخاله ها را بیش از پیش مورد توجه قرار دهند.
۱۱. مقرر گردید شهرداریها و دهیاری بصورت منظم و مداوم گزارشی از عملکرد کنترل حیوانات ناقل در کمیته های شهرستانی و استانی ارائه نمایند.

ج: کنترل بیماری های واگیر در زائرین حج تمتع و اربعین حسینی

- ۱- همکاری در اطلاع رسانی و آموزش جامعه و زائرین (پخش پیامهای بهداشتی و تاکید بر اصول پیشگیری در هنگام اعزام زائرین) (مرکز بهداشت، صنا و سیمای)
- ۲- همکاری نیروی انتظامی، مسئولین امنیتی و حراست فرودگاه جهت تردد تسهیل شده تیم بهداشتی در ایام عزیمت و بازگشت زائرین در محل های عملیاتی مرتبط به زائرین (از درون هواپیما تا خروج کامل زائر از پایانه)
- ۳- نصب LCD در سردر پایگاه مراقبت بهداشتی مرزی جهت پخش پیامهای بهداشتی برای زائرین در فرودگاه (فرودگاه)
- ۴- همکاری در آموزش زائرین و توزیع و تکثیر پمفلت آموزشی بین آنها در جلسات هماهنگی حج و زیارت (مرکز بهداشت، حج و زیارت)
- ۵- تعیین و آموزش تعدادی از زائرین به عنوان رابطین سلامت کاروان ها (مرکز بهداشت، حج و زیارت)

یزد - میدان شهید دکتر باهنر - سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد -

کد پستی: ۸۹۱۶۹۷۸۴۷۷ تلفن: ۰۳۷۲۴۰۱۷۱-۵ فاکس: ۰۳۷۲۵۴۷۵۰ آدرس سایت: WWW.SSU.AC.IR

شماره: ۱۷/۱/۸۹۸۳
تاریخ: ۱۳۹۷/۳/۳
پیوست:

بسمه تعالی
سازمان مرکزی

۲. مقرر گردید سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان در خصوص پیش بینی و تخصیص اعتبار لازم (۲۵۰۰ میلیون ریال) جهت کنترل و کاهش بیماری در شهرستان های کانون آلوده بیماری (ایرکوه، اردکان، بافق، خاتم و یزد) اقدام لازم را به عمل آورد.
۳. مقرر گردید فرمانداران شهرستان های کانون آلوده بیماری- اعتبار لازم جهت کنترل و مراقبت بیماری در سال جاری (ایرکوه: ۴۵۰ میلیون ریال ، اردکان : ۴۵۰ میلیون ریال، بافق: ۲۵۰ میلیون ریال، خاتم: ۳۵۰ میلیون ریال و یزد: ۹۰۰ میلیون ریال) را پیش بینی و به سازمان مدیریت برنامه و بودجه اعلام نمایند.
۴. مقرر گردید سازمان جهاد کشاورزی جهت مبارزه با جوندگان در شهرستان های کانون آلوده بیماری در خصوص تامین سم قفسردوزنگ و انجام عملیات جونده کشی در جاه های کشاورزی آلوده با هماهنگی مراکز بهداشت شهرستان اقدام لازم را به عمل آورند.
۵. مقرر گردید شهرداری و دهیارها در خصوص جمع آوری منظم زباله و نخاله ها، بهسازی معابر عمومی، نظافت و پاکسازی آب انبارها و آسیاب ها اقدام لازم را به عمل آورند.
۶. مقرر گردید سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در خصوص نظافت ، پاکسازی و بهسازی آب انبار ها و آسیاب ها با شهرداری و اوقاف و امور خیریه همکاری لازم را داشته باشد.
۷. مقرر گردید اداره اوقاف و امور خیریه با نصب فنس و درب نرده ای بر درب ورودی آب انبارها (به نحوی که مانع ورود زباله و نخاله ها داخل آنها گردد) اقدام نمایند.
۸. مقرر گردید اداره آموزش و پرورش در خصوص آموزش اولیاء و مربیان و بیماریابی در بین دانش آموزان با مراکز بهداشت همکاری لازم را داشته باشد.
۹. مقرر گردید صدا و سیما و سایر رسانه ها در استان در خصوص آموزش پیشگیری از بیماری با مرکز بهداشت همکاری لازم را داشته باشد.
۱۰. مقرر گردید منابع طبیعی استان و شهرستان های کانون آلوده بیماری با نظر مرکز بهداشت شهرستان در خصوص جونده کشی در حاشیه زمین های کشاورزی کانون آلوده بیماری اقدام لازم را به عمل آورد.

بیت بیماری هاری و حیوان گزیده گی

۱. مقرر گردید استانداری و فرماندارها کمیته کنترل حیوانات ناقل را بر اساس دستورالعمل کشوری حداقل هر شش ماه یکبار تشکیل و پیگیری لازم جهت اجرایی شدن مصوبات مربوطه را پیگیری نمایند.
۲. مقرر گردید اداره دامپزشکی در خصوص واکسیناسیون سگ و گربه های صاحب دار ، حیوانات جمع آوری شده توسط کمپ ها و نمونه گیری از حیوانات مشکوک جهت تشخیص هاری اقدام لازم را به عمل آورد.

یزد - میدان شهید دکتر باهنر - سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد -

کد پستی: ۸۹۱۶۹۷۸۴۷۷ تلفن: ۰۵-۳۷۲۴۰۱۷۱-۳۷۲۴۰۱۷۱-۵ شماره: ۳۷۲۵۴۷۵۰ آدرس سایت: WWW.SSU.BC.IR

شماره: ۱۷/۱/۴۸۹۸۳
تاریخ: ۱۳۹۷/۳/۳
پیوست:

بسمه تعالی
سازمان مرکزی

۲- پس از تصویب برنامه جامع سلامت استان در شورای برنامه ریزی و توسعه؛ مقدمات اجرای آن توسط دانشگاه (شامل برگزاری یک جلسه آموزشی یکروزه جهت نمایندگان دستگاهها و تهیه و تنظیم تفاهم نامه مابین دانشگاه و روسای کارگروهها) انجام شود و گزارش پیشرفت هر شش ماه یکبار در کارگروه ارائه گردد.

دکتر مجیدرضا میرجلیلی
رئیس دانشگاه

یزد - میدان شهید دکتر باهنر - سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد -

کد پستی: ۸۹۱۶۹۷۸۴۷۷ تلفن: ۵-۳۷۲۴۰۱۷۱ شماره: ۳۷۲۵۴۷۵۰ آدرس سایت: WWW.SSUL.AC.IR

شماره: ۹۷/۱/۴۸۹۸۳
تاریخ: ۱۳۹۷/۳/۳
پیوست:

بسمه تعالی
سازمان مرکزی

- ۶- هماهنگی و پیگیری لازم جهت اجرایی شدن مصوبات و تشکیل جلسه توسط استانداری
- ۷- تشخیص، درمان و مراقبت بیماران و ارائه خدمات پیشگیرانه از بدو ورود زائرین به کشور (معاونت درمان و معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی)
- ۸- تخصیص آمبولانس یا امکانات کامل حفاظت فردی یا توجه به تعداد مسافرین که در زمان ورود حجاج و زائرین در حالت آماده باش قرار داشته باشد (معاونت درمان و مدیر حوادث غیرمترقبه و فوریت های پزشکی)
- ۹- نمایش انیمیشن های آموزشی در مانیتورهای فرودگاه در ایام اعزام (بویژه رعایت نکات بهداشت فردی و نحوه صحیح تستشوی دستها)
- ۱۰- نمایش انیمیشن های آموزشی در زمان پرواز

۵- برنامه های کلی سند شیرواگیر استان

- ۱- با توجه به نظر اعضا در خصوص ایجاد تغییرات در دبیرخانه های اجرایی اسناد ارائه شده، تغییرات لازم اعمال گردد.
- ۲- اسناد مذکور توسط دبیرخانه تدوین هرسند(دبیرخانه سند دخانیات : گروه بیمارهای غیرواگیر حوزه معاونت بهداشتی دانشگاه- دبیرخانه سند حوادث ترافیکی: سازمان اورژانس استان- دبیرخانه سند آلودگی هوا: گروه بهداشت محیط) به کلیه دستگاهها و ارگانهای ذینفع و رونوشت آن نیز جهت جناب آقای دکتر طالبی رئیس کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان ارسال گردد. دستگاههای مذکور ضمن مطالعه دقیق اسناد و اعلام نظرات اصلاحی نهایی خودرا به دبیرخانه سند ارسال نمایند.
- ۳- با توجه به اینکه کلیات سه سند غیرواگیر در جلسه مورخ ۹۷/۳/۲۳ ارائه گردید پس از مدت مقرر دریند فوق و دریافت و اعمال نظرات نهایی ادارات و ارگانها؛ فرمت نهایی اسناد توسط دبیرخانه کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان به جناب آقای دکتر طالبی رئیس کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان تقدیم گردد و در جلسه با ایشان بررسی اصلاحات نهایی انجام شده اسناد بمنزله اسناد مصوب در جلسه کارگروه مورخ ۹۷/۳/۲۳ محسوب و جهت اجرا به دستگاهها ابلاغ گردد.

۵- تدوین برنامه جامع سلامت استان یزه

- ۱- با توجه به ابلاغ برنامه جامع سلامت استان به ادارات جهت استحضار و ارائه نظرات نهایی؛ پس از دریافت و اعمال نظرات دستگاهها ظرف مدت یک هفته؛ برنامه مذکور به منزله برنامه مصوب کارگروه محسوب و جهت طرح و تصویب به شورای برنامه ریزی و توسعه استان ارجاع می گردد و در دستور کار اولین شورای مذکور قرار گیرد.

یزد - میدان شهید دکتر باهنر - سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد -
کد پستی: ۸۹۱۶۹۷۸۴۷۷ - تلفن: ۰۵-۳۷۲۴۰۱۷۱ - فاکس: ۳۷۲۵۴۷۵۰ - آدرس سایت: www.ssul.ac.ir

ارسال مکاتبات پیش نویس برنامه جامعه پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان به دستگاه های ذیربط.

شماره: ۱۶۱۱/۲۹۸۳۳ پ
تاریخ: ۱۳۹۷/۲/۱۶
پیوست:

سیمه امالی
معاونت امور بهداشتی
مرکز بهداشت استان

مدیرکل محترم حفاظت محیط زیست استان / رئیس محترم سازمان صنعت معدن و تجارت استان / مدیرعامل محترم شرکت شهرکهای صنعتی استان / مدیرکل محترم سازمان هواشناسی استان / رئیس محترم اداره کل منابع طبیعی استان / مدیرعامل محترم شرکت گاز استان / مدیرعامل محترم شرکت آب و فاضلاب شهری استان / مدیرعامل محترم شرکت آب و فاضلاب روستایی استان / شهردار محترم یزد / فرمانده محترم راهلبایی و رانندگی استان / مدیرعامل محترم شرکت ملی پخش و توزیع فراورده های نفتی منطقه یزد / مدیرعامل محترم شرکت سهامی آب منطقه ای یزد / موضوع: ارسال پیش نویس برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان

با سلام

احتراماً، با توجه به جلسات برگزار شده در خصوص برنامه پیشگیری و کاهش آلودگی هوا با حضور دستگاههای ذیربط، حاصل نتیجه جلسات، تهیه پیش نویس برنامه مذکور است که جهت استحضار و ارائه تنقله نظرات ارسال می گردد.

خواهشمند است دستور فرمائید تا بیست و سوم اردیبهشت ماه سالجاری تنقله نظرات آن دستگاه را به این معاونت ارسال فرمایند تا پس از جمع بندی نظرات اصلاحی، پیش نویس برنامه در کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان در پایان اردیبهشت ماه مطرح و مصوب شود.

دکتر محمدرضا دهقانی
معاون امور بهداشتی و رئیس مرکز بهداشت استان

شماره: ۱۷۱/۷۳۸۰۳
تاریخ: ۱۳۹۷/۴/۹
پیوست:

بسمه تعالی
معاونت امور بهداشتی
مرکز بهداشت استان

مدیرکل محترم حفاظت محیط زیست استان / رئیس محترم سازمان صنعت معدن و تجارت استان / مدیرعامل محترم شرکت
شورکهای صنعتی استان / مدیرکل محترم سازمان هواشناسی استان / رئیس محترم اداره کل منابع طبیعی استان / مدیرعامل محترم
شرکت گاز استان / مدیرعامل محترم شرکت آب و فاضلاب شهری استان / مدیرعامل محترم شرکت آب و فاضلاب روستایی استان /
شهردار محترم یزد / فرمانده محترم راهنمایی و رانندگی استان / مدیرعامل محترم شرکت ملی پخش و توزیع فراورده های قندی
متعلقه یزد / مدیرعامل محترم شرکت سهامی آب منطقه ای یزد /
موضوع: ارسال اصلاحات و پیشنهادات برنامه جامع پیشگیری و کاهش آلودگی هوای استان

با سلام

احتراماً، پیرونامه شماره ۲۹۸۳۴ مورخ ۹۷/۲/۱۶ موضوع ارائه نقطه نظرات برای تدوین نهایی برنامه جامع پیشگیری و
کاهش آلودگی هوای استان، به استحضار می رساند با توجه به ارائه برنامه مذکور در کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان
مورخ ۹۷/۰۳/۲۳ خواهشمند است دستور فرمائید اگر پیشنهاد یا اصلاحاتی در مورد برنامه مذکور وجود دارد حداکثر تا تاریخ
۹۷/۰۴/۱۵ به این معاونت ارسال گردد. بدیهی است عدم ارسال نظرات یا پیشنهادات اصلاحی تا تاریخ فوق به منزله تایید
مقاد برنامه فوق خواهد بود.
در ضمن از مدیریت محترم شرکت گاز استان بدلیل ارسال پاسخ نامه و بیان نکات اصلاحی برنامه جامع پیشگیری و کاهش
آلودگی هوا تشکر بعمل می آید.

دکتر محمد شایسته
معاون بهداشتی و رئیس مرکز بهداشت استان

آیین نامه اجرایی تبصره ۳ ماده ۳ قانون هوای پاک

۹۵۴۰۱/ت/۵۵۵۰۷۱

شماره.....

تاریخ: ۱۳۹۷/۷/۱۸

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت کشور - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت آموزش و پرورش - وزارت راه و شهرسازی - سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۶/۲۱ به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست
(با همکاری وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشور و صنعت، معدن و تجارت و
نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) و به استناد تبصره (۳) ماده (۳) قانون هوای پاک
- مصوب ۱۳۹۶ - آیین نامه اجرایی تبصره یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۳) قانون هوای پاک

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
الف - مواقع (شرایط) اضطراب آلودگی هوا: مواقعی که استمرار پایداری جوی
(بر اساس اعلام سازمان هواشناسی کشور) یا افزایش میزان غلظت آلاینده ها (بر اساس اعلام
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست) در کوتاه مدت،
سلامت انسان و محیط زیست را دچار مخاطره جدی کند.

ب - کارگروه: کارگروه استانی هماهنگی شرایط اضطراب آلودگی هوا موضوع ماده (۴) این آیین نامه.

پ - شاخص کیفیت هوا (AQI): عددی بدون واحد که نشان دهنده وضعیت کیفی هوا است.

ماده ۲- طبقات کیفیت هوا بر اساس شاخص کیفیت هوا به شرح جدول زیر تعیین می شود:

ردیف	عدد شاخص	رنگ شاخص	طبقه کیفیت هوا
۱	۰-۵۰	سبز	پاک
۲	۵۱-۱۰۰	زرد	قابل قبول
۳	۱۰۱-۱۵۰	نارنجی	ناسالم برای گروه های حساس
۴	۱۵۱-۲۰۰	قرمز	ناسالم
۵	۲۰۱-۳۰۰	بنفش	بسیار ناسالم
۶	بیشتر از ۳۰۰	قهوه ای	خطرناک

۹۵۲۰۱/ت ۵۵۰۷۱-هـ

شماره

تاریخ ۱۳۹۴/۴/۸

تبصره - دستورالعمل محاسبه و اعلام شاخص کیفیت هوا توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ می شود.

ماده ۳ - فرایند تشخیص شرایط اضطرار و اقدامات مربوط به شرح زیر است:

الف - سازمان هواشناسی کشور موظف است ظرف حداقل (۹۶) ساعت قبل از وقوع شرایط پایدار جوی هشدار لازم را به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام کند.

ب - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است بلافاصله و ظرف حداکثر (۱۲) ساعت بعد از اعلام سازمان هواشناسی کشور، نظر صریح خود در مورد وقوع شرایط اضطرار را به کارگروه اعلام کند.

پ - در صورت تأیید وقوع شرایط اضطرار توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کارگروه موظف است بلافاصله تشکیل جلسه دهد و ظرف حداکثر (۱۲) ساعت تصمیمات لازم را با اولویت پیشگیری از وقوع شرایط اضطرار، به منظور حفظ سلامت انسان و محیط زیست در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی وزیر کشور اتخاذ و اعلام کند.

تبصره - در راستای ماده (۲۶) قانون هوای پاک، کلیه اطلاعات جمع آوری شده توسط شبکه ملی هشدار و پیش آگاهی رخدادهای سیل، طوفان و گرد و غبار که توسط سازمان هواشناسی کشور با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست راه اندازی و تکمیل می شود، باید در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گیرد.

ماده ۴ - به منظور اتخاذ تصمیمات لازم در مواقع اضطرار آلودگی هوا، کارگروه با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف - استاندار و در صورت عدم حضور وی، معاون عمرانی استانداری به عنوان رییس کارگروه.

ب - مدیرکل حفاظت محیط زیست استان به عنوان دبیر کارگروه.

پ - مدیرکل هواشناسی استان.

ت - معاون بهداشتی یکی از دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در استان به تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و رییس شبکه بهداشت و درمان شهرستان ذی ربط حسب مورد.

ث - مدیرکل آموزش و پرورش استان.

ج - رییس پلیس راهنمایی و رانندگی استان.

چ - مدیرکل بحران استانداری.

ح - شهردار مرکز استان و شهردار شهرهای ذی ربط حسب مورد.

تبصره ۱ - در مواقع لزوم به تشخیص استاندار، نمایندگان سایر دستگاه های ذی ربط و بخش های غیردولتی مرتبط بدون حق رأی به کارگروه دعوت می شوند.

۹۵۲۰۱/ت ۵۵۰۷۱ هـ

شماره
تاریخ ۳۷/۷/۱۸ هـ

تبصره ۲- اطلاع رسانی لازم از طریق رسانه های رسمی، جمعی، مجازی و مکتوب در خصوص شرایط هوا و تصمیمات اتخاذ شده توسط کارگروه، صرفاً از سوی رئیس کارگروه و در غیاب ایشان دبیر کارگروه انجام خواهد گرفت.

تبصره ۳- اتخاذ تصمیم در مورد تعطیلی دستگاه های اجرایی و بانک ها برای یک روز کامل یا بیشتر، صرفاً با هماهنگی رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور امکان پذیر است.

ماده ۵- وظایف کارگروه عبارت است از برنامه ریزی و اتخاذ تصمیمات لازم به منظور:

الف- کاهش انتشار آلاینده ها از منابع آلاینده ثابت و متحرک.

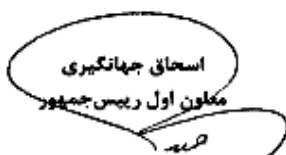
ب- کاهش آثار سوء ناشی از آلودگی هوا بر سلامت از راه های مختلف از جمله کاهش مواجهه افراد جامعه با آلاینده ها بر اساس طبقات اعلامی موضوع ماده (۲) این آیین نامه.

تبصره- در شرایط پیش بینی یا تداوم آلودگی هوا بیش از (۴۸) ساعت تدابیر لازم بر اساس یک طبقه بالاتر از شاخص کیفیت هوا اتخاذ می شود.

پ- وضع ممنوعیت ها و محدودیت های زمانی، مکانی و نوعی برای فعالیت منابع ثابت و متحرک تشدید کننده آلودگی هوا.

ت- تنظیم و ابلاغ اقدامات مستمر لازم الاجرا از سوی دستگاه های مختلف در مواقع اضطرار.

ماده ۶- دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و اشخاص غیردولتی و ارائه دهندگان خدمات عمومی موظف به اجرای مصوبات کارگروه هستند.

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

آیین نامه اجرایی آمادگی مقابله با پدیده گرد و غبار

شماره ۴۷۳۶۲/ت/۵۳۳۲۷هـ

۲۶/۴/۱۳۹۵

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت نیرو - وزارت نفت - وزارت راه و شهرسازی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت امور خارجه - وزارت آموزش و پرورش
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت کشور
وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
سازمان حفاظت محیط زیست - معاونت علمی و فناوری رییس جمهور
سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
هیأت وزیران در جلسه های ۶/۴/۱۳۹۵ و ۲۳/۴/۱۳۹۵ به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و
سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری
اسلامی ایران، آیین نامه اجرایی آمادگی مقابله با پدیده گرد و غبار را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی آمادگی مقابله با پدیده گرد و غبار

ماده ۱- به منظور تبیین سیاستگذاری و ارایه راهکارهای اجرایی در سطح ملی و منطقه ای و نظارت و پیگیری اجرای برنامه های کوتاه مدت و بلندمدت موضوع این آیین نامه و ارایه گزارش های نوبه ای و ایجاد هماهنگی بین سازمان ها و دستگاه ها به منظور ایجاد آمادگی ملی، مدیریت و مقابله با آثار زیان بار پدیده گرد و غبار در کشور و ایجاد زمینه همکاری های منطقه ای، ستاد مقابله با پدیده گرد و غبار با مسئولیت رییس سازمان حفاظت محیط زیست و با عضویت معاونین ذی ربط سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارتخانه های جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور)، نیرو، نفت، راه و شهرسازی (سازمان هواشناسی کشور)، کشور (سازمان مدیریت بحران کشور)، امور خارجه، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت (سازمان زمین شناسی کشور)، آموزش و پرورش، معاونت علمی و فناوری رییس جمهور و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران تشکیل می شود.

ماده ۲- در راستای تعیین وضعیت پدیده گرد و غبار با منشأ خارجی و داخلی در کشور با هدف شناسایی کانون های شکل گیری و نحوه پراکنش آنها و به منظور پیش بینی و اطلاع رسانی به هنگام وقوع این پدیده، سازمان های حفاظت محیط زیست و هواشناسی کشور مکلفند ظرف شش ماه، طرح توسعه و تجهیز ایستگاه های پایش وضعیت جوی با استفاده از فناوری های نوین، سامانه

(سیستم) های پیش آگاهی و کنترل کیفیت هوای منطقه را با رعایت قوانین و مقررات مربوط به صورت مشترک تهیه و برای تصویب به ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه ارایه نمایند.

ماده ۳- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است با همکاری سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و سازمان هواشناسی کشور منشأهای داخلی و خارجی تولید گرد و غبار را شناسایی و اقدامات اجرایی و اطلاعات لازم را به دستگاه های ذی ربط اعلام نماید

ماده ۴- وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است با همکاری ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه و استانداری های مربوط، نسبت به تهیه برنامه زمان بندی اجرای طرح های تثبیت کانون های تولید گرد و غبار نظیر کشت درختان و بوته های مرتعی و مالچ پاشی و سایر اقدامات مناسب براساس نتایج طرح شناسایی کانون های بحرانی اقدام نماید

ماده ۵- وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است در راستای برنامه اقدام ملی مقابله با بیابان زایی و کاهش اثرات خشکسالی در کشور با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان بسیج سازندگی و نیروی مقاومت بسیج و سایر پیمانکاران ذی صلاح، نسبت به انجام نهال کاری و با استفاده از گونه های بومی سازگار به کم آبی، با اولویت مناطق آسیب پذیر از نظر زیست محیطی با اولویت مناطق بحرانی فرسایش بادی و گرد و غبار در کشور مطابق با طرح های اجرایی اقدام نماید

تبصره ۱- استانداران موظفند پروژه های استانی موضوع این ماده را به عنوان پروژه های اولویت دار در شورای برنامه ریزی و توسعه استان جهت تصمیم گیری برای تأمین اعتبار از محل اعتبارات طرح های استانی مطرح نمایند

تبصره ۲- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است اعتبار پروژه های ملی مرتبط با این ماده را با رعایت قوانین مربوط در لوایح بودجه سالانه منظور نماید

تبصره ۳- وزارت نفت مکلف است در صورت اعلام نیاز دستگاه های ذی ربط مالچ مورد نیاز را تأمین و برنامه ریزی لازم برای تولید و نگهداری این ماده را در پالایشگاه منطقه به عمل آورد. اعتبار مورد نیاز از محل اعتبارات مصوب مربوط با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تأمین خواهد شد.

ماده ۶- استانداری های مناطق تحت تأثیر به ویژه منطقه جنوب، غرب و شرق کشور موظفند نسبت به تشکیل کارگروه های استانی متناظر ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه اقدام و برنامه های اطلاع رسانی و آموزش همگانی برای کسب آمادگی مواجهه با پدیده گرد و غبار را با

همکاری دستگاه های ذی ربط استانی و براساس دستورالعمل های ستاد ملی اجرا نمایند.

ماده ۷- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی استان های تحت تأثیر مکلفند برنامه تجهیز مراکز درمانی مناطق را در برنامه های سالانه و پنجساله تهیه و به شرح زیر اجرا نمایند

الف - توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی درمانی تحت پوشش به وسایل مراقبت های پزشکی لازم جهت پیشگیری و درمان افراد آسیب دیده در مناطق تحت تأثیر پدیده گرد و غبار

ب - توسعه و تجهیز مراکز اورژانس در مناطق بحرانی گرد و غبار

تبصره - اعتبارات لازم برای اجرای این ماده از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی و اختصاص داده می شود

ماده ۸- وزارت نیرو موظف است با توجه به وضعیت بارش در هر سال، حقاچه تالاب های جنوب و غرب کشور و نیاز آبی طرح های مقابله با منشأ گرد و غبار را که توسط کارگروه مشترک سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و وزارت نیرو تعیین شده است، در چارچوب میزان آب قابل تأمین ابلاغی وزارت یادشده، تأمین کرده و نتایج آن را به طور منظم به ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه ارایه نماید

ماده ۹- شهرداری های شهرهای واقع در مناطق تحت تأثیر پدیده گرد و غبار کشور موظفند برای اجرای طرح کمربند فضای سبز شهرهای مربوط ضمن رعایت ضوابط طرح جامع، نظر سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور را از جهت اولویت مکانی و نوع کاشت رعایت نمایند

تبصره - شهرداری های شهرهای متأثر از پدیده گرد و غبار، جهت کنترل و مهار کانون های تولید گرد و غبار داخلی موظفند در تأمین منابع مالی مورد نیاز طرح های پیشنهادی وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) مشارکت نمایند

ماده ۱۰- وزارت نیرو با کمک شهرداری ها موظف است به منظور کاهش صدمات وارده بر تأسیسات تصفیه آب شرب شهری ناشی از پدیده گرد و غبار در منطقه، کمربند سبز با اشکوب بندی مناسب با اهداف بادشکن را پیرامون تأسیسات مربوط احداث نماید.

ماده ۱۱- برنامه سازگاری با پدیده گرد و غبار باید ظرف یک سال پس از لازم الاجراء شدن این آیین نامه توسط وزارتخانه ها، سازمان ها و شهرداری ها تهیه و جهت تصویب به ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه ارایه شود.

ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است به منظور حفاظت از منابع خاک در معرض فرسایش بادی، طرح جامع مدیریت و احیای زمین های کشاورزی و کشاورزی حفاظتی، توسعه جنگل کاری و احیای مراتع استان های کشور را تهیه و جهت اجرا و تأمین بودجه لازم در برنامه های پنج ساله ارایه نماید

ماده ۱۳- به منظور کنترل منشأهای فعلی داخلی پدیده گرد و غبار و جلوگیری از گسترش آنها، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است آمایش سرزمین و برنامه های مدیریت جامع حوزه آبخیز را با رویکرد فرابخشی در دستور کار قرار دهد

ماده ۱۴- به منظور برنامه ریزی منطقه ای و فرامنطقه ای جهت کنترل منشأهای گرد و غبار برون مرزی، سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با هماهنگی وزارت امور خارجه و سایر دستگاه های مرتبط و با استفاده از ظرفیت کنوانسیون ها و نهادهای بین المللی نسبت به تهیه برنامه منطقه ای کنترل منشأهای یادشده اقدام و هماهنگی مورد نیاز را با کشورهای منطقه جهت اجرای برنامه ها با همکاری نهادهای بین المللی به عمل آورد

ماده ۱۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نسبت به تکمیل زیرساخت های مخابراتی جهت توسعه و ارتقای شبکه های پایش زیست محیطی آلودگی هوا و گرد و غبار اقدام نماید

ماده ۱۶- وزارت راه و شهرسازی مکلف است نسبت به توسعه و تجهیز فرودگاه های مناطق متأثر از گرد و غبار به تجهیزات و تأسیسات ناوبری و هواشناسی پیشرفته، جهت ارایه خدمات پروازی در شرایط وقوع بحران گرد و غبار اقدام نماید

ماده ۱۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است اعتبارات لازم را برای تحقق برنامه های موضوع این آیین نامه در ذیل اعتبارات دستگاه های اجرایی در لایحه بودجه سنواتی پیش بینی نماید

ماده ۱۸- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است گزارش اجرای این آیین نامه را هر شش ماه یک بار به دفتر هیئت دولت ارایه نماید.

ماده ۱۹- تصویب نامه شماره ۹۳۱۰۶/ت/۴۰۴۱۹ هـ مورخ ۱۳۸۸/۵/۶ لغو می شود

استانداردهای خروجی از کارخانجات ۱۳۹۷

۹۵۰۵ / ۴۹۰۶۵ هـ

شماره

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۳۰

تصویب نامیهیات وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۱/۲۲ به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده (۱۵) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا - مصوب ۱۳۷۴ - تصویب کرد:

۱- حد مجاز استانداردهای خروجی از کارخانجات و کارگاههای صنعتی به شرح جداول پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می شود.

۲- این تصویب نامه جایگزین تصویب نامه شماره ۳۵۸۰۶/ت/۲۳۷۱۴ کی مورخ ۱۳۷۹/۸/۳۰ می شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: صنعت سیمان

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۱۳۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	دودکش کوره و آسیاب مواد خام در حالت ترکیبی
پسخت گاز	۱۸۰۰	۱۲۰۰	mg/Nm ^۳	SO _x	
پسخت مازوت	۲۲۰۰	۱۸۰۰			
پسخت گاز	۳۵۰	۲۵۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
پسخت مازوت	۵۰۰	۳۵۰			
	۷۰۰	۵۰۰	mg/Nm ^۳	CO	دودکش کویلر، آسیاب سیمان
	۱۳۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	

استاندارد درجه ی یک در مورد واحد های جدید و واحد هایی اعمال می شود که استقرار آن ها با ضوابط استقرار مصوب ۱۳۹۰/۴/۱۵ مغایرت داشته باشد.

استاندارد درجه ی دو در مورد واحد هایی اعمال می شود که استقرار آنها با ضوابط فوق الذکر مطابقت دارد.

یادآوری ۱: در صورت استفاده از زغال سنگ به عنوان سوخت mg/Nm^3 ۲۰۰ به حد مجاز آلاینده های SO_x، NO_x اضافه می شود. این موضوع برای کلیه صنایع اعمال می شود.

یادآوری ۲: علت انتخاب واحد mg/Nm^3 در این استاندارد نرمال نمودن شرایط دما و فشار می باشد.

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: تارحاجات صنایع فولاد و دوب آهن

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۲۵۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	کارخانه تهیه کک
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۴۲۲	۲۱۶	mg/Nm ^۳	H ₂ S	
	۲۵۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	عملیات غربال، خرد کردن، کلوخه سازی
	۲۵۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	کوره بلند
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۱۸۰۰	۱۲۰۰	mg/Nm ^۳	SO _x	
	۱۰۰۰	۷۰۰	mg/Nm ^۳	CO	
	۲۰۰	۸۰	mg/Nm ^۳	ذرات	کوره اصلی اکسین
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۳۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	کوره بوته باز
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۲۰۰	۸۰	mg/Nm ^۳	ذرات	کوره فوس الکتریکی
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: کارخانجات ذوب سرب و روی و مس

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره	ذرات	mg/Nm ³	۱۰۰	۱۵۰	
	CO	mg/Nm ³	۵۰۰	۷۰۰	
	SO _x	mg/Nm ³	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	NO _x	mg/Nm ³	۸۰۰	۱۴۰۰	

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: آلومینا و آلومینیوم

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره	ذرات	mg/Nm ³	۱۵۰	۳۰۰	
	HF, F ₂	mg/Nm ³	۲۵	۵۰	
	NO _x	mg/Nm ³	۸۰۰	۱۴۰۰	
	SO _x	mg/Nm ³	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	CO	mg/Nm ³	۵۰۰	۷۰۰	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید گچ

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره	ذرات	mg/Nm ³	۱۵۰	۲۵۰	
	SO _x	mg/Nm ³	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	NO _x	mg/Nm ³	۸۰۰	۱۴۰۰	
	CO	mg/Nm ³	۵۰۰	۷۰۰	

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید آهک

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره	ذرات	mg/Nm ³	۱۰۰	۲۰۰	
	SO _x	mg/Nm ³	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	NO _x	mg/Nm ³	۸۰۰	۱۴۰۰	
	CO	mg/Nm ³	۵۰۰	۷۰۰	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید شن و ماسه

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
سیستم خردایش و نقل و انتقال	ذرات	mg/Nm ^۳	۱۰۰	۱۲۰	

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: کارخانجات آسفالت

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره پخت	ذرات	mg/Nm ^۳	۱۰۰	۲۰۰	
	SO _۲	mg/Nm ^۳	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	NO _x	mg/Nm ^۳	۷۰۰	۱۰۰۰	
	CO	mg/Nm ^۳	۴۰۰	۶۰۰	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید آجر

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره پخت	ذرات	mg/Nm ^۳	۱۰۰	۲۵۰	
	HCl	mg/Nm ^۳	۲۰۰	۵۰۰	
	HF, F _۲	mg/Nm ^۳	۲۰	۵۰	
	SO _۲	mg/Nm ^۳	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	NO _x	mg/Nm ^۳	۷۰۰	۱۰۰۰	
	CO	mg/Nm ^۳	۴۰۰	۶۰۰	

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید کاشی، سرامیک و چینی

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش کوره پخت	ذرات	mg/Nm ^۳	۱۵۰	۲۵۰	
	HCl	mg/Nm ^۳	۲۰۰	۵۰۰	
	HF, F _۲	mg/Nm ^۳	۲۰	۲۵	
	SO _۲	mg/Nm ^۳	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
	NO _x	mg/Nm ^۳	۸۰۰	۱۴۰۰	
	CO	mg/Nm ^۳	۵۰۰	۷۰۰	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولیدشیشه

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۲۵۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	غبار	
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۱۸۰۰	۱۲۰۰	mg/Nm ^۳	SO _x	
	۷۰۰	۵۰۰	mg/Nm ^۳	CO	
	۱۲۰	۸۰	mg/Nm ^۳	HF, F _۲	

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید اسید سولفوریک

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۱۲۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	SO _x	دودکش و سیستم های انتقال مواد

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: واحدهای تولید لاستیک

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱		
	۲۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: ژبانه سوزها

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۲۰۰	۱۵۰	mg/Nm ^۳	ذرات	
	۶۵۰	۴۵۰	mg/Nm ^۳	SO _x	
	۳۰۰	۲۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۷۵	۵۰	mg/Nm ^۳	HCL	
	۲۵۰	۳۰۰	mg/Nm ^۳	CO	
	۴۰	۱۵	mg/Nm ^۳	H _۲ S	

یادآوری بک: استانداردها برای انواع سوز یا ظرفیت های متفاوت اعمال می گردد.

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: نیروگاه ها

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش ها و دستگاه های انتقال حرارت	NO _x	mg/Nm ³	۱۵۰	۳۰۰	باسوخت گاز
		mg/Nm ³	۲۰۰	۴۰۰	باسوخت مازوت
		mg/Nm ³	۲۰۰	۲۵۰	باسوخت گازوئیل
	SO _x	mg/Nm ³	۱۰۰	۲۰۰	باسوخت گاز
		mg/Nm ³	۷۰۰	۸۰۰	باسوخت مازوت
		mg/Nm ³	۱۰۰	۱۵۰	باسوخت گازوئیل
	ذرات	mg/Nm ³	۱۰۰	۱۵۰	در صورت استفاده از سوخت زغال سنگ
	CO	mg/Nm ³	۱۵۰	۲۰۰	
	H ₂ S	mg/Nm ³	۶	۸	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: پالایشگاه ها و صنایع پتروشیمی

منبع آلاینده	آلاینده	واحد اندازه گیری	حد مجاز انتشار		توضیحات
			درجه ۱	درجه ۲	
دودکش منابع احتراقی	NO _x	mg/Nm ³	۳۷۶	۶۵۸	باسوخت گاز
		mg/Nm ³	۲۸۲	۵۶۴	باسوخت مازوت
		mg/Nm ³	۷۵۲	۱۳۰۸	باسوخت گاز
	SO _x	mg/Nm ³	۱۱۷۷	۱۵۲۰	باسوخت مازوت
		mg/Nm ³	۱۰۰	۲۰۰	
دودکش منابع فرآیندی	ذرات	mg/Nm ³	۱۰۰	۲۰۰	
	فتالیک ایدرید (PA)، مالتک ایدرید (MA)، تولون دی ایزو سیانات (TDI)	mg/Nm ³	۵۰	۱۰۰	(بسته به فرآیند)
	HCL	mg/Nm ³	۲۰۰	۴۰۰	
	NH ₃	mg/Nm ³	۱۰۰	۳۰۰	
	H ₂ S	mg/Nm ³	۶	۸	
	HF, F ₂	mg/Nm ³	۲۰	۱۰۰	
	اتیلن اکساید (EO)، اتیل بنزن، استایرن، تولون و ترکیبات آروماتیک	mg/Nm ³	۲۰	۳۰	
	پارافین، استن، الفین، مونوئیل کلراید	mg/Nm ³	۱۵۰	۲۰۰	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: کارخانه تهیه کلروفریک

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۳۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	Hcl	تهیه کلروفریک

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: تهیه اسید کلریدریک

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۳۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	Hcl	تهیه اسید کلریدریک

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: تهیه PVC

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۳۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	Hcl	تهیه PVC

۱۱

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: کارخانه تهیه کلرو روی

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۳۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	Hcl	تهیه اسید کلریدریک

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: ذغالسوزی

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۱۰۰	۴۰	mg/Nm ^۳	ذرات	وسایل حمل و نقل شکنده ها ، خردکننده ها، مخازن ذخیره ذغال سنگ، نقاط نقل و انتقال ذغالسنگ، مراحل بارگیری ذغالسنگ خشک کننده های حرارتی وسایل تمیز کننده ذغال بوسیله هوای فشرده

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: کارخانه تهیه آمونیاک

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	منبع آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۷۰	۳۵	mg/Nm ^۳	NH _۳	تهیه آمونیاک

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: سایر واحدهای صنعتی با هر روند تولید

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده	فرآیندهای آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱			
	۲۰۰	۱۰۰	mg/Nm ^۳	ذرات	
	۱۲۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	SO _۲	
	۱۴۰۰	۸۰۰	mg/Nm ^۳	NO _x	
	۱۰۰۰	۷۰۰	mg/Nm ^۳	CO	

دفتر هیئت دولت

حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا در صنایع: حداکثر مقدار فلزات سنگین ودی اکسید و فوران در دودکش صنایع - کلیه صنایع

توضیحات	حد مجاز انتشار		واحد اندازه گیری	آلاینده
	درجه ۲	درجه ۱		
	۱	۰/۲	mg/Nm ^۳	Hg
	۵	۱	mg/Nm ^۳	Pb
	۵	۲	mg/Nm ^۳	Cr
	۱	۰/۲	mg/Nm ^۳	Cd
	۲۰	۱	mg/Nm ^۳	As, Ni, Se, Co, Te
	۲۰	۱	mg/Nm ^۳	سیانژن کلراید، فسژن، فسفین
	۳۰	۱۰	mg/Nm ^۳	Zn, Cu, Sb, Mn, V, Sn, Ba, Be
	۰/۵	۰/۲	ng TEQ/Nm ^۳	دی اکسید و فوران

یادآوری ۱: TEQ مجموع فاکتورهای معادل سمی (Toxic Equivalent Factor) نسبت سمیت هر ترکیب شبه دی اکسین به سمیت ترکیب TCDD (سمی ترین عضو این گروه) می باشد.
 یادآوری ۲: فلزات سنگین براساس درجهی سمیت و میزان خطرناک بودن به سه گروه تقسیم بندی گردیدند.
 یادآوری ۳: تصحیح سازی غلظت گازهای خروجی دودکش بر اساس O_{۲ref}.
 میزان اکسیژن و فرنس برای سوخت های گاز و مایع ۳ درصد و برای سوخت جامد ۵ درصد در نظر گرفته می شود. میزان اکسیژن و فرنس در کوره های زیاله سوز برابر ۱۱ درصد، در توربین های گازی ۱۵ درصد و در کارخانه های سیمان ۱۰ درصد منظور می گردد.
 بدیهی است چنانچه صنایع کشور مستندات لازم در خصوص میزان اکسیژن خروجی دودکش های خود ارائه نمایند، مراتب در ادارات کل حفاظت محیط زیست بررسی و در این خصوص تصمیم گیری می گردد.

دفتر هیئت دولت

پیوست فرم برنامه عملیاتی

برنامه:

دبیرخانه اجرایی:

برنامه عملیاتی سال

هدف کلی:					
هدف اختصاصی:					
راهبرد:					
راهکار(پروژه):					
نام فعالیت	مسوول اجرا	تاریخ شروع	تاریخ پایان	شاخص دستیابی	برآورد هزینه

نحوه تکمیل فرم برنامه عملیاتی

در قسمت مداخله های بین بخشی در استان، راهبردها و راهکارهای اجرای برنامه مشخص شده اند. برای اجرایی نمودن هر راهکار یک سری فعالیت ها باید انجام شود. فرم برنامه عملیاتی برای تدوین فعالیت های مربوط به هر راهکار طراحی شده است. این فرم باید به صورت سالیانه و در اول هر سال توسط دستگاه های مجری برنامه تنظیم و به دبیرخانه اجرایی برنامه ارائه شود. برای تکمیل این فرم در محل های مشخص شده، هدف کلی برنامه، استراتژی و راهکار مربوطه نوشته می شود. منظور از مسئول اجرا، دستگاه مجری همان فعالیت می باشد. تاریخ شروع و پایان دوره باید در بازه زمانی یک ساله تعیین شده باشد. شاخص دستیابی نیز باید به نحوی تدوین شود که کاملاً قابلیت ارزیابی وضعیت اجرای فعالیت در بازه زمانی و محدوده جغرافیایی مورد نظر را داشته باشد.

منابع

- قاضی زاده هاشمی سید حسن، کلیه اعضای کمیته و دبیرخانه ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر (۱۳۹۴). سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط در جمهوری اسلامی ایران در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۴. آفتاب اندیشه.
- آلودگی هوا: منابع، اثرات و کنترل، غیاث الدین منصور، نشر دانشگاه تهران ۱۳۹۴
- راهنمای کیفیت هوا (۲) آلودگی هوای داخل ساختمان، دهقانی محمد هادی و همکاران، نشر شرکت ملی نفت ایران
- آلودگی هوا: منشا و کنترل آن، وین دیویس، کنت وارک و ...، ترجمه ندافی کاظم و همکاران، نشر نوآوران علم ۱۳۹۱
- Available in: <http://www.who.int>
- قانون هوای پاک مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۶
- سالنامه مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سال ۱۳۹۷، سازمان هواشناسی کشور
- بررسی شاخص کیفیت هوا و غلظت ذرات معلق با قطر آئروپنایمیک در هوای شهر قم، عزیزی فر محمد و همکاران، مجله دانشگاه علوم پزشکی قم، دوره ۵، شماره دوم، سال ۱۳۹۰
- تحلیلی از رژیم بادهای شدید و طوفانی یزد، امیدوار کمال، دانشگاه یزد

